

ВЕЧНИТЕ ДЕТСКИ РОМАНИ

Какво направи Кейти
след това

СЮЗАН КУЛИДЖ

ПАН

СЮЗАН КУЛИДЖ
КАКВО НАПРАВИ КЕЙТИ
СЛЕД ТОВА

Превод: Юлияна Димитрова

chitanka.info

Отново се срещаме с неповторимата Кейти Кар. Този път тя получава възможност да съпроводи мисис Аш и дъщеря ѝ Ейми при едногодишното им пътуване из Европа. Посещават Лондон, Париж и средиземноморското крайбрежие. В Ница Кейти Кар се запознава с красивия лейтенант от флота Нед Уъртингтън. Той е увлечен по красивата Лили Пейдж, но скоро открива колко мила и сериозна е Кейти.

Сюзан Кулидж (1845–1905) е родена в Кливланд, щата Охайо. Започва да пише по време на Гражданската война, когато се записва доброволка като медицинска сестра. Най-известните ѝ произведения са романите: „Какво направи Кейти“ (1872), „Кейти на училище“ (1873); „Какво направи Кейти след това“ (1886). Трилогията излиза за първи път на български език в поредицата „Вечните детски романи“.

ПЪРВА ГЛАВА

НЕОЧАКВАНА ВЕСТ

Септемврийското слънце хвърляше весели лъчи в красивата спалня, обзаведена в синьо. Светлината танцуваше по лъскавите коси и ясните очи на две момичета, които бяха седнали едно до друго и подгъваха воланите на една бяла муселинова рокля. Незавършената долна половина на роклята стоеше на леглото. Като подгънаха и последното къдраво воланче, момичетата го прибавиха към снежнобялата купчина къдрици, които приличаха на прозрачни облаци или на много гъста пяна от белтъци.

Това бяха Кповър и Елси Кар; те подгъваха воланите за първата вечерна рокля на Кловър, която беше вече на осемнадесет години. Едва ли сте виждали по-хубава девойка от нея. Кожата ѝ беше така нежна, че ръцете, китките и раменете ѝ, които бяха заоблени и осеяни с трапчинки като на бебе, сякаш бяха направени от листенца на маргаритка. Гъстата ѝ кафява коса падаше на изящни вълни около главата ѝ. Усмивката ѝ беше изключително мила; а очите, които винаги са били най-големия чар на Кловър, все още имаха онова трогателно изражение, което ги правеше неустойими за хората с нежни сърца.

Елси обожаваше Кловър и смяташе, че тя е хубава като момиченцата в книгите и беше горда, че има честта да подгъва воланите за роклята, с която Кловър ще блесне в обществото. Въпреки че „блесването“ не беше възможно в Бърнет, където под „общество“ се разбираше чаени партита в средновековен стил и от време на време някоя танцова забава. Момичетата „влизаха в обществото“ бавно и постепенно, без някакъв определен момент, който може да се сметне за най-важния в цялото събитие.

— Ето — каза Елси, като добави още един волан към бялата купчина на леглото — този е петият. Ще стане толкова хубава. Радвам се, че реши да е цялата бяла; много по-красиво е.

— Сиси искаше да имам синьо елече и син колан — каза Кловър, — но аз не исках. После се опита да ме убеди да наслагам розови рози

по полата.

— Толкова се радвам, че не си я послушала! Сиси обожава розовите рози. Само се чудя защо не си сложи такива като се женеше!

Да, прекрасната Сиси, която на тринадесет години обяви, че ще отдаде целия си живот на преподаване в неделното училище, ще посещава бедните и ще бъде добър пример за прилежание, всъщност беше забравила тези хубави обещания и преди да навърши двадесет години стана съпруга на Силвестър Слак, млад адвокат от един съседен град! Сватбата и булчинските дрехи на Сиси, както и домашното обзавеждане, бяха основното вълнение в Бърнет предната година. Следващото вълнение беше бебето на Сиси, което вече беше на два месеца и се казваше Катрин Кловър, на имената на двете приятелки на Сиси. Така че младата майка и нейният живот все така предизвикваха интерес у семейство Кар; а Джони, по времето, за което се разказва тази книга, я посещаваше веднъж седмично.

— Тя вече беше женена — продължи Кловър за розовите рози. — Почти се разсърди, когато отказах да си купя розови рози. Но те бяха скъпи, а и аз изобщо не ги исках, така че бях непреклонна. Освен това винаги съм твърдяла, че първата ми вечерна рокля ще бъде чисто бяла. Момичетата по книгите винаги са в бяло на първия си бал; да не говорим, че истинските цветя са много по-хубави от изкуствените. Кейти ми каза, че ще ми подари виолетки, тях ще си сложа.

— Така ли? Би било чудесно! — извика Елси възхитена. — Виолетките приличат на теб. О, Кловър, как мислиш, каква рокля ще нося аз като порасна и започна да ходя по партита? Няма ли да е страшно вълнуващо, когато излезем с теб да я избираме?

Точно тогава се чу шум — някой тичаше на горния етаж — и момичетата незабавно вдигнаха поглед от работата си. Стъпките са много изразителни в някои моменти, а тези стъпки означаваха бързана и тревога.

След минутка вратата се отвори и Кейти се втурна в стаята, като викаше:

— Татко! Елси, Кловър, къде е татко?

— Отиде до реката да види сина на мистър Уайт, който си бил счупил крака. Защо, какво има? — попита Кловър.

— Да не е пострадал някой? — попита Елси, стресната от тревожното изражение на Кейти.

— Не, никой не е пострадал, но да знаете какво ѝ е дошло до главата на бедната мисис Аш!

Тук трябва да обясним, че мисис Аш беше вдовица. Премести се в Бърнет преди няколко месеца и живееше в една хубава къща недалеч от семейство Кар. Тя беше хубава, нежна жена, с особено грациозни и красиви маниери; имаше едно дете — момиченце, което много я обичаше. Кейти и татко ѝ веднага я харесаха; двете семейства имаха добросъседски отношения и бързо се сблизиха, както правят хората при подходящи обстоятелства.

— Ще ви разкажа всичко след минутка — продължи Кейти. — Но първо трябва да намеря Александър и да го изпратя при татко, за да го помоли бързо да си дойде вкъщи. — Както говореше, тя отиде до стълбището и извика: — Деби! Деби!

Деби се обади. Кейти ѝ каза какво да направи, след което се върна в стаята при другите две момичета.

— Така — каза тя вече по-спокойно. — Нали знаете, че малкият племенник на мисис Аш ѝ дойде на гости?

— Да, пристигна в събота.

— Ами вчера цял ден не бил добре, днес е още по-зле и тя се притеснява, че може да е скарлатина. За щастие, вчера Ейми била у семейство Афъм, така че почти не се е доближавала до момчето. Майка ѝ я изпратила да си играе в градината веднага щом усетила, че

момчето е болно. Оттогава не я пуска да влезе в къщата, така че засега няма опасност за момиченцето. Отбих се у тях като излязох; и тя си стоеше отвън, бедничката, съвсем сама в градинската беседка, с куклата в скута, и изглеждаше толкова тъжна. Заговорих я през оградата и мисис Аш ме чу, отвори прозореца на горния етаж и ми викна. Каза, че Ейми никога не е боледувала от скарлатина и че самата идея, че може да се разболее, я плаши до смърт. Тя е такова крехко дете.

— О, горката мисис Аш! — извика Кловър. — Толкова ми е тъжно за нея! Кейти, разказвай, ти какво направи?

— Надявам се да не съм направила нещо нередно, но ѝ предложих да доведе Ейми тук. Татко няма да възрази, почти съм сигурна.

— Разбира се, че няма. И?

— Сега отивам да доведе Ейми. Мисис Аш ще каже на Елън, която не е влизала в стаята при момченцето, да ѝ сложи малко дрешки в една чанта и да я сложи отпред на стълбите, а аз след малко ще пратя Александър да я вземе. Не можете да си представите колко беше разтревожена бедната мисис Аш. Не можа да се сдържи и се заплака, като каза, че само Ейми ѝ е останала на този свят. И аз почти се заплаках, стана ми толкова мъчно за нея. Камък ѝ падна от сърцето като ѝ казах, че ще вземем Ейми. Тя знае, че може да разчита на татко.

— Да, и на теб също. Къде ще сложиш Ейми да спи, Кейти?

— Ти какво ще кажеш? В стаята на Дори?

— Мисля, че е най-добре тя да дойде тук при теб, а аз ще отида в стаята на Дори. Свикнала е да спи с майка си и ще ѝ е самотно, ако я оставим сама.

— Може би така наистина ще е по-добре, само че, Клови, миличка, ти ще трябва да се местиш.

— Аз нямам нищо против — отговори весело Кловър. — Харесва ми от време на време да правя някоя промяна и да пробвам някоя друга стая. Това е като да отидеш на пътешествие — почти.

Както говореше, тя бутна настрана полуготовата рокля, отвори едно чекмедже, извади всичко от него и тръгна да пренася съдържанието в стаята на Дори, като действаше с онази прилежност, която беше типична за всяко действие на Кловър. Тя почти беше

свършила приготовленията си, когато Кейти се върна с малката Ейми Аш.

Ейми беше високо дете на осем години, с прямо и весело изражение на лицето и дълга светла коса, която се спускаше по гърба ѝ. Напомняше картинките от „Алиса в страната на чудесата“, но точно в този момент приличаше на една много тъжна Алиса, защото по бузките ѝ имаше следи от сълзи, а очите ѝ бяха подути от доскорошния плач.

— О, какво има? — извика нежно Кловър и прегърна топло Ейми. — Не се ли радваш, че ни идваш на гости? Ние много се радваме.

— Мама не ме целуна за довиждане — хлипаше малкото момиченце. — Изобщо не слезе долу. Само се показва през прозореца и каза: „Довиждане, Ейми! Бъди много послушна и не създавай проблеми на мис Кар“. И после се скри. Досега никога не съм ходила никъде, без да целуна мама за довиждане.

— Мама не те е целунала от страх да не те зарази със скарлатина — обясни Кейти, като на свой ред се зае да я успокоява. — Не че е забравила. Сигурна съм, че на нея ѝ е още по-тъжно, отколкото на теб. Сега най-много се притеснява да не се разболееш като братовчед си Уолтър. Би направила всичко, само и само това да не се случи. Щом той оздравее, тя ще те целуне десет пъти, ще видиш. Дотогава, както е написала на тази бележка, трябва да ѝ пишеш по едно писъмце всеки ден. Тя ще спуска една кошница с връвчица от прозореца и ние с теб ще пускаме писмата в кошницата, ще стоим до портата и ще я гледаме как ги издърпва горе. Ще е много весело, нали? Ще се правим, че ти си моето малко момиченце и че имаш две майки, една истинска и една само на игра.

— А с теб ли ще спя? — попита Ейми.

— Да, в онова легло ей там.

— Хубаво е — каза Еми, след като го огледа сериозно. — Ще ми разказваш ли приказка всяка сутрин?

— Ако не ме будиш прекалено рано. Приказките ми винаги са сънливи преди седем часа. Да видим какво е сложила Елън в чантата.

В чантата имаше роклички и бельо, сложени накуп в бързината. Кейти ги извади и оправи гънките и набръчканите воланчета. Когато

вдигна и последната дрешка, Ейми извика радостно и посегна бързо към нещо, което беше под нея.

— Това е Мария Матилда — каза тя. — Толкова се радвам. Мислех, че Елън няма да се сети да я сложи и бедничката ще се чуди какво да прави, след като с малката ѝ сестра няма да я посещаваме толкова време. Тя боледуваше от дребна шарка на задната полица в килера и никой нямаше да я чуе, колкото и да вика.

— Какво красиво лице има! — каза Кейти и взе куклата от ръцете на Ейми.

— Да, но не толкова, колкото Мейбъл. Мис Афъм казва, че Мейбъл е най-хубавото дете, което някога е виждала. Виж, мис Кловър — каза тя, като взе другата кукла от масата, където я беше оставила, — има чудесни очи, нали? По-голяма е от Мария Матилда, а и знае много повече неща. Сега учи френските глаголи!

— Сериозно?! Кой?

— О, само „Аз обичам, ти обичаш, той обича“ — същите, които учим с нашия клас. Понякога ги казва много добре, но понякога е много глупава и трябва да ѝ се карам. — Ейми вече съвсем не беше разстроена.

— Имаш ли други кукли?

— О, моля те, не ги наричай така! — каза Ейми настойчиво. — Страшно се обиждат. Никога не им казвам, че са кукли. Мислят си, че са истински деца. Само понякога, когато са много непослушни, ги наричам с тази дума за наказание. Имам още няколко деца. Едното е старата Рагаца. Чичо ми я кръсти така, тя е парцалена, но има толкова лош ревматизъм, че вече не си играя с нея; само ѝ давам лекарства. Другото ми дете е Ефи Дийнс, тя има само един крак; и Мопса феята, тя е много мъничка и е от порцелан; и Пег от Линкинвади — но тя не се брой, защото вече е на парчета.

— Какви чудати имена имат твоите деца! — каза Елси, която беше влязла, докато Ейми изброяваше децата си.

— Да, вуйчо Нед ги кръсти така. Той е много смешен чичко, но е страшно мил. Винаги се интересува от децата ми.

— Татко се връща! — извика Кейти и изтича долу да го посрещне.

— Правилно ли постъпих? — попита тя разтревожено, след като му разказа историята.

— Да, мила, съвсем правилно — отговори доктор Кар. — Само се надявам да сте отвели Ейми навреме. Веднага ще отида да видя мисис Аш и момчето. И, Кейти, стой настрана от мен като се върна, и кажи на другите да не се доближават, докато не си сменя палтото.

Странно е колко бързо хората свикват с новите условия. Когато дойде неочаквана болест или неочаквана мъка, когато някоя къща внезапно изгори, или мине торнадо и я срути, минават няколко часа или няколко дни на объркване и смущение, след което хората събират мислите си и куража да поправят щетите. Разчистват развалините, засаждат отново растенията, строят отново, като мравки, чиито мравуняци са стъпкани. Щурат се объркано насам-натам за малко, след което се захващат всички заедно да издигнат малката купчинка, която е толкова важна за съществуването им. Промените, които в началото са изглеждали толкова тъжни и странни, бързо стават нормални и ежедневни неща, които вече не ни притесняват.

След няколко дни на семейство Кар им се струваше, че Ейми винаги е живяла при тях. Таткото посещаваше болния, след това всички стояха настрана от него, докато си „смени палтото“. Ейми си учеше уроците, играеше, обличаше се, събличаше се, разхождаше се със своята „майка на ужким“, пускаше писъмца в кошницата — всички тези неща като че ли се вършеха от много, много време и щяха да липсват на всички, ако спрат изведнъж.

Но нямаше изгледи да спрат. Малкият Уолтър Аш беше в много тежко състояние; тъкмо бе започнал да се оправя и незнайно как хвана настинка и състоянието му отново се влоши. Имаше някои сериозни симптоми и няколко дни доктор Кар не беше сигурен как ще се развият нещата. Не споделяше тревогата си вкъщи, мълчеше си и се усмихваше, както умеят всички доктори. Само Кейти, която беше по-близка с татко си от другите, разбра, че нещата в другата къща не отиват на добре, но тя бе добре възпитана и не задаваше въпроси. Все пак опасните симптоми изчезнаха и малко по малко малкият Уолтър започна да се оправя. Възстановяването му беше дълго и мисис Аш отслабна и прежълтя, докато неговите бузки порозовеят отново. Нямаше на кого да прехвърли грижата за детето, освен на икономката, на която мисис Аш нямаше голямо доверие. Затова добрата леля се лиши за известно време от собственото си дете и посвети силите и

времето си на Уолтър. Минаха почти два месеца и Ейми все така живееше у доктор Кар.

Там беше много щастлива. Силно се привърза към Кейти и се чувстваше добре сред другите. Фил и Джони, която се беше върнала от посещението си при Сиси, изобщо не смятаха, че са прекалено пораснали или горди, за да се сприятелят с осемгодишно дете; а колкото до по-възрастните в семейството — Ейми беше станала тяхна любимка. Деби печеше банички и правеше канелени кейкове във всякакви причудливи форми, за да ѝ достави удоволствие. Александър ѝ даваше да държи юздите, когато тя седеше на предната седалка на файтона. Доктор Кар никога не беше прекалено изморен, та да не може да ѝ разкаже приказка — а никой не разказваше такива хубави приказки като доктор Кар, мислеше си Ейми. Елси измисляше всевъзможни интересни игри за часа преди лягане; Кловър правеше чудесни пелерини и шапки за Мейбъл и Мария Матилда; а Кейти — Кейти правеше какво ли не.

Кейти се разбираше с децата по особен начин, който трудно може да се определи. Някои хора притежават това качество, други не; то не може да се придобие, човек се ражда с него. Тя беше едновременно весела, строга и спокойна. Умееше както да забавлява децата, така и да им въздейства. В нея имаше нещо, което разбуждаше детското въображение и децата усещаха, че тя ги разбира. Ейми беше послушно дете и твърде интелигентна за възрастта си, но с никого не се държеше толкова добре, колкото с Кейти. Следваше я предано по петите; на нея ѝ говореше със специални думи и показваше привързаността си както на никой друг; коленичеше в скута ѝ, потупваше раменете ѝ с меката си ръка, гукаше в лицето ѝ като доволно гълъбче, без да ѝ омръзне. Кейти се смееше на тези детинщини, но те ѝ доставяха удоволствие. Обичаше да я обичат, като всички чувствителни хора, но най-много обичаше да я обича дете.

Най-накрая дългото възстановяване на момчето свърши. Отведоха Уолтър при баща му, като взеха всички мерки срещу преумора и настинка, а в къщата на мисис Аш пристигна цяла армия работници. Те пребоядисаха, магнаха тапетите, подмениха матраците и изгориха дрехите. Най-накрая доктор Кар обяви, че къщата е изчистена от заразата и мисис Аш беше готова да прибере момиченцето си у дома.

Ейми беше безкрайно щастлива, че ще види майка си, но в последния момент се вкопчи в Кейти и отчаяно заплака.

— Искам и теб — каза тя. — О, само ако доктор Кар те пуснеше да живееш с мен и мама, щях да съм толкова щастлива! А сега ще съм толкова самотна!

— Глупости! — отвърна Кловър. — Как ще си самотна с майка си и горките си дечица, които толкова седмици се чудят какво ли е станало с теб! Ще искат да им обръщаш много внимание, сигурна съм — лекарства, нови дрехи, панделки — всевъзможни неща. Помниш ли, че ти обещах да уشيا рокля на Ефи Дийнс от онзи кариран плат в синьо и кафяво, като балната рокля на Джони. Ще я започна още утре.

— Наистина ли? — каза Ейми, като веднага забрави за тъгата си. — Ще бъде чудесно. Полата не трябва да е много широка. Ефи не ходи много, защото има само един крак. Толкова ще се зарадва, не помня вече откога не е имала нова рокля.

Ейми се успокои при мисълта, колко доволна ще остане Ефи и си тръгна в доста добро настроение, като спести на мисис Аш болката да види единственото си дете, обляно в сълзи. Но Ейми не спираше да говори за Кейти и я обичаше толкова много, че в главата на майка ѝ се оформи план. За резултатите от него ще разберете от следващата глава.

ВТОРА ГЛАВА

ПОКАНА

Има един любопитен факт, който прави живота много интересен. Най-общо казано, понякога се случват изненади. Събуждаме се някоя сутрин без изобщо да имаме представа, че ще ни сполети някакво огромно щастие, а до вечерта то се е случило и целият свят се е променил за нас; или се събуждаме свежи и весели, без да подозираме, че облаци тъга са надвиснали над главите ни и до обед вече всичко е в мрак.

Нищо не подсказваше на Кейти Кар, която си седеше до прозореца и кърпеше училищното палто на Джони, че посещението на мисис Аш, която дойде до страничната порта и позвъни в кабинета, има някакво особено значение за нея. Мисис Аш често идваше в кабинета за преглед при доктор Кар. Кейти си помисли, че може би Ейми не е добре или пък е пристигнало писмо с новини за Уолтър, или нещо не е наред в къщата, където все още имаше бояджии. Тя продължи спокойно да шие, като внимателно правеше красиви бодове с иглата. При това не изпитваше никакво предусещане. Но ако можеше да надзърне в кабинета на баща си, ако можеше да чуе какво говори мисис Аш, щеше да захвърли палтото и въпреки благоприличието, щеше да заподскача от радост и изненада. Защото мисис Аш молеше татко ѝ да позволи на Кейти да направи това, за което най-много мечтаеше: молеше го да пусне Кейти да дойде с нея в Европа!

— Не се чувствам много добре — каза тя на доктора. — Уморих се, изтощена съм след боледуването на Уолтър и като че ли не мога да се възстановя така бързо, както се надявах. Смятам, че промяната ще ми се отрази добре. Вие как мислите?

— Съгласен съм с вас — отвърна доктор Кар.

— Тази идея за Европа общо взето не е нова — продължи мисис Аш. — Отдавна искам да отида и все отлагам пътуването, отчасти защото все се страхувах да тръгна сама, а и не познавах никой, който със сигурност бих искала да взема със себе си. Но ако ми позволите да

взема Кейти, доктор Кар, ще решите всичките ми трудности. Ейми много я обича, както и аз. Точно от такава компания имам нужда. Ако тя дойде с мен, няма да се страхувам от нищо. Надявам се да се съгласите.

— За колко време смятате да заминете? — попита доктор Кар, раздвоен между задоволството от тези комплименти към Кейти и тревогата, че ще се раздели с нея.

— Около година, мисля. Засега плановете ми са доста неясни. Идеята ми беше в началото да прекарам няколко седмици в Шотландия и Англия — имам братовчеди в Лондон, които с удоволствие ще ни приемат. Една стара приятелка се омъжи за джентълмен, който живее на остров Уайт; ще отидем и там. След това можем да прескочим до Франция, да разгледаме Париж и някои други градове; и преди да е застудяло, ще отидем до Ница и оттам в Италия. Кейти много ще се радва да види Италия. Не мислите ли?

— Смея да твърдя, че ще се зарадва — каза доктор Кар с усмивка. — Всяко момиче би се зарадвало.

— Имам основание да мисля, че в Италия ще е особено приятно тази година, както за мен, така и за нея — продължи мисис Аш, — защото брат ми ще бъде там. Той е лейтенант във флотата и корабът му „Начиточес“ е в средиземноморската ескадра. Ще акостират в Неапол и ако и ние сме там по същото време, ще можем да се видим с Нед. Той ще ни води по приемите на фрегатата и други такива веселби, което ще е много добре за Кейти. След това, като дойде пролетта, бих искала да посетим Флоренция и Венеция, както и италианските езера и Швейцария в началото на лятото. Но всичко зависи от това дали ще пуснете Кейти. Ако откажете, аз няма да тръгна. Но вие няма да откажете — увещаваше го тя, — не сте толкова нелюбезен. Ще се грижа за нея много добре, ще направя каквото мога, за да бъде щастлива. Ако склоните да я пуснете с мен, ще ми направите огромна услуга. А и няма да ви струва нищо. Нали разбирате, докторе, тя ще ми бъде гостенка през цялото пътуване. Искам да изясня това от самото начало. Тъй като тя ще тръгне заради мен и аз не бих я взела при други условия. Моля ви, доктор Кар, моля ви! Сигурна съм, че няма да откажете, след като толкова искам да дойде с мен.

Мисис Аш беше много красива и убедителна, но доктор Кар все още се колебаеше. Никога не му беше хрумвало, че би изпратил Кейти

на едногодишно пътуване в Европа. Разноските биха го спрели, тъй като провинциалните доктори с по шест деца не са от богатите. Струваше му се не по-малко абсурдно да я пусне за сметка на мисис Аш; в същото време това беше такъв добър шанс, а и мисис Аш така го увещаваше, че му беше трудно да откаже категорично. Най-накрая се съгласи да помисли, преди да вземе решение.

— Ще поговоря с Кейти — каза той. — Трябва да се съобразим с мнението на детето по въпроса. И каквото и да решим, позволете ми да ви благодаря от нейно и от мое име, че сте така мила да ни направите това предложение.

— Докторе, изобщо не съм мила и не искам да ми благодарите. Желанието ми да взема Кейти с мен в Европа е напълно егоистично. Аз съм самотен човек — продължи тя. — Нямам майка или сестра, нито братовчедки на моята възраст. Брат ми винаги е по моретата заради професията си, много рядко го виждам. Нямам си никой, освен две възрастни лели, които са прекалено болни, за да пътуват с мен или да мога да разчитам на тях, ако нещо се случи. Както виждате, направо съм за оплакване.

Мисис Аш говореше весело, но кафявите ѝ очи се напълниха със сълзи при последните ѝ думи. Доктор Кар, който беше чувствителен човек, се трогна. Вероятно си е проличало на лицето му, тъй като мисис Аш добави с по-обнадежден тон:

— Но стига съм хленчила. Зная, че няма да ми откажете, освен ако не сметнете, че така е редно; и — продължи тя дяволито, — силно вярвам на Кейти като съюзник. Сигурна съм, че ще иска да дойде.

И наистина, радостният възглас на Кейти, когато чу плана, беше достатъчно красноречив, нямаше нужда от други обяснения. Да отиде в Европа за една година с мисис Аш и Ейми — звучеше прекалено хубаво, за да е истина. Всички неща, които беше чувала или чела — за катедрали, картини, алпийски върхове, известни градове — нахлуха в главата ѝ като зашеметяващ прилив, от който ѝ се зави свят. Възраженията на доктор Кар, нежеланието му да се раздели с нея, се стопиха пред нейната радост. Нямаше представа, че Кейти ще се зарадва толкова много. Все пак това беше чудесна възможност — може би Кейти нямаше да получи друга такава през целия си живот. Той знаеше, че мисис Аш може без проблем да си позволи да ѝ направи такъв подарък; а и беше права, като каза, че това ще е услуга не само за

Кейти, но и за нея. Този ред на мисли доведе до съответния резултат — доктор Кар стана по-склонен да се съгласи.

Но след като премина първоначалното вълнение, Кейти започна да мисли по-трезво. Как ще се оправя татко без нея цяла година, запита се тя. Щеше да му е мъчно за нея, беше сигурна; а и дали на Кловър нямаше да ѝ е трудно да се грижи за цялата къща? Консервите бяха почти готови, поне това беше успокояващо, но трябваше да се помисли за зимните дрехи. Дори имаше нужда от ново бархетно бельо, роклите на Елси трябваше да се преправят за Джони, трябваше да се поръчат въглища... Множество домакински грижи завладяха мислите на Кейти и на челото ѝ, което беше толкова спокойно допреди няколко минути, се появи малка бръчица.

Странното е, че именно тази бръчица и тревожното ѝ изражение повлияха на доктор Кар. „Тя е само на двадесет и една години — размишляваше той, — доскоро беше дете. Не искам да прекара младостта си в тревоги, домакинска работа и грижи по всички нас. Трябва да отиде, въпреки че не виждам как ще се оправяме без нея. Малката Кловър ще трябва да поеме домакинската работа и да докаже доколко може да се справя.“

Малката Кловър смело „пое работата“, след като се отърси от първоначалния шок и се успокои след дълъг таен плач затова, че ще живее без Кейти цяла година. След това си избърса очите и започна искрено да се радва, че сестра ѝ има такава чудесна възможност. Тя даваше вид, че ще се справи без проблем и омаловажаваше всички тревоги и страхове на Кейти.

— Мила моя, и аз зная какво е долна бархетна риза, не само ти. Бастички на роклята на Джони — но, разбира се! Не трябва да си свръхумен да оправиш една бастичка! Дай ми ножицата, веднага ще ти покажа. Мармалад от дюли? Деби знае как се прави. Нейният е почти толкова добър, колкото и твоя; а и да не е, защо да се тревожим за дребни работи, щом ще можеш да се качиш на Монблан, ще видиш творенията на Микеланджело и кралските палати в Европа? Аз ще се оправя с прасковите! Ще поръчам подпалките! И ако някой път не зная какво да правя или имам нужда от съвет, ще ида да питам мисис Хол. Не се тревожи за нас. Ще си живеем весело и без проблем. Сигурно ще стана такава чудесна домакиня, че като се върнеш, семейството ще иска всичко да си остане така и ти ще трябва просто да седиш, да

кръстиш ръце и да ме гледаш до края на живота си! Няма ли да е прекрасно — смееше се Кловър весело. — Така че, Кейти, мила, махни тази бръчица от челото си и се дръж като момиче, което заминава за Европа. Ако аз тръгнах, непрекъснато щях да подскачам от радост.

— Така ще ти е трудно да си приготвиш багажа — усмихна се Кейти.

— Толкова се радвам, като си помисля за всички прекрасни неща, които ще направиш. Обожавам мисис Аш, задето те покани.

— И аз — каза Кейти въздържано. — Беше невероятно мило от нейна страна. Не мога да разбера защо го направи.

— А аз мога — отговори Кловър, която винаги беше готова да се застъпи за Кейти, дори срещу самата нея. — Направила го е, защото е искала ти да отидеш с нея, а е искала, защото ти си най-милият човек на света и най-приятната компания, която човек може да има. И не ми казвай, че не си, защото не е вярно! Така че, Кейти, не се тревожи повече за глупости като подпалки и долни ризи. Ще се справим чудесно, повярвай ми. Вместо това си мисли за кубето на катедралата „Свети Петър“ или как ще се чувстваш, като се качиш на гондола или видиш Средиземно море. Ще бъде невероятно! Чувствам, че мога да свърша домакинската работа със замах, а колко ще е забавно като получаваме писма от теб! Ще извадим енциклопедията и големия атлас и „Историята на съвременна Европа“ и ще изчетем всичко за нещата, които ще видиш и за местата, на които ще отидеш. Ще бъде като урок по география, история и политическа икономика едновременно, само че много по-интересно! Ще знаем куп неща още преди да се върнеш. Така че си длъжна да отидеш, било и само заради нас.

След тези разпалени увещания, Кейти се почувства по-добре. Беше ѝ приятно да мисли за това, което я очаква. След като престана да се тревожи за дреболии, мисълта за бъдещото пътешествие я правеше все по-щастлива. Всяка вечер тя, таткото и децата проучваха географски карти и чертаеха планове за пътуване и разглеждане на забележителност, всеки от които най-вероятно щеше да отиде в коша, щом започне истинското пътешествие. Но те не знаеха това, а и нямаше кой знае какво значение. Подобни планове са радостите, които предшестват екскурзиите и няма значение, че не влизат в употреба след като са били начертани с такова вълнение.

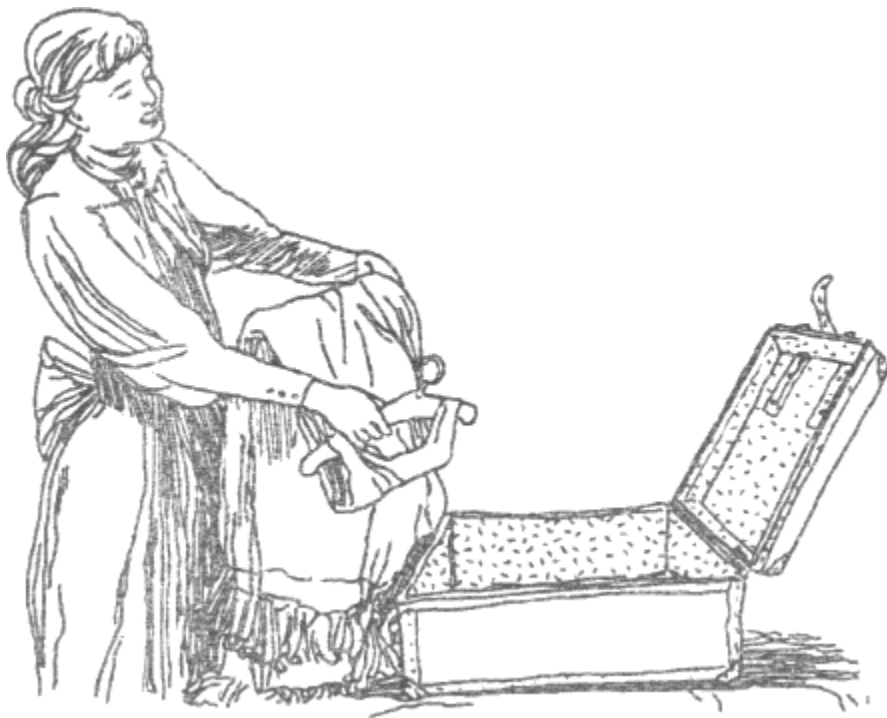
Кейти научи много неща, докато си говореха какво да види и какво да направи. Прочете много страници за Рим, Флоренция, Венеция и Лондон. И най-скучните детайли ѝ бяха интересни, когато живееше в очакване наистина да види описаните места.

Ходеше с листчета в джоба, на които пишеше неща от сорта: „Форумът. Кога е построен? Кой го е построил? Има ли други?“. „Цецилия Метела. Коя е тя?“ „Потърси нещо за Света Катерина от Сиена.“ „Коя е Беатриче Ченчи?“ Как ѝ се искаше да беше учила повече и по-внимателно преди да ѝ се отвори тази великолепна възможност! Хората винаги имат такова желание, когато тръгват за Европа и то става все по-силно, щом стигнат там и осъзнаят колко ценни са знанията и чуждите езици за пътешествениците; как допринасят към очарованието на всичко, което посетителят вижда и улесняват всичко, което прави.

Цял Бърнет беше заинтригуван от плановете на Кейти и почти всеки ѝ предлагаше съвет, някаква помощ или дребно подаръче. Старата мисис Уърет, която, въпреки че беше по-дебела от когато и да било, все още можеше да се движи, дойде с просторния си файтон от квартал Коник, за да донесе на Кейти едно доста старо издание на „Пътеводителя“ на Мъррей. Някога червените му корици бяха доста избелели. Баща ѝ използвал книжката, когато бил млад и тя беше сигурна, че пътеводителят ще свърши добра работа на Кейти. Донесе и една бутилка ямайски джинджифил, в случай че някой хване морска болест. Снахата на Деби подари цял наръч сушена лайка за същата цел. Някой ѝ бил казал, че това е „най-ценното нещо, което човек може да си вземе на парахода“. Сиси изпрати едно приспособление за стена в златисто и алено; поръча да си го закачи в каютата. На него имаше джобчета за часовници, джобчета за лекарства, джобчета за носни кърпички, за фиби — накратко, имаше джобчета за всичко; освен това беше изпратила и един игленик, на който с лъскави топлийки беше изписано „Bon voyage“^[1], една бутилка одеколон, един калъп сапун и чукче с гвоздеи, с които Кейти да закачи приспособлението на стената. Подаръкът на мисис Хол беше един топъл, хубав халат от тъмносин бархет и чифт домашни пантофи в същия цвят. Старата мисис Уърет изпрати писмо, в което съветваше Кейти да взема по едно хапче хинин всеки ден и да не стои навън до късно, защото влагата „там“ била

нездравословна, и за нищо на света да не пие и капчица непреварена вода.

От братовчедката Хелън получи една удобна пътна чанта, лека и в същото време здрава, оборудвана с всевъзможни мънички удобства. Мис Инчис изпрати „История на Европа“ в пет дебели тома, които бяха толкова тежки, че Кейти трябваше да ги остави вкъщи. Всъщност, доста от подаръците на Кейти трябваше да останат вкъщи, включително едно бронзово преспापие във формата на грифон, два големи месингови свещника и една позлатена поставка за мастило с място за писалката, която тежеше повече от половин килограм. Кейти реши да им се порадва, когато се върне. Мисис Аш и братовчедката Хелън я бяха предупредили за проблемите, които създава тежкият багаж: затова тя реши да вземе един средно голям куфар и една малка чанта с багаж за каютата.

Подаръкът на Кловър беше един комплект с тефтери за писма, пътни бележки, дневник и други. В един от тях Кейти направи няколко списъка: „Неща, които трябва да видя“, „Неща, които трябва да направя“, „Неща, които бих искала да видя“, „Неща, които бих искала да направя“. Друг тефтер отдели за местата за пазаруване, които ѝ бяха препоръчали; въпреки че самата тя не смяташе да пазарува, реши, че

това може да влезе в работа на мисис Аш. Представите на Кейти бяха все още толкова простички и наивни, а жизненият ѝ опит беше толкова малък, че не ѝ хрумваше колко дразнещо може да бъде да стоиш пред някоя витрина, пълна с красиви неща, и да не можеш да си купиш нищо. Затова беше безкрайно изненадана и благодарна, когато, една седмица преди тръгването, баща ѝ ѝ даде три тънки хартиени лентички. Каза ѝ, че били търговски чекове на стойност сто долара всяка. Даде ѝ и пет английски златни лири.

— Тези са ти джобни пари — каза той. — Прибери чековете, внимавай къде ги слагаш и да не ги загубиш. По-добре ги осребрявай един по един. Мисис Аш ще ти обясни как става. Ще трябва да си купиш някоя рокля, преди да си дойдеш, ще искаш да си купиш картички и други неща, ще има и такси...

— Но, татко — възрази Кейти и ококори ясните си очи, — изобщо не съм очаквала да ми даваш пари и се опасявам, че ми даваш прекалено много. Мислиш ли, че можеш да си го позволиш? Наистина, не искам да си купувам нищо. Ще видя толкова неща, това е достатъчно.

Баща ѝ се разсмя.

— За една година ще станеш по-мъдра и ще искаш повече неща, мила — отвърна той. — С триста долара не можеш да си купиш кой знае какво, ще видиш. Но само толкова мога да ти дам и се надявам да ти стигнат, та да не да се връщаш вкъщи с дълги сметки за доплащане.

— Татко! Не бих си и помислила! — извика Кейти с неподправен ужас.

Преди да отплават, щеше да се случи нещо много интересно, мисълта за което крепеше Кейти и Кловър през последните дни, когато почти всичко беше готово и всички бяха започнали да скучаят и да се натъжават. Кейти щеше да отиде на гости на Роуз Ред.

Роуз съвсем не си бе губила времето през трите години, които бяха изтекли откакто се разделиха в Хилсоувър. Всъщност, тя бе свършила много повече неща от всички останали: бе сгодена осемнадесет месеца, след което се омъжи и сега си имаше дом близо до Бостън и малко момиченце, също на име Роуз. Тя писа на Кловър, че бебето било същинско ангелче и не можело да се опише колко е сладко! Мисис Аш бе взела билети за парахода „Спартак“, който щеше да отплава от Бостън. Според плана Кейти щеше да прекара двата дни

преди заминаването с Роуз, а мисис Аш и Ейми щяха да гостуват на една стара леля в Хингам. Кейти щеше да види Роуз, в новия ѝ дом, съпруга на Роуз и бебето на Роуз, което беше почти толкова интересно, колкото да види Европа. Въпреки тези промени в съдбата си, Роуз като че ли си бе останала същата, ако се съди по отговора, който изпрати на Кейти, след като разбра за предстоящото гостуване. В писмото пишеше следното:

Лонгуд, 20 септември

Скъпа моя,

Направо затанцувах от радост, като получих писмото ти. Застанах на глава и замахах с крака, докато Денистън не си помисли, че внезапно съм се побъркала; но когато му обясних, и той направи същото. Толкова е хубаво, целият план е чудесен. Слагам го начело на списъка с най-прекрасните неща, които някога съм преживявала, след раждането на бебето, разбира се. Пиши ми веднага, щом получиш това писмо, кога ще пристигнеш в Бостън. Когато слезеш на гарата, ще паднеш в ръцете на две същества, едното високо и яко, другото ниско и дебеличко. Това ще сме ние с Денистън. Денистън не е хубав, но е добър и вече го уведомих, че страшно ще му харесаш. Бебето е и хубаво, и добро, ти пък страшно ще го харесаш. Аз не съм нито хубава, нито добра, но винаги съм те обичала и винаги ще те обичам. Сега отивам до месарницата да поръчам едно угоено теле специално за теб; ще го убием и ще го направим на котлети веднага, щом получа отговор от теб. Моята смешна къщичка, която е доста приятна всъщност, ми става по-интересна при мисълта, че скоро ще я видиш. Малко е особена, както можеш да си представиш, защото все пак това е моята къща; но мисля, че ще ти хареса.

Тези дни видях Силвъри Мери и ѝ казах, че ще идваш. Тя си е все същата мишчица. Ще я поканя заедно с другите момичета да отидем на обяд, докато си тук. Чао, сто и петдесет целувки на Клови и другите.

Твоя любяща,

Роуз Ред

— Забелязвам, че не се подписва Браун — каза Кловър като стигна до края на писмото.

— О, Роуз Ред Браун би звучало толкова смешно! Трябва да си остане Роуз Ред. Никое друго име няма да ѝ подхожда така и не мога да си представя някой да я нарича по друг начин. Толкова ще е хубаво да я видиш с малката Роуз!

— И Денистън Браун — добави Кловър.

— Някак си ми е трудно да възприема факта, че има Денистън Браун — отбеляза Кейти.

— Може би ще ти стане по-лесно като го видиш.

Дойде денят за тръгване. Куфарът на Кейти, приготвен най-внимателно и прилежно с общите усилия на цялото семейство, беше в коридора, заключен и вързан. Кейти щеше да го отвори чак като стигнат в Лондон. При тази мисъл куфарът изглеждаше много интересен на Фил и Джони, а дори и Елси го гледеше с уважение. Малката пътна чанта също беше готова и сръчният Дори беше изрисувал по една червена звезда както на нея, така и на куфара, за да може Кейти да си ги познае веднага сред цял куп багаж. После направи и залепи на куфара и чантата две квадратни етикетчета с надписи съответно „За трюма“ и „За каютата“. Мисис Хол им каза да направят така.

Мисис Аш също беше много заета. Тя щеше да даде къщата под наем на едно семейство. Кейти и Кловър отделиха доста време от собствените си приготовления, за да ѝ помогнат. Най-накрая всичко беше готово и едно ясно октомврийско утро Кейти застана на кея, наобиколена от семейството си. В гърлото ѝ беше заседнала буца, беше ѝ трудно да говори. Затова стоеше почти неподвижно и безмълвно, така че някой минувач, който не беше запознат с обстоятелствата, можеше да си помисли, че е „безчувствена“, а истината беше, че чувстваше прекалено много!

Извън първият звънец. Кейти целуна всички без да каже дума и се качи на кораба с баща си. Най-трудно ѝ бе да се раздели с него. Стояха сред тъпна хора, когато той трябваше да я остави; колелата се завъртяха; тя излезе на страничната палуба, за да погледне за последно семейството си. Те стояха на кея: Елси плачеше с глас, скрила лице в

палтото на татко си; Джони се смееше или поне се опитваше да се смее, но в същото време по бузките ѝ се стичаха големи сълзи; малката смела Кловър развяваше кърпичката си за сбогом. Кейти изведнъж закопня да е до тях и съжали, че е тръгнала. Защо се съгласи да тръгне? Какво е Европа в сравнение с това, което изоставя? Животът е толкова кратък, как можа да жертва цяла година от него и да я прекара без хората, които обича най-много? Ако питаха нея, мисля, че на момента щеше да изтича обратно на брега и да забрави за пътуването. Мисля също, че сърдечно щеше да съжалява малко след това, ако го беше направила.

Но никой не я питаше какво иска. Тракането на машините ставаше все по-равномерно и големият кораб бавно се отдалечаваше от кея. Постепенно любимите ѝ лица се изгубиха в далечината. Кейти гледаше, докато вече не различаваше махането на кърпичката на Кловър; тогава отиде в каютата натъжена. Но там бяха мисис Аш и Ейми, на които също им беше мъчно за дома. Докато се опитваше да повдигне настроението им, Кейти също се почувства по-добре и си възвърна веселия дух. Колкото повече се отдалечаваха от Бърнет, толкова по-малко тъгуваха за него и все повече си мислеха за Европа, защото можеше да се каже, че вече бяха започнали пътешествието. Слънцето грееше ярко, водата беше с красив, омайващ цвят и Кейти си каза: „В края на краищата, една година не е кой знае колко време, а и колко хубаво ще бъде!“.

[1] *Von voyage* (фр.) — на добър път. — Бел.пр. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

РОУЗ И МАЛКАТА РОУЗ

След тридесет и шест часа нашите пътнички прекосиха зелените полета след Мил Дам с влака за Олбъни и пристигнаха в Бостън.

Кейти надникна нетърпеливо през прозореца за да види за пръв път града, за който беше слушала толкова много.

— Милият ми, малък Бостън! Колко е хубаво да се завърнеш тук! — каза една дама зад нея, но Кейти не можа да разбере защо го нарече „малък Бостън“. От влака изглеждаше доста голям, величествен и много живописен, особено в сравнение с равната област на Бърнет и неговото езеро от едната страна. Кейти огледа кулите, камбанариите и червените покриви, скупчени по склоновете на планината Трай и покрива на Щатската управа, която се извисяваше над всичко, и реши, че гледката ѝ харесва повече от всеки друг град, който беше виждала.

Влакът намали, мина между две редици високи, занемарени тухлени къщи и с едно дълго, последно изсвирване, спря на гарата. Всички едновременно се втурнаха към вратата. Кейти и мисис Аш, които чакаха да си вземат книгите и чантите, се озоваха приковани към седалките, без възможност да се измъкнат. Такива моменти са доста объркващи и неудобни.

Но неприятното усещане премина в чувство на облекчение, когато Кейти погледна през прозореца и зърна едно лице точно срещу нея — млада жена със светла, чуплива коса, розови бузи, целите в трапчинки и очи, сияещи от смях, приветстваше гостенката. Беше самата Роуз, не беше се променила изобщо през годините, които бяха минали от раздялата им. До нея стоеше висок, млад човек, който трябваше да е съпругът ѝ Денистън Браун.

— Ето я Роуз Ред — извика Кейти на мисис Аш. — О, нали изглежда много мила и естествена? Изчакай да ти я представя. Искам да се запознаете.

Но влакът имаше малко закъснение и мисис Аш се опасяваше да не изпусне влака за Хингам; така че само се показа набързо през

прозореца на Роуз, каза ѝ, че е очарователна, целуна бързо Кейти, напомни ѝ, че трябва да са на парахода точно в дванадесет идущата събота и изчезна заедно с Ейми. Ето защо Кейти, която излезе последна от вагона, слезе съвсем сама на перона право в прегръдката на Роуз Ред.

— Миличка! — бяха първите думи на Роуз. — Вече бях решила, че ще пренощуваш във влака. О, колко е хубаво! Денистън, това е Кейти. Кейти, това е моят съпруг.

Като говореше, Роуз изглеждаше на петнадесет години и беше толкова абсурдно да има съпруг, че Кейти не можа да се сдържи и се разсмя, докато се здрависваше с Денистън. Той беше висок млад мъж, с приятно, сериозно лице и като че ли безкрайно се забавляваше с всичко, което неговата съпруга казваше и правеше.

— Хайде бързо да се махаме от тази дупка — продължи Роуз. — Нищо не виждам от пушека. Денистън, скъпи, намери, моля те, таксито и качи багажа на Кейти. Нямам търпение да я заведа вкъщи и да ѝ покажа бебето преди да си е сдъвкало новата панделка. Нагласила съм я, Кейти, с най-хубавите ѝ дрешки, чака те да се запознаеш с нея.

— Големият ми куфар ще отиде директно на парахода — обясни Кейти, като даде гардеробните си номера на мистър Браун. — Ще взема само малкия за Лонгуд, моля.

— Тук е много уютно — отбеляза Роуз, щом седнаха в таксито с чантата на Кейти в краката им. — Денистън, любов моя, така искам да дойдеш с нас. Тук има прекрасна седалчица, съвсем свободна, направена е точно за човек с твоите размери. Не искаш? Ела си с ранния влак тогава. Да не забравиш! Е, не е ли много мил, както ти писах? — попита тя, щом таксито тръгна.

— Изглежда много мил, наистина, доколкото мога да кажа, все пак го видях за три минути и четвърт.

— Мила, на никого не му трябва повече от минута и четвърт да забележи, че той е най-милият човек на света — каза Роуз. — Аз го разбрах три секунди след като го зърнах и бях отчаяно влюбена в него още преди да се е изправил, за да се поклони при запознанството ни.

— И той ли бе толкова бърз? — попита Кейти.

— Така казва — отвърна Роуз и се изчерви чаровно. — Достатъчно мил е, за да го твърди, дори и да не е било така. Кейти, погледни Бостън, не е ли прекрасен!

Таксито завиваше към Бойлстън стрийт; в дясно беше „Комън“, зелен като през лятото заради есенните дъждове, а брястовите арки още имаха листа. Дългите, тънки лъчи на следобедното слънце се процеждаха през клонките и падаха по тревата и пътеките, където хората вървяха или седяха, а децата и бебетата си играеха. Беше хубава гледка. Кейти почувства простора, веселието, въздуха и свежестта, които винаги след това щеше да свързва с Бостън.

Роуз беше много доволна, че Кейти изпадна в захлас; движеха се по Чарлс стрийт, между „Комън“ и Градската градина, осеяна с есенни цветя, след това по Бийкън стрийт със синия залив, който блестеше между красивите къщи покрай брега. Всеки вестибюл и прозорец, гледащ към залива, беше отрупан със зеленина и ярки цветове. Щастливи наглед хора се разхождаха на коне, във файтони или пеш.

— В Бостън ще видиш част от Венеция — каза Кейти. — Сега разбирам какво е имал предвид Ловъл, когато е писал това. Мисля, че няма по-красиво място в света.

— Разбира се, че няма — отвърна Роуз, която беше най-преданата бостънка, независимо че беше живяла във Вашингтон почти през целия си живот. — Не съм виждала много други места, но това е без значение. Зная, че тук е най-хубаво. Мечтата на моя живот е да дойда да живея в града. Не ме интересува в коя част — в западната, южната, северната, все ми е едно, стига да е Бостън!

— Но не ти ли харесва Лонгуд? — попита Кейти, като гледаше хубавите къщички, сгушени сред лози и градински храсти. — Изглежда толкова красиво и приятно.

— Да, така е за всеки, който има вкус към красотата на природата — отвърна Роуз. — Но аз никога не съм го имала. Най-много мразя природата! Аз съм родена за големия град. По-скоро бих живяла в една стая на ъгъла на „Джордан“ и „Марш“ наред цялата шумотевица, отколкото да бъда собственичка на най-романтичната вила, която някога е строена сред природата.

Таксито зави при една порта и мина по една извита уличка, оградена с дървета. Спря пред една каменна къща с веранда, заслонена от увивни растения.

— Стигнахме! — извика Роуз и скочи навън. — А сега, Кейти, бързай да видиш най-сладкото бебе, което някога е идвало на тази грешна земя. Дай си чантата. Отиваме направо горе да ти я покажа.

Роуз отведе Кейти в една просторна и слънчева детска стая, където, привързано с розови панделки за малък плетен стол, под грижите на хубава млада бавачка, седеше сладко, пухкаво, русо бебе, което така приличаше на една миниатюрна Роуз, че всеки би познал веднага каква е връзката им. Бебето започна да се смее и да гука веднага щом зърна веселата си майчица, при което на лицето му се появи съвсем същата трапчинка като нейната, в средата на розовата брадичка. Кейти беше очарована.

— О, миличка! — каза тя. — Дали ще ме хареса, Роуз, как мислиш?

— Разбира се, че ще те хареса! — отвърна Роуз и взе бебето, като че ли беше възглавница и го стовари на ръцете на Кейти с главичката напред. — Погледни я и ми кажи виждала ли си някога нещо по-очарователно? Виж я колко е голяма! Никога не плаче, освен когато е необходимо. Виж как се обръща да ме види! О, ангелчето ми! — Тя хвана изтормозеното бебе и го засипа с целувки. — Никога, никога, никога не съм виждала по-сладко нещо. Помириши я, Кейти! Не мирише ли като райска градина?

Малката Роуз наистина беше прелестно бебе, цялата в трапчинки, сияеща, напудрена и ухаеща на виолетки, а кожата ѝ беше мека като листенца на лилия. Тя с удоволствие се оставяше да я милват и целуват без никакви възражения. Кейти искаше да я държи през цялото време, но голямата Роуз не можеше да допусне такова нещо; всъщност, бих казала, че двете момичета прекараха голяма част от времето, което прекараха заедно, в караници кой да държи малката, а тя наблюдаваше битката и се усмихваше на победителката, която и да беше тя. Беше толкова мила, лъчезарна и кротка, че не изискваше повече грижи от едно птиче или коте.

— Никога не съм си играла с кукли до насита като бях малка — каза тя. — Предполагам, че съм ги късала на парчета за нула време; а не са можели да ми дават метални кукли, както ми даваха метални купички, след като изпочупих порцелановите.

— Такова ужасно дете ли си била? — попита Кейти.

— О, сигурно съм била съвсем непоносима! Човек не би си помислил такова нещо, нали? Спомням си няколко ужасни случки в училище. Веднъж ми вързаха главата с престилката, понеже непрекъснато правех физиономии на съучениците си и те се заливаха

от смях. Но аз веднага си изгризах едно прозорче и си показах езика от него, а те се разсмяха по-бурно от когато и да било. Учителят ме изпращаше вкъщи с бележки, закрепени на мантичката ми, на които пишеше неща от сорта: „Днес Малката немирница бе по-непоносима от обикновено. Щипе всички малки деца и нахлупва шапките на по-големите. Надяваме се скоро да видим подобрене в държанието ѝ, в противен случай не знаем какво ще правим“.

— Защо са те наричали Малката немирница? — попита Кейти, след като дълго се смя на ученическите спомени на Роуз.

— Било е галено име, предполагам, но семейството ми някак си не го харесваше. Не мога да разбера — продължи тя замислено, — защо не ми е хрумвало да крия тези ужасни бележници. Щеше да е толкова лесно да ги губя по пътя към къщи, но не зная защо никога не го правех. Малката Роуз ще бъде по-умна от мен; нали така, ангелчето ми? Тя ще къса омразните бележки — мама ще ѝ покаже как да ги къса!

Докато Кейти миеше лицето си и изтупваше от роклята си праха, който беше събрала на гарата, Роуз седеше с малката Роуз на коленете си, което явно много се харесваше на бебето. Когато Кейти привърши, малката смешна майка взе бебето под мишница и заведе гостенката си в просторната всекидневна, която гледаше към плажа. Стаята беше хубава, точно „в стил Роуз“, както се изрази Кейти. Никой друг не би могъл да окачи завесите на обратно или да отрупа решетката на камината с невени, бледокафяви, златисти и оранжеви, все едно че са огън. Шарените тапети, пъстрата басма и „артистичните разцветки“ все още не бяха на мода, но вкусът на Роуз беше изпреварил времето. Тя бе избрала „зеленички, жълтички“ тапети за стените; по тях висяха разни предмети, които изглеждаха доста по-странно, отколкото щяха да изглеждат днес. Имаше една мандолина, купена от някаква разпродажба на източни предмети, грейка за затопляне на легло от блестящ месинг, която беше взела от тавана на майка си, две стари бродерии на овехтяла коприна и няколко шарени японски ветрила. Освен това беше измолила от една стара леля в Бевърли Фармс две смешни малки кресла от дърво, боядисани в бяло, с покривки от стари ръкоделия. На всяко имаше възглавничка, в средата на която пишеше „Клюк“. Креслата стояха многозначително в двата края на камината.

— А сега, Кейти — каза Роуз, като седна на едното „Клюк“, — сядай и да започваме.

И започнаха да си говорят, прекъсвани единствено от гукането и бърборенето на бебето Роуз, докато се смрачи. Тогава се разнесе апетитно ухание от задната част на къщата. Мистър Браун се върна точно навреме за вечеря.

Двата дни, през които Кейти беше на гости у Роуз, минаха неусетно. За едно момиче няма нищо по-забавно от това да види семейното огнище на една двойка на нейна възраст. То е като да си играе на истински семеен живот без грижите и чувството за отговорност, които изисква истинският живот. Роуз беше много забавна домакиня. Това все още беше ново занимание за нея и тя го намираше за много интересно, затова ѝ харесваше да експериментира с всевъзможни неща. Ако се получеше, беше смешно; ако не, беше още по-смешно! Съпругът ѝ, въпреки сериозния си вид, се забавляваше като момче на всяка щуротия и изпълняваше всяка прищявка на съпругата си. Имаха куче, което беше почти толкова сладко като бебето, котка, която беше почти толкова сладка като кучето; папагал, който непрекъснато трябваше да възпитава и един кафез с гълъби гривеци, които, с меланхоличните си гукания, бяха на последно място сред любимците на Роуз. Къщата беше изпълнена с млад живот. Единственото старо живо същество в нея беше готвачката, която имаше репутация на страшно спривава жена, но Роуз така я разсмиваше, че тя не намираше време да се разсърди.

Кейти се чувстваше като доста възрастен и опитен човек в тази по детски весела къща. Струваше ѝ се, че никой на света не се забавлява повече от Роуз, но Роуз не мислеше така.

— Сега всичко върви много добре — каза тя, — тъй като все още е топло, но през зимата Лонгуд е отворителен. Вятърът не спира, ден и нощ. Реве, вие и пици, а аз имам чувството, че всеки нерв по тялото ми ще се скъса на две. И снега, уух! И вятъра, ууух! И крадците! Идват всяка нощ — или поне аз си мисля, че идват — и лежа будна и ги чувам как си точат инструментите, натискат ключалката, убиват готвачката и ми отвличат бебенцето, и ми се прииска да умра, за да приключа с тях веднъж завинаги! О, природата е най-неприятното нещо!

— Крадците не са част от природата — възрази Кейти.

— Какво са тогава? Изкуство? Висше изкуство? Е, каквото и да са, не мога да ги понасям. О, ако дойде един хубав ден, когато Денистън ще склони да се преместим в града, няма да погледна провинцията до края на живота си. Е, разбира се, бих дошла още веднъж с каретата да видя сметката на онзи бряст до оградата! Колко пъти съм стояла будна през нощта и съм го слушала как скърца!

— Можеш да му видиш сметката и без да чакаш да се преместиш в града.

— О, не бих посмяла докато живеем тук! Човек никога не знае какъв номер може да ми погоди природата. Тя може да си разчиства сметките дори с хората — отбеляза Роуз сериозно.

После заяви, че Кейти трябва да разгледа Бостън без да губят и секунда. Затова, на сутринта след пристигането на Кейти, тръгнаха рано-рано да разглеждат забележителности. Тогава нямаше толкова много интересни места, колкото има днес. Музеят на изкуството едва бе започнат; новата църква Тринити я нямаше още, но големият орган и бронзовата статуя на Бетовен бяха великолепни и всеки ден по обяд в Мюзик хол се събираха хора, за да чуят как свири инструментът. Роуз заведе Кейти на този импровизиран концерт, след това във Фаньой хол и в Атенеума, в Дол и Ричардс, където имаше изложба, отидоха до гробището Грейнъри и до Олд Саут. След това минаха по магазините; когато се умориха и идеята за обяд им се стори доста добра, тръгнаха през „Комън“ към Джой стрийт Мол.

Кейти беше възхитена от това, което видя. Изненада се колко наблизко са разположени всички хубави неща. Разбра основния чар на Бостън: че „Комън“ и околните улици бяха естествен център и сборна точка за целия град така, както сърцето е център на тялото, свързва го в едно цяло и регулира живота на всички крайни части. Величествените стари къщи на Бийкън стрийт, със заоблените си фасади, с вдлъбнатите каси на прозорците и с тук-там бледоморави или лилави стъкла, много ѝ харесаха; много ѝ хареса и Щатската управа, която беше много величествена, дори преди да ѝ позлатят покрива.

Минаха по стръмните стъпала на Джой стрийт Мол и отидоха до къщата, която семейство Рединг бяха купили при завръщането си от Вашингтон преди близо три години. Роуз вече беше показала на Кейти старата семейна къща на Самър стрийт, където тя беше родена, и която в момента беше заета от работилници и магазинчета. Сега семейството

живееше в една от големите старомодни тухлени къщи на върха на хълма, чиито горни прозорци гледат към бостънските възвишения. Имаше просторен двор, достатъчно голям, за да може да се нарече градина — беше ограден от стени в бръшлян и лози, а в лехите цъфтяха рози, хризантеми, невени и резеди.

Роуз носеше ключ в джоба си, който бил един от сватбените ѝ подаръци. С него отключи входната врата и въведе Кейти в просторен коридор с бели стени.

— Направо към задните стълби — каза тя. — Мама несъмнено ще е там. Тя винаги стои в градината, докато падне първата слана; казва, че ѝ напомня за провинцията. Колко са различни хората! Аз не искам даже да си помисля за провинцията. А мама толкова обича онези стълби и градината.

Разбира се, мисис Рединг беше там. Седеше в един плетен стол под сянката на лозите, с един голям кош дрехи за кърпене до нея. Изглеждаше толкова уютно, като в провинцията, да видиш някого с подобно занимание наскред оживения град. Сърцето на Кейти се разтопи.

Мисис Рединг беше мила, дребничка жена, малко по-висока от Роуз. Двете много си приличаха. Тя поздрави Кейти с добре дошла.

— Имам чувството, че се познаваме отдавна — каза тя. — Роуз ни е разказвала толкова много за теб и сестра ти. Силвия много ще съжбялява, че не е успяла да те види. Като се разделихме в провинцията, тя отиде на гости у едни хора и ще се върне след три седмици.

Кейти също съжбяляваше, че няма да се видят, понеже беше слушала много за Силвия и много искаше да се запознае с нея. Видя я на снимка и заключи, че тя ни най-малко не прилича на Роуз; въпреки че беше хубава като Роуз, тя беше по-висока и слаба. Всъщност, Роуз приличаше на майка си, а Силвия на баща си. Приличаха си най-вече в гласа и в маниерите, но Кейти не можеше да разбере това от една снимка.

Двете момичета седнаха на лек обяд с мисис Рединг, след което Роуз разведе Кейти из къщата и ѝ показа всичко, което беше по някакъв начин свързано с историята на нейния живот — стаята, където е спала, бебешкото ѝ столче, което сега щеше да бъде преправено за малката Роуз, канапетото, където Денистън ѝ направил предложение за

женитба и точното място на килима, на което тя е стояла по време на венчавката!

Накрая тя отвори вратата на една стая на втория етаж.

— Бабче, това е моята приятелка Кейти Кар, за която толкова много съм ти разказвала.

Стаята беше просторна и приятна, с малка камина, в която тлееха няколко дръвца. До камината, в кресло, пълно с възглавници, и табла, седеше една мила старица. Това беше майката на таткото на Роуз. Тя беше почти на осемдесет години, но все още беше хубава, а в маниерите ѝ се виждаше изискана старомодна аристократичност, която беше очарователна. Предната година бе паднала от един файтон и оттогава не можеше да слиза на долния етаж и да участва в семейния живот.

— Вместо това те идват при мен — каза тя на Кейти. — Не ми липсва приятна компания — добави тя, — всички са много добри с мен. Четат ми книги по два часа на ден, и аз чета по малко, реда си пасианси, така че никога не ми липсват забавления.

Имаше нещо успокояващо във вида на така спокойно понасяната старост. Кейти осъзна, докато я гледаше, каква загуба е за нейния живот, че никога не е познавала бабите си и дядовците си. Искаше да хване ръката ѝ, да я целуне, да погали хубавата ѝ сребриста коса, както правеше Роуз. Роуз очевидно беше любимката на старата дама. Личеше си, че са много близки. Роуз се усмихваше и весело ѝ разказваше всичките си малки приключения и постиженията на бебето, правеше изразителни жестове и говореше безсмислици съвсем свободно, все едно говореше с някой на нейната възраст. Беше приятно да ги гледа човек.

— Баба те хареса, сигурна съм — каза тя на Кейти на връщане в Лонгуд. — Тя винаги иска да се запознае с приятелите ми и си съставя собствено мнение за тях.

— Наистина ли мислиш, че ме е харесала? — каза Кейти топло. — Много се радвам, ако е така, защото тя страшно много ми допадна. До сега не бях виждала такава хубава старица.

— О, няма друга като нея! — каза Роуз. — Не мога да си представя как бихме живели без нея. — Веселото ѝ лице стана тъжно и сериозно. — Как искам да не беше толкова стара — добави тя

с въздишка. — Само да можем да я върнем с двадесет години назад! Тогава, може би, щеше да живее колкото мен.

Но, уви! Не можем да спрем хода на времето, колкото и силно да го искаме.

Вторият ден от посещението на Кейти беше посветен на обедното парти, за което Роуз ѝ беше писала в писмото, и което беше нещо като събиране на старите приятели от училището. Роуз беше поканила всички момичета от старата компания в Хилсоувър, с които успя да се свърже. Там бяха Мери Силвър, разбира се, и Естер Диърборн, които живееха в Бостън. За щастие Алис Гибънс случайно беше на гости на Естер, а Елън Грей пристигна от Уолтъм, където баща ѝ се беше установил наскоро, така че се събраха шест от предишната групичка от девет момичета. Приемната на Роуз се изпълни с весела врява в първия час след пристигането на гостите.

Всеки питаше и разказваше. Кейти си помисли, че всички са си все същите, но те твърдяха, че я намират пораснала и че има достопочтен вид.

— Липсва ни само мисис Нипсън, за да е пълно малкото ни празненство — продължи Роуз, — или милата мис Джейн! Какво стана с мис Джейн, между другото? Някой да знае?

— О, все още преподава в Хилсоувър и чака своя мисионер! Той така и не се завърна. Бери Сърлз твърди, че когато тръгнал на пътешествие, винаги заобикалял Съединените щати, за да не се доближи случайно до нея.

— Срамота! — каза Кейти, въпреки че не можа да сдържи смеха си. — Мис Джейн наистина беше много мила — е, не точно мила, но си имаше добри страни.

— Нима? — каза Роуз иронично. — Никога не съм ги забелязвала. Човек трябва да има твоите очи, за да ги види или доста силни очила. Аз виждах в нея само хищни зъби и нокти, но мисля, че тя имаше слабост към теб, Кейти, и това е единственото хубаво нещо, което някога съм знаела за нея.

— А какво стана с Лили Пейдж? — попита Елън.

— Тя е в Европа с майка си. Можеш да се видиш с нея, Кейти, би било толкова хубаво! А разбрахте ли за Бела? Тя е учителка в индианската територия. Представете си тя да преподава!

— Не е ли опасно? — попита Мери Силвър.

— Опасно? За индианците или за нея? Ами, нейният скалп ще се разпознае лесно, ако още се маже с любимия си брилянтин — вметна игриво Роуз.

Обядът мина много весело, поне малката Роуз се смееше и гукаше непрекъснато. Момичетата бяха очаровани от нея и я приеха с гласуване за почетен член на тяхната група. Те пиха вода за нейно здраве и Роуз благодари на всички с една шеговита реч. Приятелките си разказаха една на друга историите, които се бяха случили за последните три години, но интересното беше колко малко, общо взето, имаха за разказване повечето от тях. Но може би разказваха малко, защото не разказваха всичко. Алис Гибънс прошепна поверително на Кейти, че Естер се е сгодила, а в същото време Елън Грей съобщи на Роуз шокиращата новина, че един студент по теология от Андоувър „проявявал голям интерес“ към Мери Силвър.

— Боже, не мога да повярвам — каза Роуз. — Дори студент по теология не би посмял! А и да посмее, напълно съм сигурна, че Мери ще го сметне за изключително неприлично. Сигурно грешиш, Елън.

— Не, не греша, защото студентът по теология ми е втори братовчед и сестра му ми разказа всичко. Не са точно сгодени, но тя не е казала „не“, така че той се надява тя да приеме.

— О, тя никога няма да каже „не“, но пък и никога няма да каже „да“! Най-добре е студентът да приеме мълчанието като съгласие! Е, никога не съм предполагала, че ще доживея да видя Мери Силвър омъжена. Тя, която е истинска икона. Но е мило момиче, направо е златна; твоят втори братовчед ще е щастливец, ако я убеди да се омъжи за него.

— Чудя се къде ли ще сме всички, когато се върнеш, Кейти — каза Естер Диърборн, като се разделяха на портата. — Една година е доста време, дотогава може да се случат куп неща.

Тези думи отекнаха в главата на Кейти, когато си лягаше вечерта. „Дотогава може да се случат куп неща, помисли си тя, и може не всички да са хубави.“ Почти ѝ се прииска на никой да не му беше хрумвало за пътешествие до Европа!

Но когато се събуди на следващата сутрин, която беше една от най-слънчевите утрини през месец октомври, лошите ѝ предчувствия се разсеяха. Беше най-хубавият ден, който можеха да си пожелаят за заминаването.

Тя и Роуз отидоха рано в града, тъй като старата мисис Рединг беше накарала Кейти да обещае, че ще се отбие за няколко минутки да ѝ каже довиждане. Тя си седеше до огъня, както обикновено, въпреки че прозорците бяха отворени и в стаята влизаше топъл въздух. На масичката до нея имаше едно малко панерче с грозде, с китка чаени рози отгоре. Те бяха от майката на Роуз за Кейти, да ги вземе на парахода; имаше и нещо друго, малко пакетче, увито в тънка бяла хартия.

— Това е прощалният ми подарък — каза милата старица. — Не го отваряй сега. Дръж го докато излезете в открито море, след това го отвори — то е спомен от мен.

Кейти благодари и сложи малкото пакетче в джоба си. Тя се раздели с целувки и благопожелания с тези нови приятелки, след което двете с Роуз потеглиха към парахода; по пътя спряха да вземат мистър Браун. Бяха леко закъснели, затова нямаше много време за сбогувания когато стигнаха, но Роуз успя да си поговори със стюардесата, тайно от Кейти, която беше заета с мисис Аш и Ейми.

Прозвуча камбанка, големият параход се готвеше да тръгне. Кейти се качи на парахода, Роуз и съпругът ѝ махаха с кърпичките си на кея. Кейти ги гледа до последно и след като вече не можеше да ги различава, усети, че и последната ѝ връзка с дома е прекъсната.

Кейти подреди нещата си в малката каюта, която щеше да бъде нейн дом за следващите десет дни, сложи шапката си и роклята си на горното легло, за да не се измачкат, закова червено-жълтото приспособление и си облече нощницата, халата и меката шапчица, които бяха приготвени за пътуването; едва тогава намери време да разгледа тайнственото пакетче.

Виж ти, беше голяма, хубава златна монета, двадесет долара!

— Каква мила старица! — каза Кейти и целуна златната монета. — Как ѝ е хрумнало подобно нещо? Чудя се дали в Европа има нещо толкова ценно, та да си го купя с нея?

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА НА „СПАРТАК“

Кейти не стоя дълго с халата и шапката, тъй като насрещният вятър така блъскаше и клатеше парахода „Спартак“, че всички неопитни пасажери се натръскаха по леглата си. Мисис Аш и Ейми бяха едни от първите жертви на морската болест. След като им помогна да се настанят в каютата, Кейти усети, че ѝ се вие свят и не ѝ е добре; не можеше да се държи повече на крака и се оттегли в своята каюта.

През нощта вятърът се усили и параходът се заклати още по-неприятно. „Спартак“ се славеше като страшна „въртележка“ и като че ли щеше да оправдае това си прозвище точно на това пътуване. Параходът се накланяше и на Кейти непрекъснато ѝ се струваше, че едната страна потъва, потъва и тя, и не смееше да си поеме дъх от страх, че никога няма да се изправят. След това бавно, едва-едва, тръгнаха нагоре и се накланяха в другата посока, докато наклонът на другата страна ставаше ужасяващ. Общо взето, Кейти предпочиташе нейната страна от парахода да е по-ниско; така беше по-лесно да се задържи на леглото, от което непрекъснато залиташе. Нощта ѝ се струваше безкрайна, тъй като беше твърде изплашена, за да спи; задрямваше на пресекулки. Когато се зазори, тя погледна през малкото кръгло стъкло. Не се виждаше нищо друго, освен сивото небе, сивите бушуващи вълни, пяната и дъждът.

„О, боже, защо хората пътуват по море?“ — помисли си тя отчаяно. Искаше да стане и да види как е прекарала нощта мисис Аш, но само при опита да се надигне така ѝ призля, че се строполи отново на възглавниците.

Стюардесата минаваше по каютите и предлагаше на пасажерите чай и препечени филийки, но дори мисълта за това ужасяваше Кейти. Стюардесата каза със силен английски акцент, че другата дама била „много болна, по-зле от вас, мис“, а „момиченцето на горното легло“ ставало все по-зле. Скоро Кейти чу шум, който потвърди думите на

стюардесата. Когато притъпените ѝ сетива леко се оправиха, тя чу как Ейми плачеше жално в отсрещната каюта.

— Мразя да съм насред морето — хлипаше Ейми. — Не искам да стоя в този отвратителен стар кораб. Мамо! Мамо! Чуваш ли? Не искам да стоя в този кораб. Искам да се връщам! Кажи на капитана да ме закара обратно на сушата. Мамо, защо не ми отговаряш? О, лошо ми е, толкова съм нещастна!

При което последва още една поредица хлипания, но не се чуваше и звук от мисис Аш. Кейти подозираше, че тя е прекалено болна, за да проговори. Стана ѝ много мъчно за клетата малка Ейми, която се бунтуваше на горното легло като животинче в клетка, но не можеше да ѝ помогне. Можеше само да се предаде на собствените си неволи и да се надява, че някак си, някога, нещата ще се оправят — щяха или да стигнат до сушата, или да потънат на дъното и да се удавят, а в този момент не я беше грижа кое от двете щеше да се случи.

Вятърът се усили през деня; параходът се мяташе ужасяващо във водата. Кейти два пъти пада от леглото. После стюардесата влезе и ѝ сложи някаква подвижна преграда, която я пазеше да не падне, но с нея Кейти се чувстваше като в детско креватче. От време на време чуваше как Ейми плаче и се сърди на майка си, явно и двете бяха много зле. Беше като в кошмар. „И на това му казват пътуване за удоволствие!“ — помисли си бедната Кейти.

През втората нощ се случи нещо смешно — или поне изглеждаше смешно, когато всичко свърши. Сред воя на вятъра, скърцането на гредите на кораба и пронизителния звук на корабното витло се чува леки стъпчици до отворената ѝ врата, които подскачаха в странен, неритмичен танц като взвод оловни войничета. Стъпките отекваха все по-близо и по-близо, Кейти отвори очи и видя една върволица ботуши и обувки с всякакви размери и форми, които хората явно бяха оставили пред вратите си, и които, подмятани от движенията на парахода, се бяха събрали пред каютата. Като че ли се бяха наговорили; наистина изглеждаха като живи, както подскачаха и потропваха едни до други и две по две; минаха през вратата и се доближиха до леглото на Кейти. Застояха се там няколко минути в своеобразен танц, после водещата обувка се завъртя на пета, като че ли да даде сигнал на другите и всички заподскачаха бавно отново към коридора, след което изчезнаха. „Беше точно като в приказките на

Андерсен“, писа Кейти на Кловър след това. Тя ги чу как се изнизват от каютата, но така и не разбра как е завършила тяхната одисея и дали собствениците на обувките и ботушите са си намерили своя чифт.

Към сутринта вятърът утихна, морето се поуспокои и тя заспа. Когато се събуди, слънцето надничаше през облаците и тя се чувстваше по-добре.

Стюардесата отвори страничния прозорец, за да влезе чист въздух и помогна на Кейти да си измие лицето и да оправи заплетената си коса. След това ѝ донесе една паничка с овесена каша и една триъгълна препечена филийка, при което Кейти откри, че апетитът ѝ се е възвърнал и че отново може да се храни.

— Ето и едно писмо, мис, дойде за вас по пощата тази сутрин — каза милата стара стюардеса, извади един плик от джоба си и погледна пациентката си със задоволство.

— По пощата — извика Кейти с удивление, — но как е възможно!?

Тогава зърна почерка на Роуз на плика, разбра каква е работата и се усмихна на собствената си наивност. Стюардесата се оттегли и остави Кейти да се наслаждава на малката изненада.

Писмото не беше дълго, но беше напълно в стила на подателката. Роуз го беше илюстрирала с рисунки, на които Кейти беше изобразена просната на леглото, как отказва ужасена да отиде на вечеря, как гледа с копнеж назад в посоката, където би трябвало да са Съединените щати, как се подава от страничния прозорец с една кука, с надеждата да улови подводния кабел и да изпрати съобщение на семейството си веднага да дойде и да си я прибере вкъщи. Накрая имаше кратко „стихче“, на което Кейти дълго се смя, докато мисис Аш извика немощно през коридора и попита какво става.

НА „СПАРТАК“

*Бушуваш, бушуваш, бушуваш,
зло море, нямаш пощада.
Нямам думи да изкажа
към теб безкрайната си омраза.*

*Добре е синчето на рибаря
на пясъка, записано в игра.
Добре са си разумните хора,
които стоят си мирно у дома.*

*А този зъл параход
мята се, подскача, не спира.
У дома искам да се върна,
тук не ми се умира.*

*Бушуваш, бушуваш, бушуваш
и вече съм ни жива, ни умряла —
нямат сили, в морето върнах
и това, що на сушата бях изляла.*

Смехът действа много ободряващо след безнадеждността на морската болест. Кейти успя да се облече, да нахлузи пантофите си и да отиде в отсрещната кабина при мисис Аш. Ейми най-накрая бе заспала и не трябваше да я будят, затова двете с мисис Аш си говориха шепнешком. Мисис Аш съвсем не беше оздравяла дотолкова, че да пие чай и да яде препечена филийка; тя се чувстваше ужасно.

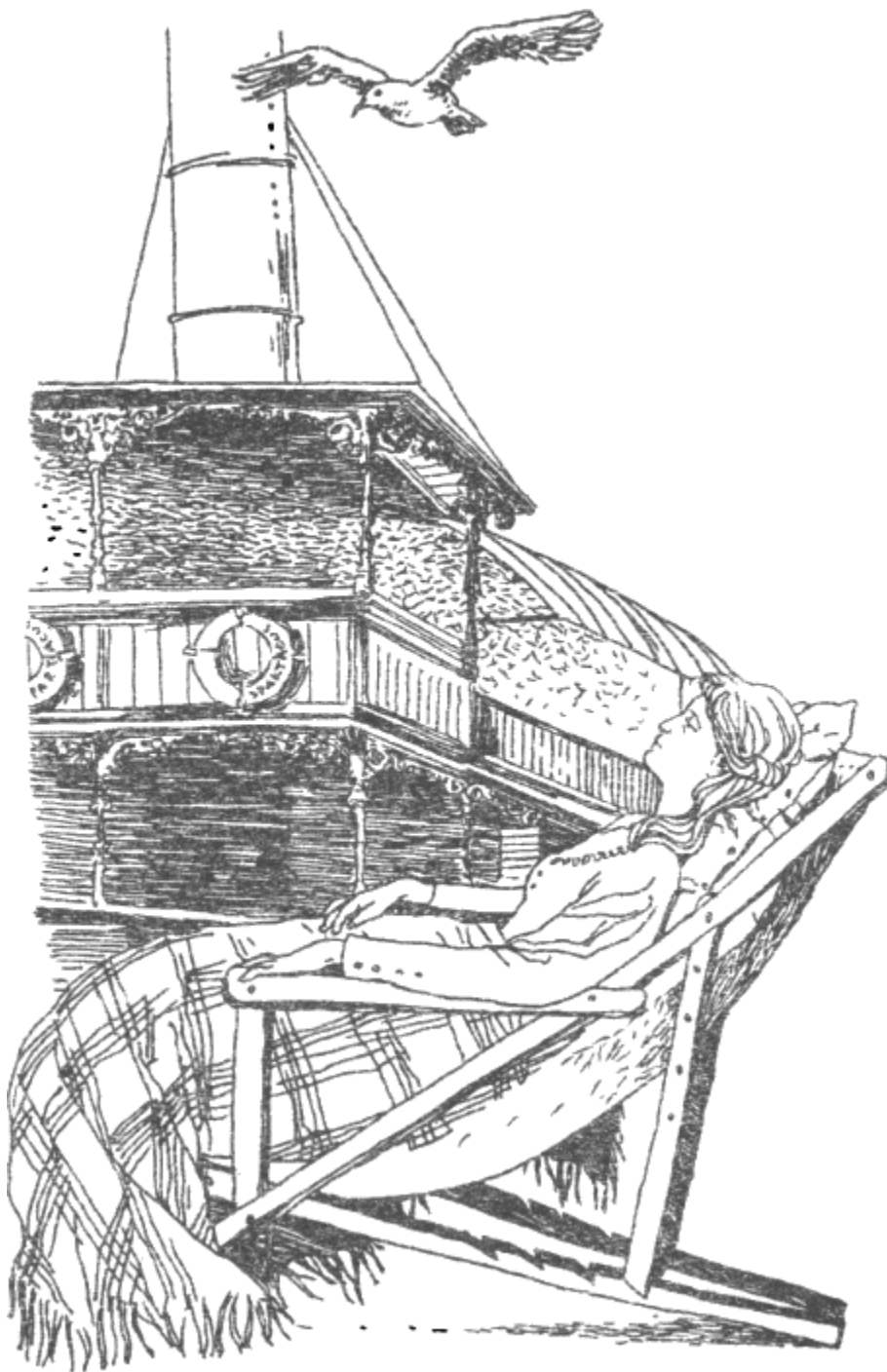
— Ейми никога не е се държала така лошо — каза тя. — Вчера цял ден ми се сърдеше от горното легло, а аз не бях в състояние да кажа и думичка. Никога не съм я виждала толкова невъздържана! И беше много невъзпитано, че не дойдохме да те видим, клето дете! Но наистина не можем да вдигна глава.

— И аз не можех и се чувствах не по-малко виновна, че не се погрижих за вас — каза Кейти. — Е, за всички ни, надявам се, най-лошото мина. Корабът се клати много по-малко, а стюардесата каза, че ще се почувстваме много по-добре, щом излезем на палубата. Сега ще дойде да ми помогне аз да се кача, а когато Ейми се събуди, ще се облече и аз ще се грижа за нея, докато мисис Барет заведе вас.

— Не мисля, че мога да се облека — въздъхна клетата мисис Аш. — Чувствам се зле и мисля, че трябва просто да си лежа, докато стигнем до Ливърпул.

— О, не, наистина, госпожо — не трябва — намеси се стюардесата — мисис Барет, която се появи в този момент с купичка овесена каша в ръка. — Никога не позволявам на моите пациентки да лежат по леглата и минутка повече от необходимото. Винаги ги извеждам на палубата колкото се може по-скоро, за да подишат чист въздух. Това е най-доброто лекарство, госпожо, чистия въздух, наистина.

Стюардесите са всемогъщи на борда на кораб. Мисис Барет беше толкова убедителна, че беше невъзможно да ѝ се възпротиви човек. Тя изведе Кейти на палубата. Сложи я на един стол, като внимателно уви краката ѝ. След това отново слезе и след известно време се появи, придружена от един огромен, як стюард, който носеше бледата Ейми с такава лекота, все едно беше коте. Ейми нададе радостен вик щом видя Кейти и седна в скута ѝ; двете се прегърнаха с въздишка на облекчение.

— Мислех, че никога повече няма да те видя — каза тя и стисна силно Кейти. — О, беше ужасно! Никога не съм си мислела, че да отидеш до Европа означава да минеш през такива неща!

— Това е само началото. Ще преминем океана след няколко дни и чак тогава наистина ще разберем какво означава да отидеш до

Европа. Но защо се държа така, Ейми, защо викаше и се караше на клетата си майка, тя беше болна? Чувах те чак в моята каюта.

— Така ли? Тогава защо не дойде при мен?

— Исках, но и аз бях болна, толкова болна, че не можех да помръдна. Защо се държа така лошо?

— И ти щеше да се разплачеш, и Джони също, ако беше заклещена в някое легло почти до тавана, от което не можеш да станеш, ако нямаше какво да ядеш и няма кой да ти донесе вода, когато си жадна. И мама не ми отговаряше, когато я виках.

— Не е можела да ти отговори, беше много зле — обясни Кейти. — Е, миличко, доста трудно ти е било. Надявам се да няма повече такива дни. Морето вече е много по-спокойно.

— Мейбъл изглежда много бледа, и тя беше болна — каза Ейми и погледна разтревожено куклата, която държеше. — Надявам се свежият въздух да ѝ се отрази добре. Много мисля за клетата Мария Матилда, която е затворена в куфара. Чудя се дали е болна. Няма кой да я навести там долу.

— Казват, че в трюма не усещаш движението толкова силно — каза Кейти. — Сигурно нищо не е усетила. Боже мой, нещо мирише много хубаво! Как искам да ни донесат нещо за ядене.

В това време на палубата бяха излезли още доста пътници. Робърт, палубния стюард, обикаляше между тях с поднос в ръка и приемаше поръчки за обяд. Ейми и Кейти изведнъж усетиха, че страшно са изгладнели. По-късно, когато мисис Аш дойде на палубата, придружена от стюардесата, остана удивена, като ги видя да ядат с огромен апетит студен бифтек и печени картофи.

— Изпитанието свърши — каза им старият капитан. — От този момент нататък сте опитни мореплаватели.

И действително беше така. След тези два трудни дни на никого повече не му стана зле.

Ейми имаше невероятен апетит за храна и приказки. За да задоволи тези искания, Кейти измисли цяла океанска поредица, наречена „Историята на Вайълет и Ема“. Мислеше да я завърши, щом стигнат в Ливърпул, но в действителност поредицата стана доста по-дълга. Не по-малко уместно заглавие би било „Приключенията на две момиченца, които нямали никакви приключения“, защото нищо особено не се случваше нито на Ема, нито на Вайълет през цялата им

дълга история. Ейми, обаче, намираше приказките за много хубави и никога не ѝ омръзваше да слуша как попаднали в беда и се измъкнали от нея, как правели хубави обещания и после ги нарушавали, за коледните им подаръци и за сладкишите на рождениите им дни, какво казали и как се чувствали. Първата глава от този не особено вълнуващ роман бе разказана в този първи следобед на палубата. Ейми искаше нова глава всеки ден и това беше неразделна част от забавленията ѝ по време на пътуването.

На третата сутрин Кейти се събуди и се облече толкова рано, че се озова на палубата преди моряците да са свършили с почистването и търкането на палубата с пемза^[1]. Затова отиде на стълбата, която водеше към палубата и седна на най-горното стъпало. Зачака палубата да изсъхне достатъчно, за да може да се стъпва по нея. Тогава я видя капитанът и я заговори.

Капитан Брайс беше като морските капитани от книжките, които рядко се срещат в действителност. Той беше як, с прошарена коса, загорял от слънцето и много любезен. Имаше прямо лице със задебеляла кожа; очите му бяха сини и проницателни, те заблестяха, когато беше весел. Маниерите му, въпреки че в тях проличаваше наставническият навик, бяха сдържани и приятни. На борда на кораба си той изключително много държеше на дисциплината. Никой моряк под неговото командване не би си позволил да оспорва заповедите му. Всички много го обичаха, харесваха го и се страхуваха от него по равно, защото знаеха, че той е най-добрият им приятел, ако някой се разболее или изпадне в беда.

Кейти и капитанът много се сближиха по време на дългия разговор. Капитанът имаше дъщеря на възрастта на Кейти и обичаше да говори за нея. Казвала се Луси и била неговата опора вкъщи. Майка ѝ не била добре, а Бес и Нани били още малки, така че Луси трябвало да поеме командването и да поддържа всичко в отлично състояние, докато него го няма.

— Тя ще ме чака, когато параходът навлезе в пристанището — каза капитанът. — Имаме си сигнал, който означава „Всичко е наред“. Той е едно парче от хавлиена кърпа, провесено на определен прозорец и щом го видя, си казвам: „Слава богу! Още едно пътуване мина добре и всичко е наред“. Тъжна работа е човек да замине за двадесет и

четири дневен курс, като остави у дома болна жена. Ако не беше Луси да се грижи за всичко, отдавна щях да зарежа тази служба.

— Да, чудесно е, че имате Луси; сигурно сте много спокоен, че можете да разчитате на нея — каза Кейти със съчувствие — силният глас на капитана потреперваше, докато говореше. Тя го попита какъв цвят са очите и косата на Луси, точно колко е висока, какво е учила, какви книги обича. От думите му личеше, че е много приятно момиче, и Кейти реши, че би било хубаво, ако я познава.

Палубата изсъхна бързо на свежия морски вятър и капитанът тъкмо бе настанил Кейти в шезлонга и завиваше с бащинско чувство краката ѝ с одеялцето, когато мисис Барет, сияеща, се появи на стълбите.

— О, ето къде сте била, мис. Чудех се къде ли сте се дянала толкова рано. Изглеждате много по-добре, радвам се. Току-що пристигна колет за вас, мис, донесоха го с колетна служба.

— Какво! — извика Кейти. След което се разсмя на несъобразителността си и взе „колета“, адресиран с безпогрешния почерк на Роуз.

В него имаше една хубава малка книжка със зелени корици — „Стихове“ от Емерсън, с името на Кейти и надпис „Да се чете по море“ на титулния лист. Малкият подарък по вълшебен начин скъси дългото, мъгливо разстояние между кърмата на парахода и бостънския залив и така Кейти се почувства по-близо до семейството и приятелите си. Полуусмихнатата, полупросълзена, Кейти осъзна, че разстоянието не означава почти нищо, ако хората се обичат и че сърцата си имат свой телеграф, чиито съобщения винаги стигат до получателя и то бързо, както с истинските линии, които минават от континент до континент.

По-късно същата сутрин Кейти отиваше до каютата си да вземе нещо, когато през отворената врата зърна една бледа женица с уморен вид, която лежеше на кушетка в каютата си с бебе на ръце и едно малко момиченце, седнало неподвижно в краката ѝ, скръстило малките си ръчички в скута си. Момиченцето изглеждаше на не повече от четири години. Светлата ѝ, гъста коса беше сплетена на две плитки. Кейти се приближи и момиченцето вдигна тъжните си сини очи. Въпреки че то не каза нищо, в очите му се четеше такава отчаяна молба, че Кейти спря на място.

— Мога ли да ви помогна? — попита тя. — Опасявам се, че сте доста болни.

Щом чу гласа ѝ, жената на кушетката отвори очи. Опита се да говори, но за изненада на Кейти се разплака. Когато успя да каже нещо, думите бяха задавени от хлипането ѝ.

— Много мило, че попитахте — каза тя. — Можете ли да дадете на малката нещо за ядене! Нищо не е яла от вчера, а на мен ми е толкова зле и никой не е минавал!

— О! — извика Кейти ужасена. — Не е яла нищо от вчера! Как е възможно?

— Всички са болни от тази страна на кораба — обясни клетата жена — и предполагам, че стюардесата си е помислила, тъй като с мен имаше прислужница, че не се нуждае от нея. Но прислужницата ми също се разболя и, о, толкова е егоистично, дори не искаше да вземе бебето при себе си в леглото! Трябваше да се оправям с него, а не можех да си вдигна главата. Не можех да направя нищо за малката Гретхен, а тя беше толкова добра и търпелива!

Кейти реши да не губи и минутка повече и изтича да извика мисис Барет, която безкрайно много се възмути, когато разбра как са били пренебрегнати клетите, безпомощни хора.

— Тази стюардеса е нова, госпожо — обясни тя, — и за нищо не я бива! Казах на капитана, когато тя дойде на борда, че нямам хубаво мнение за нея, сега ще види, че съм била права. Срам ме е, че такава нещо се е случило на „Спартак“, госпожо — наистина. Никога нямаше да стане така, ако Елиза беше тук — тя е стюардесата, която се омъжи на предпоследното пътуване и тази новата дойде на нейно място.

Докато говореше, мисис Барет се зае с мисис Уеър — болната дама се казваше така. Кейти хранеше Гретхен от една голяма купа, пълна с хляб и мляко, която една от стюардесите беше донесла. Послушното дете очевидно беше много гладно, бузките и устничките ѝ бяха преbledнели, а около очите ѝ имаше тъмни кръгове. Когато изяде почти всичко, вече се усмихваше, но все така не продумваше, освен шепнешком „Danke schön“^[2]. Майка ѝ обясни, че малката е родена в Германия и досега винаги са я гледали немски възпитателки, за да знае този език по-добре от английския.

Кейти и Ейми прекарваха доста време с Гретхен през останалата част от пътуването. Водеха я с тях на палубата, а на нея ѝ харесваше да

е с тях, въпреки че винаги беше сериозна и мълчалива. Оказа се, че сред пътниците има някои приятни хора, както винаги става на океанските параходи, а други бяха не толкова приятни, но затова пък — интересни.

Кейти започна да си дава сметка, че с течение на времето е научила много неща за другите пътници. Имаше едно момиче, което пътуваше, за да отиде при родителите си. То беше под опеката на една много строга гувернантка; всички на борда му съчувстваха. Имаше друго момиче, което отиваше да учи изкуство. То пътуваше само. Като че ли нямаше никой да я посрещне и никой, при когото да отиде, освен една друга ученичка на нейна възраст, която вече беше в Париж, но момичето изглежда не се чувстваше самотно и добре се справяше с всичко. И онзи странен възрастен джентълмен, който беше прекосил океана единадесет пъти и беше готов да посъветва и да разказва истории на всеки, който би се наел да го изслуша. И другият джентълмен, не толкова възрастен, но още по-странен, който си беше „замразил стомаха“ преди осем години, когато в един горещ летен ден изял шестнадесет сладоледа един след друг, като ги разредил с десет чаши пак толкова студена газирана вода; той разказваше това вълнуващо преживяване на всички поред. Имаше едно непослушно момченце, чиито родители бяха безсилни да го укротят — то ужасяваше всички веднага, щом се появи. Имаше една хубава вдовица, която играеше ролята на първа красавица; и друга вдовица, която не беше толкова хубава, но пък беше доста приказлива. Тя говореше с поверителен, нисък тон колко жалко било, че милата мисис Еди-коя-си трябвало да направи така и така или: „Не е ли много тъжно, че трябва да направи това, а не онова?“. Големите параходи са един малък свят, в който могат да се видят всякакви хора и всякакви нрави.

От всички на кораба Кейти харесваше най-много кротката малка Гретхен, разбира се, след милия стар капитан, на когото беше любимка. Той ги слагаше с мисис Аш да седнат до него на масата, винаги се грижеше да им е удобно и всяка вечер пращаше на Кейти една от ябълковите кнедли, които готвачът правеше специално за него. Готвачът беше пътувал много пъти с капитана и добре познаваше вкусовете му. Кейти не се трогваше толкова от кнедлата, колкото от жеста, и винаги я изяждаше, ако можеше.

Междувременно всяка сутрин пристигаше нова изненада от милата Роуз, която явно доста се беше постарала да развеселява Кейти при първото ѝ океанско пътуване. Мисис Барет несъмнено беше включена в заговора и се забавляваше да играе играта и всяка сутрин да пристига с думите: „Писмо за вас, мис“ или: „Колетче, мис, донесоха го с колетна служба“. На четвъртата сутрин изненадата беше снимка на бебето Роуз в едно малко кошче от марокен. На петата пристигна цял ферман, пълен с потресаващи новини, всичките лъжливи. На шестия дойде една дълга, тясна кутийка, в която имаше писалка. После пристигна „Предрешен въпрос“ от Хауъл, книга, която Кейти никога не беше виждала; после кутийка с хапчета хинин; после едно ароматизиращо пакетче за куфара ѝ; след това още едно хумористично стихотворение; най-накрая един чудесен сапун с аромат на виолетки, на който имаше етикетче „За да измиеш морските следи от ръцете си“. Всички очакваха следващата пратка за Кейти. Това се превърна в едно от малките забавления на кораба. Често питаха Кейти: „Какво получихте днес, мис Кар?“. Всеки път Кейти си мислеше, че това е последният подарък, но предвидливата Роуз беше приготвила дори резервно пакетче, в случай че пътуването продължи с един ден повече от предвиденото, така че „пощата на мис Кар“ идваше редовно до последния ден.

Кейти никога нямаше да забрави вълнението си, когато зърна в далечината ирландския бряг след толкова дни по море. Денят беше вълнуващ и интересен — спряха в Куинстън да оставят пощенските пратки, след което потеглиха с пълна пара на североизток, между бреговете, които се виждаха все по-добре и ставаха все по-красиви с всеки изминал час — от едната страна беше Ирландия, а от другата стръмните планини на Уелс. В късния следобед навлязоха в Мърси, а преди капитанът да извади бинокъла си и да потърси бялата точкица на прозореца му, която беше толкова важна за него, се беше здрачило. Той дълго се вира, докато се увери, че е там. Най-накрая прибра бинокъла с доволен вид.

— Всичко е наред — каза той на Кейти, която стоеше наблизко и която се вълнуваше почти колкото него. — Луси никога не забравя, Господ да я благослови! Е, още едно пътуване свърши, слава богу, и ще намеря моята Мери там, където я оставих. Камък ми падна от сърцето.

Луната беше изгряла и хвърляше мека светлина над реката, когато пасажерите заслизаха от „Спартак“ на ливърпулското пристанище.

— Ще се срещнем пак в Лондон или в Париж — казваха си пътниците и си разменяха визитки и адреси. След краткия престой на митницата те се разделиха и всеки тръгна по своя път.

— Количка или файтон, мадам? — каза един носач на мисис Аш.

— Какво да бъде, Кейти?

— О, хайде да си вземем файтон! Никога не съм виждала, а изглеждат много хубави в списанията.

Носачът извика един файтон такси, двете дами се качиха, Ейми се сгуши помежду им, затвориха вратите и потеглиха по павираните улици към хотела, където щяха да прекарат нощта. Беше прекалено късно да разглеждат града или да правят нещо; просто се наслаждаваха на усещането, че отново са на твърда земя.

— Колко ще е хубаво да си легнем в легла, които не се клатушкат насам-натам! — каза мисис Аш.

— Да, и които са достатъчно широки, дълги и меки, за да може да поспи човек! — отвърна Кейти. — Мисля, че мога да спя непробудно две седмици, за да си отспя кошмарните нощи на кораба.

Всичко ѝ се струваше прекрасно — мястото за преобличане, голямата вана, типично английският умивалник, с голямата мивка и каната, леглото с пъстрата покривка, прохладата, тишината — тя затвори очи с тази приятна мисъл: „Това наистина е Англия и ние наистина сме тук“.

[1] Пемза — шуплест камък с вулканичен произход. — Бел.ред. ↑

[2] Danke schön (нем.) — много благодаря. — Бел.пр. ↑

ПЕТА ГЛАВА

АНГЛИЯ

— О, вали ли? — беше първият въпрос на Кейти на следващата сутрин, когато камериерката дойде да я събуди. Хубавата стая с веселите пъстри завеси, порцелановите съдове и месинговите рамки на леглото съвсем не изглеждаше така светла, както предишната вечер на газената лампа. През прозореца се процеждаше бледа, сива светлина, която в Америка със сигурност би означавала лошо време.

— О, не, мис, денят е чудесен — няма слънце, но не вали — беше отговорът.

Кейти не разбра какво иска да каже камериерката, защото като промуши глава между завесите, видя гъста мъгла, надвиснала над всичко, а по тротоарите отсреща блестеше вода. По-късно разбра особеностите на английския климат и се научи, че дните, когато не вали като из ведро, се наричат „чудесни“ и че човек трябва да е благодарен за такова време.

Мисис Аш и Ейми чакаха в кафето, когато Кейти излезе да ги потърси.

— Какво ще поръчаме на първата си закуска в Англия? — попита мисис Аш. — Кейти, оставям те ти да избереш.

— Хайде да опитаме всички онези неща, за които сме чели по книгите и които няма у дома — каза Кейти развълнувано. Но когато погледна менюто, се оказа твърде познато. Накрая се спря на соленки и кифлички с масло, а малко по-късно реши да поръча конфитюр от цариградско грозде.

— Кифличките изглеждат толкова вкусни в книгите на Дикенс — обясни тя на мисис Аш, — но никога не съм виждала соленки.

Оказа се, че соленките са дребни речни рибки; всички ги харесаха, но кифличките бяха голямо разочарование, твърди, безвкусни и дори миришеха на изгорял парцал.

— Колко са особени и неприятни! — каза Кейти. — Имам чувството, че ям парчета от старо одеяло за гладене, изрязани и

намазани с масло! Боже мой! Чудя се защо Дикенс ги превъзнася толкова? И този конфитюр от цариградско грозде не ме впечатлява изобщо, не може да се сравнява с нашите конфитюри у дома. Книгите могат много да заблудят човека.

— Опасявам се, че си права. Много неща не са толкова хубави, колкото ги представят — отвърна мисис Аш.

Мейбъл закусваше с тях, разбира се. Ейми я чу да казва по този повод, че и тя не обича кифлички и би предпочела да хапне някоя и друга вафла, при което Ейми ѝ се скара и ѝ обясни, че в Англия никой не знае какво е вафла и че Мейбъл трябва да се научи да яде това, което ѝ дадат, без да се оплаква!

След тази възпитателна лекция се оказа, че почти е станало време за влака, затова всички тръгнаха бързо към гарата, която, за щастие, беше наблизко. Кейти, която беше поела грижата да купи билетите, се затрудни с непознатите монети. Мисис Аш, чиято задача беше да пази багажа, се притесни, че не слагат етикети на багажа. Не се успокои и когато носачът ѝ каза да запомни, че куфарите са във втория вагон след локомотива. Препоръча ѝ да провери там ли са един-два пъти по време на пътуването и да ги поиска веднага, щом стигнат в Лондон. Все пак накрая всичко се уреди. Озоваха се без особени затруднения в купе първа класа и се понесоха с пълна скорост през плодородните английски земи към Лондон и източния бряг.

Веднага им направи впечатление необичайната зеленина в октомврийския пейзаж, както и подредеността и спретнатия вид на всичко в тази страна. Нямахше запуснати поля, осеяни с пънове на дървета или диви, неподдържани гори. Въпреки че беше краят на октомври, живите плетове и ливадите бяха зелени почти като през лятото, само дърветата бяха без листа. Красивите стари къщи по именията и фермите, които се виждаха от време на време, доставяха голямо удоволствие на Кейти с красивите си прозорци, извитите комини, веранди със странна форма и гъст бръшлян. Кейти ги сравни с грозните фермерски къщи в нейния край и се зачуди дали в близките хиляда години в Америка ще се появят такива живописни сгради в допълнение на живописната природа.

Изведнъж се появи гледка, която беше толкова впечатляваща, че на Кейти почти ѝ спря дъхът: влакът мина покрай глутница хрътки, които лаеха силно, а след тях галопираха тълпа ловци в алени сака.

Един кон, с ездача на гърба си, прескачаше някаква стена. Друг тъкмо отскачаше от земята, за да го последва. Няколко други, начело с елегантна дама, препускаха през ливада, прекосявана от малко поточе. Водени от хрътките, те преследваха някаква лисица, която Кейти не виждаше. Беше като снимка от списание. Кейти запечата тази картина в съзнанието си, ясна и ярка, все едно че беше истинска фотография.

Когато стигнаха в Лондон, тръгнаха към хотел „Бат’с“ на Доувър стрийт. Старият джентълмен от „Спартак“, който беше прекосил океана толкова много пъти, беше препоръчал на мисис Аш няколко хотела и странноприемници.

— Това е като насън — каза Кейти, когато тръгнаха от лондонската гара с една количка. — Това наистина се случва на нас и наистина сме в Лондон. Можете ли да си представите?

Тя погледна навън. Не виждаше нищо друго, освен мъгла, кални улици и дълги редици обикновени тухлени или каменни къщи. Беше почти като Ню Йорк или Бостън при мъгливо време и все пак се различаваше по някакъв особен начин от всичко видяно в Америка.

В хотела ги посрещна една жена — възрастна, усмихната, с червени бузи, с висока шапка, закрепена с лентичка за главата ѝ, с копринена рокля на цветя и златна верижка. Дебеличките ѝ ръце бяха скръстени скромно на черната ѝ брокатена престилка. Всички бяха на мнение, че си е струвало да прекосят океана, дори ако видят само нея и нищо друго. Телеграмата им беше пристигнала и стаите им бяха приготвени. В печките гореше огън, масата за вечеря беше подредена и един симпатичен сервитьор с официален костюм и бяла вратовръзка чакаше да им сервира. Всичко беше мрачно и старомодно, но много чисто и удобно.

Запознаването на Кейти с „лондонските забележителности“ започна още на другата сутрин, преди тя да излезе от стаята си. Чу се някакъв звънец и един странен, писклив глас произнесе цяла реч, от която тя не разбра и думичка. След това се чу смях и вик, като че ли няколко момчета се радваха на нещо си. Всичко това събуди любопитството ѝ, затова се облече възможно най-бързо и изтича в приемната, откъдето имаше изглед към улицата. Под прозореца се беше събрала тълпа в кръг. По средата имаше една странна кутия с червени завески, нещо като малка сцена, на която се изнасяше куклено

представление. Кейти веднага разбра, че вижда за пръв път Пънч и Джуди!

Малката сцена се разтури и хората започнаха да се разотиват. Отчаяна, Кейти изтича при Уилкинс, стария сервитьор, който слагаше масата за закуска.

— О, моля ви, задръжете този човек! — каза тя. — Искам да го видя.

— Кой човек, мис? — попита Уилкинс.

Когато отиде до прозореца и видя какво има Кейти предвид, направо се възмути.

— Аз не бих се доближил до него, мис, ако бях на ваше място. Тези комедианти не са благопристойни хора. Трябва да ги забранят със закон, наистина трябва. Почтените хора, общо взето, не им обръщат внимание.

Но Кейти не я беше грижа какво правят и не правят „почтените“ хора и настояваше да види Пънч. Така че Уилкинс беше принуден да преглътне благоприличието и достойнството си и да хукне по петите на въпросния обект. Ейми се втурна навън с развети коси и с Мейбъл на ръце и двете с Кейти гледаха истинско куклено представление за Пънч и Джуди, с всички известни сцени и може би няколко нови, добавени специално в тяхна чест. Кукловодът изглежда беше вдъхновен от блаженото задоволство на малката публика от трима души, застанала на прозореца на първия етаж. Пънч наби Джуди и отвлече бебето, в замяна Джуди ступа Пънч, след което дойде един полицаи, но Пънч успя да го надхитри, след което се появиха палачът и дяволът, както се полагаше. Кейти установи, че представлението беше много хубаво, „точно каквото очакваше, и че компенсира разочарованието от кифличките“.

После, когато Пънч си замина, възникна въпросът с какво да започнат опознаването си.

Единодушно решиха да посетят първо Уестминстърското абатство^[1]. Действително, в Англия няма нищо по-внушително за хората, които идват от света, който все още се нарича „нов“, от тази сграда, така богата и древна. Така че отидоха да разгледат абатството и се разхождаха там докато мисис Аш обяви, че е капнала от умора.

— Ако не ме заведете въкъщи и не ми дадете нещо да хапна — каза тя, — ще се строполя на някой от тези пиедестали и ще остана

там с години, изложена като статуя на видна личност от историята на Англия.

Кейти бе принудена да откъсне очи от Хенри и Тъгълчето на поетите и да накара Ейми да си тръгне от странната малка гробница, направена във формата на детска люлка, с една мраморна фигура на бебе в нея, която явно много я беше впечатлила. Кейти успя да я отведе от там с обещанието, че много скоро ще дойде пак и ще стои колкото си поиска.

Ейми припомни това на Кейти още на следващата сутрин.

— Мама се събуди и каза, че много я боли главата и че мисли да полежи и да пропусне закуската — докладва тя. — Праща ти много поздрави и каза да вземеш такси и да отидеш където искаш и ако не те притеснявам, ще се радва, ако вземеш и мен. Аз няма да ви притеснявам, мис Кейти, а и искам да отидем на едно място.

— Къде?

— Да видим онова сладко бебенце, което видяхме вчера. Искам да го покажа на Мейбъл — тя не беше с нас, а ми се ще да научава нови неща. Освен това, мила Кейти, дали не трябва да купя цветя и да ги сложа при бебето? Толкова е прашно и старо, че не ми се вярва някой да му е оставял цветя от години.

Тази идея много се хареса на Кейти и тя с удоволствие спря таксито до Ковънт гардън, откъдето купиха един букет рози за единадесет пенса. Ейми беше много доволна. С цветята в едната ръка и Мейбъл в другата, тя забърза пред Кейти и екскурзовода между редовете в абатството, мина през всички решетки, врати и стълби, като явно чудесно си спомняше всеки завой. Когато стигнаха до параклиса, тя постави нежно розите на гробницата. След това поднесе Мейбъл да целуне необикновената малка статуйка на бебето, легнало върху мраморни пеленки. Екскурзоводът явно се изненада от това и каза на Кейти:

— Малката госпожица е американка, предполагам. На никое момиченце от Англия нямаше да му хрумне да направи подобно нещо.

— Английските деца изобщо ли не се интересуват от гробниците в Абатството? — попита Кейти.

— О, да, мис, интересуват се, но не се впечатляват от някоя гробница повече от другите.

По-късно същия ден, когато мисис Аш се почувства по-добре, трите отидоха с такси до старата крепостна кула, която е била сцена на толкова много трагедии — Тауър^[2]. Там разглеждаха стаи, параклиси и затвори и видяха апартамента, в който кралица Мери държала под ключ сестра си, кралица Елизабет, която тогава била самотна млада принцеса. Кейти каза на Ейми, че е чела някъде легенда за четири дечица, които живеели с родителите си в кулата и си играели с принцесата изгнаница. Веднъж едното момченце ѝ донесло ключ, който намерило на земята, и ѝ казало: „Можете да излезете, когато поискате, Ваше Височество“. Лордовете от Съвета дочули за тази работа, извикали децата на разпит, заплашили ги със смъртно наказание, ако доближат отново до принцесата.

Легендите винаги правят историята по-разбираема за малките. Ейми така се впечатли от тази приказка, че когато стигнаха до мрачната стаичка, която, разправят, била килията на сър Уолтър Рейли^[3], тя пребледня и лицето ѝ придоби яден вид.

— Ако това е английската история, ние с Мейбъл не искаме да научаваме нищо повече за нея — заяви тя.

Но няма начин Ейми или който и да било друг да не научи много неща за английската история само от разходките в Лондон. Има толкова много места, свързани с разни известни хора или събития. Местата предизвикват интереса на посетителя и той несъзнателно започва да задава въпроси. Кейти, която в детството си беше изчала толкова книги, колкото има в една малка библиотека, знаеше куп факти, които сега ѝ бяха от полза. Все едно имаше парченца от неподреден пъзел и след подреждането им се получаваше картинка. Мисис Аш, която не беше голяма поклонничка на книгите, смяташе, че младата ѝ приятелка е необикновено интелигентна, но самата Кейти осъзнаваше колко недостатъчни и несигурни са знанията ѝ и колко много парченца липсват от пъзела. Искаше ѝ се от все сърце, както на всеки друг при такива обстоятелства, да беше учила по-внимателно, когато е имала възможност. Човек не може да чете, за да се образова, по време на пътешествие. Запомнете това, мили момиченца, вие, които с нетърпение очаквате някой ден да тръгнете на пътешествие, и бъдете любознателни, докато е време.

Октомври не е много подходящо време за екскурзия в Англия. Навсякъде има вода, много вода; въздухът е пропит с нея, намокря

дрехите ви и навлажнява настроението ви. Приятелките на мисис Аш я посъветваха да не си и помисля да ходи в Шотландия по това време на годината. Един ден и една нощ прекараха в Оксфорд и Стратфорд на Ейвън; направиха кратко посещение до остров Уайт, където в провинциално имение, което изглеждаше много красиво, доколкото успяха да видят през дъжда, живееше онази приятелка на мисис Аш, която се беше омъжила за англичанин. Кейти си помисли, че избирайки този брак, тя е трябвало да се откаже завинаги от слънцето. Успяха да зърнат Стоунхендж изпод чадъра и прекараха час-два в катедралата „Салисбъри“ — това беше всичко, което успяха да направят, като не смятаме, че спряха съвсем за малко в Уинчестър, за да може Кейти да види гроба на любимата си писателка мис Остин^[4]. Мисис Аш отбеляза, че Кейти е тръгнала от Америка с ужасно дълъг списък с гробове за посещение. Оставиха на надгробната плоча една китка цветя, окъпани от дъжда и въпреки възмущението си, изслушаха клисаря, който попита:

— Какво толкова е направила тази жена, госпожо, та толкова много американци идват и питат за нея? Англичаните не се интересуват от нея.

— Написала е прекрасни книги — обясни Кейти, но старият клисар поклати недоверчиво глава.

Върнаха се в Лондон и вечеряха за втори път с братовчедите, за които мисис Аш разказваше на доктор Кар. Случи се така, че Кейти седна до един възрастен американец, който живееше в Лондон от двадесет години и го познаваше много по-добре от повечето лондончани. Този господин, мистър Алън Бийч, обичаше да събира антики, най-вече стари книги, и прекарваше половината си време в Британския музей, а другата половина в аукционните зали и антикварните магазинчета на Уордър стрийт.

Кейти се оплакваше от лошото време, което проваляше плановете им.

— Толкова е неприятно! — каза тя. — Мисис Аш планираше да отидем до Йорк и Линкълн, да разгледаме всички градове с известни катедрали, да посетим Шотландия, а трябваше да се откажем от всички тези неща заради дъждовете. Ще си тръгнем без да сме видели почти нищо.

— Можете да разгледате Лондон.

— Разгледахме го — искам да кажа, разгледахме местата, които всички разглеждат.

— Но има толкова много места, които хората не познават. Колко още ще останете, мис Кар?

— Една седмица, предполагам.

— Защо не си направите списък със стари сгради, които са свързани с известни исторически личности, и не ги посетите? Аз сторих това на втората година, отне ми три месеца.

Мистър Бийч се оказа изключително мил човек. Той не само направи план за посещенията им, но и ги придружи в два от дните; неговите познания за Лондон направиха екскурзиите много интересни.

С тези обстойни обиколки на Лондон последната седмица мина неусетно. Мисис Аш беше решила да минат през Нюхейвън и Диеп, защото някой ѝ беше разказал за красивия стар град Руан, който беше на пътя им за Париж. Едва свикнали със сушата след дългото пътуване през Атлантическия океан, те се приготвиха да прекосят Ламанша, което им изглеждаше като кратка екскурзия с корабче. Колко грешаха!

Ламаншът има свой собствен характер, който го отличава от всички други морета и канали. Изглежда по начало си е с неуравновесен и труден нрав и служи за бариера между две нации, които и без това не се разбират лесно. Благодарение на тази водна граница помежду им нямат възможност да си създават много неприятности едни на други. Но нашите пътнички извадиха лош късмет, дори като се има предвид обичайната трудност на прехода — корабът трябваше да си пробива път с неимоверни усилия. Все пак параходът беше толкова мъничък! А нощта толкова дълга!

[1] Уестминстърско абатство — кралска църква в Лондон, изградена в периода 1269–1884 г. — Бел.пр. ↑

[2] Тауър (Tower of London) — Лондонската кула — средновековна крепост. Резиденция на английските крале до XVII век. — Бел.ред. ↑

[3] Уолтър Рейли (1552–1618) — английски мореплавател, поет и драматург. — Бел.ред. ↑

[4] Джейн Остин (1775–1817) — английска писателка, автор на романите „Гордост и предразсъдъци“, „Ема“ и др. — Бел.ред. ↑

ШЕСТА ГЛАВА

ПРЕЗ ЛАМАНША

Зазори се, стана ден, после наближи обяд, а храброто параходче още не беше стигнало целта. Пристигнаха часове след предвиденото време; влакът за Париж беше заминал отдавна. Кейти се чувстваше отчаяна, докато си пробиваше път от ужасната дамска тоалетна към палубата, за да погледне Франция за пръв път.

Слънцето надничаше през мъглата със студена усмивка, а бледите му лъчи светеха над множество каменни пилони, по-високи от палубата, между които се образуваше цяла мрежа от канали; параходът правеше сложни маневри и бавно се приближаваше към мястото, където щеше да пристане. Кейти видя тълпи хора, дошли да гледат пристигането на кораба — работници, селяни, жени, деца, войници, митничари — всички вървяха насам-натам и говореха едновременно, при това всички на френски.

Не зная защо това толкова я изненада. Знаеше, че е нормално хората от чуждите страни да говорят собствения си език; но щом видя тези бърборещи хора, които без проблем се справяха с граматическите времена и със спреженията, без да правят справки в граматика и речници, тя онемя от изненада.

— Мили боже! — каза си тя. — Дори бебетата тук знаят френски по-добре от мен.

Тя се напрегна да си спомни всичките си познания по френски, но като че ли наученото беше потънало в дълбините на Ламанша.

— Как беше ключ за куфар на френски? — каза си тя. — Ей сега ще започнат да ми задават разни въпроси и аз няма да отвърна и дума; а мисис Аш ще бъде още по-смутена, знам си. — Тя видя как митничарите, облечени с червени панталони, се нахвърлиха към пътниците, които слизаха един по един на сушата, и сърцето ѝ се сви.

Но в края на краищата се оказа, че не е чак толкова зле. Приятната външност на Кейти и благовъзпитаното ѝ поведение свършиха добра работа. Не смееше да говори много, но митничарите

като че ли разбираха и без да им се обяснява. Те се покланяха и правеха знаци, отключваха и заключваха куфарите бързо и за изненадващо кратко време всичко беше готово, багажът беше преминал митническата проверка и нашите пътнички можеха да продължат към гарата, която, за щастие, беше наблизко.

Осведомиха се, че преди четири часа следобед няма влакове за Париж.

— Това е добра новина — каза клетата мисис Аш, — защото съм прекалено изморена, за да ходя някъде. Ще легна тук на това канапе, а ти, мила Кейти, виж дали има наоколо закусвалня. Вземи нещо за теб и Ейми, на мен ми поръчай чаша чай.

— Не искам да ви оставям сама — отговори Кейти, но в този момент се появи една мила възрастна жена, която изглежда беше служителка в чакалнята. Тя ги заля с поток от френска реч, която те не успяха да разберат, но очевидно беше настроена дружелюбно. Спусна се към мисис Аш и я настани по-удобно. Извади възглавница от някакъв шкаф на стената, от друг извади одеяло. След миг мисис Аш лежеше удобно на възглавницата, с одеялото върху краката ѝ.

— Бедната госпожа — говореше служителката, — колко сте бледа! Трябва веднага да пийнете нещо и да хапнете. — Тя прекоси бързо помещението и влезе в ресторанта.

Мисис Аш се усмихна на Кейти и каза:

— Виждаш ли, можеш да ме оставиш съвсем спокойно. Има кой да се грижи за мен.

Тогава Кейти и Ейми отидоха в ресторанта и седнаха на една малка маса.

Беше изключително приятно място. Имаше много прозорци с чисти, светещи стъкла и бели, къси муселинови завески, а по первазите бяха наредени саксии с цъфтящи растения — невени, балсами, латинки и многоцветен здравец. Имаше две птички в клетки, които пееха силно; подът беше лъснат като огледало. Едва ли на света имаше нещо по-бяло от мраморните маси, освен салфетките, сложени на тях. Донесоха им чудесна закуска — ароматно кафе в чаши, подобни на купички, хрупкави кифлички и сухари, както и омлет, задушено пиле, малки бучки прясно масло без сол, оформени като раковинки и с вкус на втвърдена сметана. Имаше и купичка с много хубав конфитюр. Ейми изглеждаше очарована. Тя каза на Кейти:

— Мисля, че Франция е сто пъти по-хубава от старата Англия.

След като се подкрепиха с обилното ядене, тя реши, че една разходка из старинния Диеп ще им дойде добре. Не знаей дали туристите намират Диеп за интересен град, но на Кейти със сигурност ѝ хареса. Имаше една много стара църква и красиви сгради отпреди два века. Дори съвременните улици ѝ изглеждаха необикновени, тъй като не бе свикнала с изгледа на френските градове. Отначало минаха само по една-две улички, като се стараеха да запомнят пътя и от време на време се връщаха малко да се уверят, че виждат къде е гарата. Скоро Кейти доби смелост и се осмели да зададе на един-двама минавачи няколко въпроса на френски; за нейна радост и изненада я разбраха. След като престана да се страхува, че ще се изгубят, тя поведе Ейми по една дълга улица с много магазини; почти във всички продаваха разни предмети от слонова кост.

Производството на изделия от слонова кост е главната индустрия на Диеп. Витрините и щандовете бяха отрупани с необикновени гребени и четки, някои с красиви монограми от сребро и всевъзможни цветове, други без орнаменти; имаше кутии и ковчежета с всякакви размери, форми и орнаменти; ветрила, дръжки за чадъри, огледала, рамки за снимки, големи и малки, поставки за салфетки.

Кейти особено се впечатли от един нож за хартия във формата на ангел с дълги, фини крила, вдигнати над главата му и допреди в една точка. Струваше двадесет франка и тя много се изкушаваше да го купи за Кловър или за Роуз Ред. Но си каза разумно: „Това е първият магазин, в който влизам и първото нещо, което много искам да купя. Твърде вероятно е като продължим по другите магазини да видя нещо, което да ми хареса повече, така че ще е глупаво да купя това“. И тя решително обърна гръб на ангела от слонова кост и си тръгна.

След това се озоваха на един шарен пазар, където възрастни жени с бели шапки седяха на земята, а до тях имаше кошчета и панерчета с ябълки, круши и разни странни, къдрави зеленчуци, каквито Кейти никога не беше виждала. В малки ванички, пълни с морска вода, шляпаха риби с всевъзможни форми и цветове; имаше чорапи, ръкавици и шалове от яркосиня и червена прежда, както и съдове от груба глина, украсени с ярки орнаменти. Лицата на жените бяха кафяви и набръчкани; нямаше хубави физиономии сред тях, но черните им очи бяха изпълнени с жизненост и енергичност. Ръцете им

бяха заети с куки за плетене; колкото бързо се движеха пръстите им, толкова бързо говореха или се пазаряха без да спират нито за момент плетенето, въпреки че като че ли нямаше много купувачи и жените не продаваха много неща.

Когато Кейти й Ейми се върнаха на гарата, видяха, че мисис Аш е заспала.

В града се настаниха в „Отел дьо ла Клош“, разположен в странна и стара сграда, при това доста приятна. Стаите бяха с висок таван, по който имаше избледнели фрески, над леглата висяха балдахини от извехтял плат. Обзавеждането като че ли беше останало от времето на Колумб, но всичко беше чисто и напомняше на едновременна достолепност. От столовата, която очевидно беше направена по-скоро, се излизаше в квадратен двор, където около фонтан бяха наредени саксии с олеандри и лимонови дръвчета. Шумът от плискането на фонтана се сливаше приятно с тракането на ножове и вилици. В единия ъгъл на залата имаше платформа с преградки, където зад малко бюро седеше съдържателката на хотела. Въпреки че беше заета със счетоводните си книги, хвърляше по едно око на това, което ставаше наоколо.

Мисис Аш мина покрай тази дама без изобщо да ѝ обърне внимание, както обикновено правят американците при такива обстоятелства, но наблюдателната Кейти забеляза, че всички други се покланяха или поздравяваха дамата на излизане и на влизане в залата. Кейти почти се изчерви, когато се приготвяше да си ляга и си припомни тази ситуация.

— Колко ли невъзпитани сме изглеждали! — помисли си тя. — Опасявам се, че тукашните хора си мислят, че американците имат отвратителни обноски. Тук всички са толкова учтиви. Казваха „Добър ден“, „Мерси“ и „Бихте ли бил така добър“ дори на сервитьорите! Е, със сигурност ще си променя държанието. Утре ще бъда любезна като другите. Ще си помислят, че с мен е станало чудо за една нощ на френска земя; но няма значение!

Тя удържа на думата си и изуми мисис Аш на следващата сутрин, като се поклони на дамата зад бюрото с очарователно движение и каза, докато минаваха:

— Бонжур, мадам.

— Но, Кейти, коя е тази дама? Защо я поздравяваш?

— Не виждате ли, че всички правят така? Мисля, че е съдържателката, всички се покланят. И само обърнете внимание как мило разговарят със сервитьора онези дами на съседната маса. Не му заповядват да прави това или онова, както правим ние в Америка. Забелязах тези неща снощи и толкова ми харесаха, че си обещах като се събудя да бъда любезна като французите.

През цялото време, докато се разхождаха по красивите улици на стария град, изпълнени с дърворезби и скулптури, докато разглеждаха катедралата и Двореца на правосъдието, „Мястото на Девата“, където са изгорили на клада клетата Жана д'Арк и разпръснали пепелта ѝ във вятъра, Кейти се държеше изключително мило и тъй като мисис Аш и Ейми малко или много следваха нейния пример, мисля, че екскурзоводите, кочияшът и възрастните дами, които ги развеждаха из сградите, усетиха, че въздухът на Франция е много облагородяващ. Тези чужденци, дошли от някакви диви презокеански страни, щяха скоро да станат толкова възпитани, все едно че са се родили в някоя по-културна част на света...

Париж изглеждаше модерен град в сравнение с необичайното великолепие и средновековната атмосфера на Руан. Имаха запазени стаи в един пансион близо до площад „Етоал“. Веднага щом пристигнаха, отидоха да се настанят. Стаите не бяха в самия пансион, а в една къща наблизко — имаше гостна с шест огледала, три стенни часовника и една малка невзрачна камина, столова, толкова малка, че едва побираше маса и четири стола, и две спални. Камериерката се казваше Амандин. Нейно задължение беше да се грижи за стаите и да сервира храната.

Влагата, както Кейти писа на Кловър по-късно, бе първото нещо, което ѝ направи впечатление в „прекрасния Париж“. Огънят в малката камина току-що беше запален, а стените, чаршафите и дори одеялата бяха ледени и влажни на пипане. Прекараха първата нощ като провесиха чаршафите и одеялата около камината и през цялото време хвърляха дърва в огъня. Дори изправиха матраците, за да се стоплят и да изсъхнат! Трябва да признаем, че това изживяване не беше много весело. Ейми настина, мисис Аш изглеждаше неспокойна, а Кейти си мислеше за Бърнет, за спокойствието и удобството на дома и копнееше да е там в този момент.

Следващите дни не бяха много вълнуващи и не можах да заличат това неприятно впечатление. Като че ли ноемврийските мъгли бяха прекосили Ламанша с тях. Париж непрекъснато бе покрит с мокро одеяло, което помрачаваше и скриваше обичайния му блясък и хубост. Движеха се с карети с вдигнати догоре прозорци и от време на време притичваха през мокрия въздух до някой магазин. Положението беше още по-тежко за Ейми, която още беше болна и си стоеше в къщата, без да може да излезе дори с такси. Мисис Аш беше наела една възрастна бавачка — англичанка с много добри препоръки. Тя идваше всяка сутрин и се грижеше за Ейми, докато тях ги нямаше. Клетото дете беше принудено да прекарва цялото си време с тази уважавана особа. Като типична англичанка тя не знаеше и дума на някакъв чужд език. Ейми се опитваше да убеди тази мълчалива бавачка да вземе участие в уроците по френски, които Ейми преподаваше на Мейбъл всеки ден.

— Уилкинс напредва — каза тя на Кейти една вечер. — Вече може да казва някои думи. Но никога няма да ѝ позволя да надникне в книгата, въпреки че винаги иска, защото ако види как се пишат думите, никога повече няма да ги произнесе правилно. Изглеждат много по-различни.

Кейти погледна бледото лице на Ейми. От трескавите ѝ очи направо я заболя сърцето. Беше толкова трогателно, когато тичаше с безкрайна радост да прегърне майка си, когато се връщаха в края на дългия скучен следобед. Париж беше толкова triste^[1] за клетата Ейми, която умееше да се забавлява с такава лекота. Кейти си мислеше, че колкото по-скоро си тръгнат оттам, толкова по-добре. Дори посещението в Лувъра не промени мнението ѝ. Когато дойде последният ден, тя се радваше, че са стегнали багажа и си тръгват. Прокуди ги лошото време, не самият Париж, но Кейти така и не успя да заобича красивата столица на Франция както повечето американци. Кейти беше убедена в това, че в Европа има по-гостоприемни градове.

На следващата сутрин, като караха бавно по „Шанз-Елизе“, се обърнаха да погледнат за последен път знаменитата Триумфална арка.

— Мис Кейти — обади се Ейми, — харесва ли ти Европа? Ако питаш мен, никога не съм била така отвратена от което и да било място в живота си!

— Мило дете, впечатленията ти от Европа засега са много мъгливи — каза майка ѝ. — Няма значение, скъпа, скоро ще отидем на някое по-приятно място, само да го намерим.

— В Бърнет е къде-къде по-хубаво от Париж — каза Ейми твърдо. — Не вали непрекъснато и мога да се разхождам, а и разбирам всичко, което говорят хората.

Целия ден пътуваха на юг и с всеки изминал час гледката се променяше все повече и повече.

Спираха за малко в някои големи градове, в които кипеше живот. Минаваха през полета, покрити с безкрайни лозя, по които грееха ярки листа. После видяха останки от римски постройки: амфитеатри, виадукти, части от стени и арки. Когато приближаваха планини, ги пронизваше студ — хълмовете бяха покрити със сняг. И когато дългата нощ свърши и денят ги събуди от неспокойния им сън, виж ти, светът беше изцяло променен! Есента беше изчезнала и лятото беше заело нейното място. Около тях зеленееха гори, вятърът полюшваше листата им, които все още бяха живи. В градините с бели стени цъфтяха рози и ружи и докато още възклицаваха и се радваха, зърнаха Средиземно море, яркосиньо, обсипано с бялата пяна на вълните, осеяно с издути бели платна. Над него летяха чайки и над всичко това сияеше небето, в същия необикновено син цвят. Бяха в Марсилия.

След есенните мъгли се чувстваха, все едно че са зърнали рая. Пътуваха покрай красивия бряг, като с всеки завой виждаха морето и брега в ново красиво съчетание, скали с маслинени дръвчета и светещи планински върхове. С всяка измината миля синьото ставаше все по-синьо, вятърът по-мек, а зеленината по-гъста и лятна. Минаха през Кан и Антиб, малко след това пред тях се откри един слънчев град, разположен на брега. Влакът намали, това беше краят на пътуването — пристигнаха в Ница.

Градът като че ли се смееше радостно. Минаха покрай Английската градина, където малък оркестър свиреше под акациите и палмовите дръвчета. От едната страна имаше хотели и пансиони със светещи от чистота прозорци, с балкони и раирани сенници. От другата страна беше пясъчната ивица на плажа, където се виждаха жени, излегнати на хавлии и чаршафи, деца, които тичаха насам-натам и газеха в плиткото. Декемврийското слънце печеше като в края на юни в Америка и галеше по същия приятен начин. Улиците бяха пълни

с ведри, спокойни хора, които очевидно бяха на почивка. Красиви момичета в спретнати парижки костюмчета вървяха до майките си, придружени от кавалери. По униформите на младите мъже личеше, че има много представители на американския военен флот.

Мисис Аш се осведоми в хотела дали в пристанището има военни кораби. Носачът, който беше горд, че знае малко английски, отвърна:

— Ме уи, мадам, американска флотата тя е тук; искам да кажа, не тук, във Вилфранш, само малко четири мил на път.

— Кейти, чуваш ли? — извика мисис Аш. — Фрегатите са тук, значи „Начиточес“ е с тях. Ще се видим с Нед, той ще ни развежда наоколо. Какъв късмет. Три дами са толкова безпомощни на такова място, ако няма кой да ги придружава. Толкова се радвам.

— И аз — каза Кейти. — Никога не съм виждала фрегатата, а винаги съм искала. Мислите ли, че ще ни позволят да се качим на борда?

— Разбира се, че ще ни позволят — след което мисис Аш каза на носача: — Дайте ми един лист и плик, ако обичате — трябва веднага да уведомя Нед, че съм тук.

Мисис Аш написа кратко писмо и го изпрати, преди да се качат горе. А после все надничаше през прозореца, като че ли очакваше да го види. Беше прекалено развълнувана, за да легне да спи, и след като се наобядваха с Кейти, мисис Аш предложи да отидат на плаж.

— Може да срещнем Нед — отбеляза тя.

Пясъкът беше гладък и твърд като плоча. Постепенно небето се обagri от меки, розови светлинни. На север се виждаха върховете на крайморските Алпи, окъпани тук-там от същия розов отблясък, който придаваше цвят на сиво-белите им снаги.

— Чудя се какво може да е това! — каза Кейти и посочи скалите, които ограждаха брега от изток, където се издигаше някаква живописна каменна сграда, с масивни кули и стръмни покриви. — Прилича на къща и на замък едновременно. Мислиш ли, че там живее някой?

— Можем да попитаме — предложи мисис Аш.

Стигнаха до една плитка рекичка, над която минаваше мостче. На брега имаше няколко жени, които като че ли перяха по стария примитивен начин — бяха сложили дрехите върху камъните във водата

и ги удряха с една плоска дървена лопата, докато станат чисто бели. Кейти си помисли, че дрехите няма да оцелеят дълго след подобно пране. Попита перачките за замъка.

— Тази там ли? — отвърна възрастната жена, към която Кейти се обърна. — Но това е Швейцарският пансион.

— Пансион! — извика Кейти. — Сигурно е много приятно да се живее там!

— Ами защо да не се настаним в него? — каза нейната спътничка. — Нали искахме да си потърсим нещо под наем веднага щом си починем и пообиколим града. Да разгледаме отблизо този Швейцарски пансион. Ако и вътре е така хубав, както отвън, едва ли ще намерим нещо по-добро.

— О, надявам се да има свободни стаи! — каза Кейти, която се влюби от пръв поглед в красивата сграда. Беше силно развълнувана, когато позвъниха на вратата.

Швейцарският пансион се оказа не по-малко привлекателен отвътре, отколкото отвън. Каменните стени бяха дебели и върху широките первази на прозорците бяха наслагани червени възглавнички, на които можеше да се сяда. От всеки прозорец се откриваше красива гледка — от едната страна прозорците гледаха към морето, от другата — към планините. Освен това имаше доста свободни стаи. Кейти се почувства като героиня на някой роман, когато мисис Аш нае за цял месец един прекрасен апартамент за трима, с всекидневна и две спални. Намираше се в кръгла кула, с балкон над водата и със страничен френски прозорец, от който по стълби се слизаше в малка градина, оградена от стени. Тя бе сгущена сред каменните постройки, в нея растяха високи вечнозелени храсти и лимонови дръвчета, а оранжевите и кафяви шибои насищаха въздуха с приятен аромат. Кейти беше безкрайно доволна.

— Толкова се радвам, че дойдох! — каза тя на мисис Аш. — Никога досега не съм ви го признавала, но понякога — когато бяхме по море, болни, и когато валеше непрестанно, и след като Ейми настина в Париж — почти ми се приискваше, само за минутка, да не бяхме тръгвали никъде. Но сега за нищо на света не бих искала да съм на друго място! Толкова съм щастлива, щастлива, щастлива, че сме тук, сигурна съм, че ще си прекараме чудесно.

Докато Кейти казваше тези думи, излязоха в коридора. Там почти се сблъскаха с две дами. За своя най-голяма изненада Кейти видя, че това са мисис Пейдж и Лили.

— О, братовчедке Оливия, ти ли си? — извика тя със сърдечността, която изпитва човек, като види позната физиономия в чужда страна.

Мисис Пейдж беше по-скоро озадачена, отколкото радостна. Тя си сложи очилата, но като че ли не можеше да се сети кое е това момиче.

— Помниш ли Кейти Кар, мамо? — каза Лили. — Кейти, каква изненада! Кой би си помислил, че ще се срещнем в Ница?

Лили не изглеждаше радостна от срещата. Кейти забеляза, че тя е по-хубава от всякога, беше облечена много добре в меко кафяво кадифе, което отиваше на тена ѝ и на светлата ѝ, чуплива коса.

— Кейти Кар! Наистина! — призна мисис Пейдж. — Действително, каква изненада. Нямахме представа, че си в чужбина. Какво те води тук, толкова далеч от Тънкет — искам да кажа, Бърнет? С кого си?

— С моята приятелка мисис Аш — обясни Кейти, помръкнала от тяхната студенина. — Позволете ми да ви представя. Мисис Аш, това са моите братовчедки, мисис Пейдж и мис Пейдж. Ейми — а, къде е Ейми?

Ейми се беше върнала при вратата до градинските стълби и гледаше надолу към цветята.

Братовчедката Оливия се поклони доста неприветливо. С бърз любопитен поглед огледа мисис Аш и тъмносиньото палто на Кейти.

„Недодялана провинциалистка! — прецени я тя. — Колко глупаво от страна на Филип Кар да се опитва да прати момичетата си в Европа! Той не може да си го позволи, сигурна съм.“

Гласът ѝ беше доста суров когато попита:

— И какво те води насам — в този хотел, искам да кажа?

— О, идваме утре да се настаним! Наехме си стаи за един месец — обясни Кейти. — Толкова е приятно тук!

— Така ли? — каза Лили, като в гласа ѝ съвсем не се чувстваше задоволство. — Ами и ние сме отседнали тук.

[1] Triste (фр.) — тъжен. — Бел.пр. ↑

СЕДМА ГЛАВА В ПАНСИОНА

— Как мислиш, какво прави Кейти Кар в Европа? — попита Лили, докато стоеше на прозореца и наблюдаваше как трите фигури се отдалечават бавно по плажа. — Тя е последният човек, който съм предполагала, че ще срещна тук. Мислех, че е затворена в онова ужасно градче — как се казваше? — там, където живеят, до края на живота си.

— Признавам, че и аз съм доста изненадана — съгласи се мисис Пейдж. — Нямах представа, че баща ѝ може да си позволи толкова скъпо пътешествие.

— А и коя е тази жена с нея?

— Нямам представа, да ти кажа. Някоя нейна приятелка, западнячка, предполагам.

— Боже мой! Да бяха отседнали в някой друг хотел — каза Лили недоволено. — Защо не са отишли в „Ривоар“, например, или в някое от онези хотелчета в края на плажа, нямаше да ни се налага да ги виждаме. Даже нямаше да разберем, че са в града! Много е досадно да се натъкваш на хора, които не искаш да виждаш, а когато са и роднини е още по-зле. Опасявам се, че Кейти няма да се отлепи от нас.

— О, мила, не се притеснявай за това! Ще ѝ дадем да разбере, че предпочитаме да не ни досажда и няма да имаме проблеми. Но сме длъжни да се държим учтиво с нея. Все пак баща ѝ ми е братовчед.

— Това е най-трагичното! Е, едно ще ти кажа — няма да я влача със себе си като ходя на фрегатите — каза Лили твърдо. — Нямам намерение да натрапвам на лейтенант Уъртингтън някаква братовчедка от провинцията и да си провалям удоволствието. Така че те предупреждавам, мамо, имай го предвид.

— Разбира се, скъпа, права си. Би било много жалко да провалим пътешествието ти до Ница, при положение че флотът е тук и онзи симпатичен мистър Уъртингтън е тъй внимателен.

Без изобщо да подозира за тези планове, целящи да я отблъснат, Кейти се върна в хотела обзета от приятни мисли. Най-накрая Европа ѝ показваше най-хубавото от себе си. А Ница ѝ изглеждаше най-привлекателното кътче на света.

Един човек ги чакаше в хотела — висок, загорял от слънцето, привлекателен мъж в униформа, с красиви кафяви очи, които блестяха под бялата му шапка. Щом го видя. Ейми се втурна към него с развети къдрици, а мисис Аш възкликна от радост. Това беше Нед Уъртингтън, единственият брат на мисис Аш, когото тя не беше виждала от две години и половина. Можете да се представите колко голяма беше радостта ѝ от срещата.

— Значи си получил писмото ми? — каза тя, след като първоначалното вълнение попремина и тя го представи на Кейти.

— Писмо? Не. Написала си ми писмо?

— Да. До Вилфранш.

— До кораба? Ще пристигне едва утре. Като по чудо научих, че си тук. Дойдох да се обадя на едни приятели, които са отседнали малко по-надолу до плажа, и като надникнах в списъка на посетителите, както правя обикновено, видях вашите имена. Тъй като носачът не можа да ми обясни накъде точно сте тръгнали, ви изчаках да се върнете.

— Ние бяхме в една прекрасна стара сграда, Швейцарския пансион, наехме си стаи там.

— Швейцарския пансион? Именно там щях да се обаждам. Познавам едни хора, които също са отседнали там. Приятно място е. Радвам се, че ще отседнете там, Поли. Какъв късмет, че корабите са тук точно сега. Ще можем да се виждаме всеки ден.

— Но, Нед, нали няма да си тръгваш веднага? Ще останеш да вечеряш с нас, нали? — подкани го сестра му, когато той понечи да си сложи шапката.

— Бих искал, но не мога тази вечер, Поли. Нали разбираш, поех ангажимент да изведа едни дами на разходка, ще ме чакат. Нямах представа, че ще сте тук, иначе нямаше да се уговарям — извини се той. — Утре ще дойда рано и ще съм на ваше разположение да правим каквото пожелаете.

— Добре, мили братко. Ще те очакваме. — Щом той си тръгна, тя каза: — Кейти, кажи, не е ли много мил?

— Да, наистина — каза Кейти, която наблюдава краткия разговор с интерес. — Има красиво лице, а и е толкова привързан към вас!

— О, да, много. По-голяма съм от него със седем години, но винаги сме се разбирали много добре. Братята и сестрите обикновено не са така близки, нали знаеш — или може би не знаеш, понеже в твоето семейство всички много се обичате.

— Да, наистина — каза Кейти с радостна усмивка. — Няма други като Кловър и Елси, освен може би Джони, Дори и Фил — добави тя със смях.

Рано на следващата сутрин се преместиха в Швейцарския пансион. Мисис Пейдж и Лили не се появиха да ги поздравят. Кейти по-скоро се зарадва, че стана така, тъй като искаше да се настани без никой да я безпокои. Имаше нещо много успокояващо в мисълта, че ще останат в този пансион за цял месец и поради това си заслужаваше усилията да направи стаята си красива и уютна. Мисис Аш разопакова своя багаж и този на Ейми, а в това време Кейти, която имаше особен талант за подреждане на стаи, се зае с всекидневната, размести мебелите, подреди на бюрата тефтерите и малкото книги, които носеха, закачи на стените картичките, които си бяха донесли от Оксфорд и Лондон и завърза завеските, за да влиза светлина. След това излезе в малката градинка и се върна с една дълга клонка от вечнозелените храсти, която постави на камината, и букетче шибои, които натопи в единствената вазичка, която имаха. Камериерката, по нейна поръчка, накладе огън от дърва, в който щяха да пуснат и шишарки. Когато всичко беше готово, Кейти повика мисис Аш да каже мнението си.

— Прекрасно е — каза тя и седна в едно огромно кадифено кресло, което Кейти беше придърпала до прозореца, който гледаше към морето. — Не съм виждала нищо по-приятно, откакто напуснахме дома. Ти си вълшебница, Кейти, не зная какво щях да правя без теб. Толкова се радвам, че те взех! А сега, моля те, иди да разопаковаш твоите неща и се нагласи добре за закуската. Откакто пристигнахме, изглеждаме доста умърлушени. Видях колко надменно се държаха онези братовчедки, като ни видяха с овехтелите ни пътни дрехи вчера. Да се опитаме днес да направим по-добро впечатление.

Слязоха на закуска, мисис Аш облечена с една от роклите, купени от Париж, а Кейти с красива рокля от масленозелен шевиот.

Ейми сияеше от щастие, вървеше хваната за ръка с чичо си Нед, който току-що беше пристигнал. Малката Ейми му беше голяма любимка. Мисис Пейдж и Лили, които вече бяха седнали на една маса, положиха доста усилия да скрият колко неприятно са изненадани, че виждат младия господин в тази компания. За момент очите на Лили се разшириха в недоумение; след това се опомни, кимна колкото се може по-любезно на мисис Аш и Кейти и удостои лейтенант Уъртингтън с красива, срамежлива усмивка. После промърмори:

— Мамо, видя ли? Какво означава това?

— О, Нед, да не би да познаваш тези хора? — попита мисис Аш в този момент.

— А ти познаваш ли ги?

— Да, запознахме се вчера. Роднини са на мис Кар.

— Наистина ли? Не бих предположил, че имат някаква роднинска връзка. — При което мистър Уъртингтън нарочно погледна първо нежното, изящно хубаво лице на Лили и отместа поглед към Кейти, която, в интерес на истината, не можеше да се сравнява с братовчедка си.

„Има хубаво, мило лице — помисли си той, — и изглежда като дама, но що се отнася до красотата, между двете не може да става сравнение.“

Мисис Аш каза хладно:

— Така е, не си приличат ни най-малко; сигурно няма други две девойки, които да са толкова различни. — Мисис Аш не бе харесала Лили Пейдж още от самото начало.

Познанството на Кейти с младия офицер от флотата промени отношението на мисис Пейдж и Лили към нея. От този ден те се стараеха да общуват повече с нея, при това се опитваха да бъдат сърдечни.

— Искам да се видим, да си поговорим надълго и нашироко — каза Лили и хвана Кейти под ръка, докато излизаха от столовата. — Дали мога да те придружа сега, докато мама си поговори с мисис Аш? — С тази уговорка тя се озова в компанията на лейтенант Уъртингтън и тръгна между него и Кейти по коридора, след което тримата влязоха в малката всекидневна.

— О, колко е красиво! Подредила си веднага, щом си дошла, нали? Толкова е уютно, като истински дом. Иска ми се и ние да имаме

гостна, но мама каза, че не си струва, тъй като ще останем тук за толкова кратко време. И какъв приятен балкон над морето! О, мистър Уъртингтън, погледнете!

Тя отвори широко прозореца и пристъпи навън, докато говореше. След кратко колебание мистър Уъртингтън я последва. Кейти спря, несигурна. Трудно щяха да се съберат тримата на балкончето, а от друга страна не искаше да страни от тях. Но Лили й беше обърнала гръб и говореше нещо с тих глас. Не беше нищо особено, обичайните приказки, но изглеждаше като че ли е нещо поверително. Кейти, след като почака малко, се оттегли на диванчето и се върна към заниманията си, като от време на време вземаше участие в разговора, който мисис Аш водеше с братовчедката Оливия. Кейти нямаше нищо против невъзпитаното държание на Лили, нито пък беше изненадана от това. Но мисис Аш не беше толкова търпелива.

— Не е ли много влажно там, Нед? — извика тя на брат си. — Наметни моя шал на раменете на мис Пейдж.

— О, изобщо не е влажно! — каза Лили, която схвана намека. — Благодаря ви, че сте така загрижена, но аз тъкмо влизах. — Тя седна до Кейти и започна да й задава разни въпроси доста вяло.

— Кога тръгнахте, как са всички в семейството?

— Всички са добре, благодаря. Тръгнахме с параход от Бостън на 14-ти октомври. Преди това бях на гости на Роуз Ред за два дни — помниш ли я? Вече се е омъжила, има си чудна къщичка и прекрасно бебе!

— Да, чух, че се е омъжила. Не е било много добра партия за дъщерята на мистър Рединг, нали? Никога не съм си мислила, че ще се задоволи с нещо по-долу от конгресмен или дипломат.

— Роуз не е толкова амбициозна, мисля, а и ми се стори много щастлива — каза Кейти изчервена.

— О, няма нужда да се палиш толкова в нейна защита! Ти и Кловър винаги сте обожавали Роуз Ред, зная, но така и не успях да разбера какво толкова вълнуващо намирате у нея. Никога не е имала никакъв стил и винаги се е държала с мен колкото може по-грубо.

— Може да не те е харесвала много, но съм сигурна, че никога не е била груба — каза Кейти смело.

— Е, няма да се караме за нея и за отминали неща. Кажете ми къде бяхте, къде ще ходите? Дълго ли ще си в Европа?

Кейти се зарадва, че смениха темата, охотно заговори за пътешествието и двете започнаха да обсъждат видените забележителности. Лили беше в Европа почти от година и беше видяла „почти всичко“, както самата се изрази. Двете с майка ѝ бяха прекарвали предишната зима в Италия, бяха прескочили до Русия, преминали Швейцария, целия Тирол, Франция, Германия, а скоро щели да отидат в Испания. За края беше оставен Париж, където щяха да напазаруват и да се приготвят да се завърнат у дома през пролетта.

— Ти какво прави, докато беше в Париж, Кейти?

— Ходихме три пъти в Лувъра, както и във Версай — каза Кейти, като нарочно се направи, че не разбира въпроса ѝ.

— О, нямах предвид такива глупости! Искам да кажа, рокли. Какво си купи?

— Един костюм от син плат.

— О, но това е нищо!

Пазаруването заемаше голяма част от спомените на Лили от Европа. Спомняше си градовете не заради красотата или историческите забележителности, или заради произведенията на изкуството, които можеха да се видят там, а според това, което си беше купила.

— О, онзи прекрасен площад, „Пиаца ди Спания“^[1]! — казваше тя. — Оттам си купих огърлицата в стил рококо, най-хубавото нещо, което някога си виждала, Кейти. — Или: — Прага — о, да! Мама си купи от там най-красивата верижка на света, старинна, от сребро, а на нея висяха всевъзможни неща — кутийки за игли и часовници и шишенца за парфюм, с прелестни гравюри по тях. — Или пък: — Берлин ни се стори отвратителен; но там кехлибарът е най-добър и най-евтин — имаше дълги нанизы с кехлибарени мъниста — най-големите, които съм виждала, имаше и в по-бледожълто, един наниз беше сто франка. Трябва да си купиш, Кейти.

Горката Лили! За нея Европа не беше нищо друго освен скъпи вещи. Беше си накупила толкова неща, че щяха да ѝ трябват доста куфари, за да ги занесе вкъщи, но нямаше почти нищо от багажа, който не се слага в куфари. Умът ѝ беше ленив, а сърцето — пусто, както винаги. Красотата, величието и патосът на изкуството, историята и природата бяха невидими за нейните очи.

Животът в Швейцарския пансион вървеше спокойно. Всяка сутрин, още щом си отвореше очите, Кейти изтичваше до прозореца с надеждата да зърне Корсика. Тя откри, че този загадъчен остров се вижда от Ница почти всяка сутрин при зори, но щом слънцето изгрееше, той изчезваше в маранята. Хълмистите очертания на острова на границата между морето и небето събуждаха въображението ѝ. Имаше чувството, че всяка сутрин имаше уговорена среща с острова. След като Корсика се забулеше в мъгли и изчезнеше от погледа ѝ, тя се обличаше бързо и се заемаше да подреди всекидневната преди да сервира кафето и кифличките. Мисис Аш винаги заварваше камината запалена, закуската сервирана до нея и приветливото, спокойно лице на Кейти, готова да я поздрави, щом се покаже от спалнята. Удоволствието от такава закуска беше добро начало за деня.

Следваха разходки и уроци по френски, след това излежаване на плажа, където Кейти пишеше писма до семейството си, а Ейми си играеше на пясъка. По обяд обикновено се появяваше лейтенант Нед и се правеха планове за забавления. Мисис Аш пренебрегваше очевидното му увлечение по Лили Пейдж и разпределяше времето му както намери за добре. Младият Уъртингтън имаше големи симпатии към хубавата Лили. Въпреки това беше привързан към сестра си и имаше навика да се съгласява с нея, затова приемаше нейните желания без възражения. Четиримата минаваха с файтон през красивите възвишения около Ница и на север и продължаваха към Симиер или Вал дьо Сен Андре или пък надолу по брега към Вантимилия. Той ги придружаваше до Монте Карло и Мантон и когато отиваха на големите военни кораби. Те бяха пуснали котва в един залив, който, с небесносиния си цвят, приличаше на огромен сапфир.

Мисис Пейдж и дъщеря ѝ неведнъж се присъединяваха на тези разходки. Но имаше нещо в повелителното отношение на мисис Аш към брат ѝ, което безкрайно дразнеше Лили. Преди пристигането на мисис Аш тя смяташе лейтенант Уъртингтън за своя собственост.

— Искане ми се тази мисис Аш да си беше стояла у дома. Всичко проваля. Мистър Уъртингтън се държеше много по-мило, преди тя да дойде. Струва ми се, че крои планове да го накара да се влюби в Кейти, но греша, тъй като очевидно тя не му харесва.

— Кейти е мило момиче — отвърна майка ѝ, — но не би се харесала на един приятен млад човек. Не ми се вярва самата тя да цели

подобно нещо. Няма защо да се страхуваш, Лили.

— Не се страхувам — намуси се Лили, — само че това е много досадно!

Мисис Пейдж беше напълно права. На Кейти изобщо не ѝ хрумваше подобно нещо. Харесваше милите обноски на Нед Уъртингтън. Честно казано, мислеше, че е красив и особено се възхищаваше на почителността, с която се отнасяше към мисис Аш и чудесното му държание към Ейми. Що се отнася до нея, даваше си сметка, че почти не я забелязва, освен доколкото доброто му възпитание изискваше да се държи любезно с приятелките на сестра му, но това не я притесняваше особено. Умът ѝ беше зает с толкова много интересни неща, планове, идеи. Нямаше навика да бъде обект на обожание и не страдаше от проблемите на пренебрегната хубавица. Ако лейтенант Уъртингтън я заговореше, тя му отговаряше искрено и свободно, ако не ѝ говореше, тя се занимаваше с нещо друго. И в двата случая нищо не смущаваше нито чувствата, нито държанието ѝ и не се чувстваше неловко, както обикновено се чувстват момичетата, чиято суета е наранена, а очакванията им не са се сбъднали.

Към края на декември офицерите от флагманския кораб организираха бал, който беше най-голямото събитие за гражданите на Ница. Между всички американски момичета, които бяха дошли, Лили Пейдж безспорно беше най-хубавата. Беше облечена в рокля от бяла дантела, на шията, ръцете и в косите ѝ имаше тюркоази; около нея имаше толкова кавалери, че тя се чудеше какво да прави с тях. Поднесоха ѝ толкова много букети, че не можеше да ги носи, а комплиментите, които получи, биха замаяли всяко момиче. При този триумф я обзе едно отмъстително чувство, което се бе породило у нея напоследък, защото вече не се радваше на предишното внимание на лейтенант Уъртингтън. Затова реши да се държи пренебрежително към него тази вечер. Когато той я покани на танц, тя каза, че вече има три други предложения; направи се, че не го чува, когато той я покани на разходка; извърна се студено, когато той се опита да я заговори, и изглеждаше много заета с другите кавалери, от флотата и други военни, които се тълпяха около нея.

Изненадан и засегнат, Нед Уъртингтън се обърна към Кейти. Тя не танцуваше, както откровено си призна, а и беше доста невзрачно облечена в рокля от перленосива коприна. Тя беше най-хубавата ѝ

рокля от миналата зима в Бърнет, с няколко червени розички по бялата дантела на деколтето и още една в ръката си, всичките поднесени от малката Ейми. Но имаше приятно и ведро изражение и то успокои смутения Нед. Той ѝ подаде ръка да се разходят по палубата.

В началото не говореха много. На Кейти ѝ доставяше удоволствие да крачат нагоре-надолу тихичко и да се наслаждават на великолепната гледка — лунната светлина над залива, дълбоките, полюшващи се отражения на тъмните корпуси и тънките мачти, приказните цветни светлини от фенерите, танцуващите хора.

— Обичате ли такива неща? — попита той внезапно.

— Кои неща имате предвид?

— О, тези танци — жигата, валсът, забавленията!

— Не мога да танцувам жига, но ми е приятно да гледам — отговори тя весело. — Не съм виждала нищо по-хубаво през живота си.

Веселият ѝ глас и спокойното ѝ лице разсеяха раздразнението му.

— Вярвам ви — каза той, — но все пак, ако не го сметнете за грубо, бих казал, че на повечето момичета би им било скучно, ако бяха като вас — искам да кажа, ако не танцуват и ако никой не ги забавлява.

— Но всичко, което става тук, ми е забавно — извика Кейти. — Не мога да разбера защо си мислите, че може да ми е скучно. Аз се включвам във всичко това, не виждате ли — получавам своя дял... О, колко съм глупава, не мога да ви го обясня!

— Напротив, можете. Разбирам ви отлично. Само че това мнение е толкова различно от това, което обикновено си мислят момичетата. (Под момичетата имаше предвид Лили!) Моля ви, не ме смятайте за груб.

— Съвсем не сте груб, но нека не говорим повече за мен. Погледнете светлините между сенките на мачтите във водата. Как трептят! Мисля, че това е най-хубавото нещо, което някога съм виждала. И колко е топло! Не мога да повярвам, че е декември и Коледа е толкова близо.

— Поли как смята да празнува Коледа? Решихте ли?

— Ейми организира празненство около коледната елха за куклите си, ще дойдат още две кукли. Тази сутрин бяхме на пазар, купихме разни неща за елхичката — мънички играчки и свещички за

деца. Което ме подсеща, мислите ли, че тук могат да се намерят елхови клонки за украса?

— Защо не? Има доста зеленина наоколо.

— Именно. Тук всичко е като през лятото и е толкова необичайно Коледа да е при такова време. Но ми се иска да украся всекидневната с клонки.

— Ще видя какво мога да уредя и ще ви изпратя един наръч.

Не зная защо този разговор направи силно впечатление на лейтенант Уъртингтън и не му излизаше от ума.

— „Но нека не говорим повече за мен“ — повтори си той покъсно, когато се прибра в каютата си. — Чудя се колко ли време Лили може да говори за себе си, докато ѝ хрумне да отклони темата от собствената си личност. — Едно момиче не прави добро впечатление, ако непрекъснато говори за себе си. Опитът на Лили да накаже своя обожател не постигна целта си.

На следващия ден, следобед, Кейти седеше на любимото си място — плажа — и пишеше дългото, ежеседмично писмо до семейството си в Бърнет.

Ница, 22 декември

Скъпи татко, скъпо семейство,

Двамата с Ейми седим на старата ми лилава пелерина, постлана на пясъка на същото място, на което беше, когато ви писах предишния път. Играем на една игра: аз съм магьосница, а тя е малко момиченце. Една друга магьосница — която в момента не е тук на пелерината — е омагьосала момиченцето; аз ѝ казвам различни начини, чрез които да се избави от магията. Сега трябва да намери двадесет и четири обли червени камъчета, и ако не успее, ще се превърне в сова. Когато започнахме да играем, аз бях лошата магьосница, но Ейми не беше съгласна, защото аз съм била „толкова добричка“, затова разменихме ролите. Само да можехте да видите как светят красивите ѝ сиви очички, когато играем тази детинска игра. Тя така се вживява, че почти вярва на магиите. „Но защо трябва да се превръщам в сова!“ — казва тя със силно разтревожен поглед.

Само като си помисля, че вие треперите, а отвън може би се е извила снежна буря или пък децата се пързаят с шейни! Прииска ми се и вие да сте тук, на лилавата пелерина с Ейми и да седите тук през целия топъл приятен следобед, близо до вълните, които гаят синевата на най-синьото море на света! Има място за всички вас. Почти никой не идва в този край на плажа и ако сте послушни, ще ви позволим да играете с нас.

Дните тук преминават много приятно. Ница е пълна с хора, сред които се срещат много приятни личности. Тук, в Швейцарския пансион, не виждаме много американци. Повечето наематели са германци и австрийци, има и малко французи. (Ейми е намерила двадесет и четири камъчета и няма да се превърне в сова. Сега задачата ѝ е да ги хвърля едно по едно в морето. Всяко трябва да докосне водата, иначе ще се превърне в захарно петле. Тя не знае какво точно е захарно петле, затова внимава още повече как хвърля.) Но, както казвах, нашето апартаментче в кръглата кула е отделено от останалата част от пансиона и е все едно

че си имаме собствена къща. Приемната е много слънчева и приятна. Имаме две диванчета, квадратна маса, кръгла маса, някакъв шкаф с полочки за украшения и други джунджурии, две кресла, два стола, една лампа, която си е наша и един стенен часовник. Има и възглавничка на едното канапе. Така че бихте се чувствали много удобно! Закачили сме всичките си снимки на стената, включително тези на татко и Клови, и онази смешна снимка на Фил и Джони, на която двамата си правят физиономии, и три красиви японски рисунки върху муселин, които Роуз Ред ми беше сложила в куфара — придават цвят на стената. Има и малко есенни листа; и винаги имаме цветя, а сутрин и вечер палим камината.

В момента Ейми събира петдесет кремави камъчета, които после трябва да зарови в една дупка. В противен случай ще се превърне в електрическа змиорка. Тази задача е особено трудна, защото някои от камъчетата много ѝ харесват. Чувам я как им говори: „Теб не мога да те погребя“.

Но да си продължа мисълта — правим си весели закуски във всекидневната. Пием кафе и хапваме кифлички, които ни сервира един смешен, намусен, беззъб гарсон^[2], който говори на патоя^[3], така че почти нищо не му разбираме. Преди няколко дни ми каза, че е гарсон от четиридесет и шест години: доста дълго юношество, не мислите ли?

Компанията, с която закузваме, е много забавна. Братовчедката Оливия и Лили се държат прекрасно с мен; тъй като пътувам с мисис Аш, а мисис Аш е сестрата на лейтенант Уъртингтън, а лейтенант Уъртингтън е обожател на Лили и те много го харесват. Всъщност, Лили ми довери, че са почти сгодени, но не съм съвсем сигурна или сигурно не съм я разбрала добре; а се опасявам, че ако се окаже истина, милата Поли съвсем няма да остане очарована. Тя трудно прикрива антипатията си към Лили и непрекъснато прави любезни, но презрителни забележки по неин адрес. Непрекъснато се притеснявам Лили да не се

обиди, но тя като че ли не забелязва нищо. Братовчедката Оливия изглежда много добре. Направо засенчва руската контеса, която седи до нея и която е толкова старомодна и мълчалива, като че ли идва от Ейкрън или Бингхемптън, или някое друго място, където никой не е чувал за контеси. Има двама много очарователни и възпитани австрийци. Единият, който седи по-близо до мен, е кандидат на докторските науки по право и говори гладко осем езика. Учи английски едва от шест седмици, но се справя чудесно. Говори го два пъти по-добре отколкото аз говоря френски.

На долния етаж има една жена, която много обича да клюкарства. От време на време я срещам в градината и тя ми разказва всевъзможни романтични истории за наемателите. Една францужойка е болна от туберкулоза и вехне от мъка, защото се скарала с любовника си, който бил контрабандист; а съдържателната на хотела, която е млада и красива, омъжена за възрастния съдържател само от няколко месеца, също си има история. Забравила съм някои подробности, но се разправяше за лошия ѝ баща, за някакъв неин обожател, за чаша отрова и сега бедничката искала да е на мястото на клетата Алфонсин и да умре от туберкулоза. Въпреки това изглежда доста охранена и румена, често я виждам нагиздена в най-хубавата ѝ рокля, с римски шал и бижута, застанала на входа, „придавайки красив вид на пансиона в очите на минувачите“. Така че въпреки че е нещастна, жената има чувство за отговорност.

Ейми вече зарови камъчетата и каза, че ѝ е омръзнало да си играем на магьосници. Сега седи, облегла главица на рамото ми и се прави, че си учи френския глагол за утре, но в действителност ме разпитва за рязане на глави — една тема, която изключително много я вълнува откакто посетихме Кулата. „Хората веднага ли умират? — пита ме Ейми. — Не остават ли живи поне една минута, не се ли чувстват ужасно през тази минута?“ Тя смята, че изтича доста кръв, защото имаше много слама около дръвника на картичката с екзекуцията на лейди Джейн Грей, която

красеше стената ни в Париж. Общо взето се радвам, че едно пухкаво, бяло кученце дойде към нас и й отвлече вниманието.

Като споменах Париж, си припомних мъглата, в която беше обвит градът. О, колко е приятно слънцето след няколкото мрачни седмици! Никога няма да забравя как изглеждаше Средиземно море, когато го зърнахме за пръв път — такъв хубав син цвят! Започва да се смрачава и особената хладина, която се крие зад тези топли следобеди, започва да се усеща. Ейми получила съобщение, написано на едно мистериозно камъче...

В този момент Кейти спря да пише, защото чу стъпки зад себе си.

— Добър ден! — каза някой. — Поли ме прати да ви взема с Ейми. Каза, че захладнявало вече.

— Тъкмо тръгнахме — каза Кейти и започна да събира листите си.

Нед Уъртингтън седна на пелерината до нея. На небето, в далечината, се появи стоманеносива ивица, до нея лилава и после ярка синева с всевъзможни оттенъци, която се разтапяше в пяната на вълните.

— Вижте чайката — каза той, — как се спуска стремглаво, като че ли е решила да отиде чак до Китай!

— Хоторн нарича полските чучулиги „малки влечуги“ — отвърна Кейти. — На мен чайките ми приличат на пораснали влечуги.

— Тръгвате ли? — каза лейтенант Уъртингтън изненадано, когато тя стана.

— Нали казахте, че Поли иска да се прибираме?

— Ами, да, но е прекалено хубаво, за да се прибираме, не мислите ли? О, между другото, мис Кар, днес ви поръчах клонки! Ще ги получите на Бъдни вечер. Това устройва ли ви?

— Напълно, много сме ви задължени. — Тя се обърна да погледне още веднъж морето и, без Нед Уъртингтън да я види, каза без глас „лека нощ“. Кейти чувстваше, че със Средиземно море вече са много добри приятели.

Обещаните клонки пристигнаха следобеда преди Бъдни вечер — цял сноп лаврови клонки, клонки от вечнозелен храст, джел, чимшир, портокалови и лимонени клонки, по които имаше зрели плодове, бръшлянови клонки, които бяха дълги с метри, мента, цели клони от акация, обсипани с жълти цветчета. Човекът се извини, че е донесъл толкова малко. Господинът бил поръчал клонки за два франка, каза той, но повече не можел да носи. Щял да донесе още, ако младата дама пожелаела. Но Кейти възкликна от радост при това изобилие и каза, че не иска други. Човекът си тръгна и нашите три приятелки се заеха да превърнат малката всекидневна в приказна градина. Около всяка снимка и картичка закачиха бръшлян, от двете страни на прозорците закачиха дълги гирлянди, а камината и касите на вратите се отрупаха с листа и цветове. С клонките пристигна и една огромна кутия, пълна с цветя, затова из цялата стая имаше свежи рози, хелиотропи и карамфили, виолетки, иглики, алпийски иглики с кафяви листенца, великденчета. Имаше всякакви цветя, от всички сезони, които дружно направиха Коледата прекрасна и обърнаха зимата в малката всекидневна с главата надолу.

Мейбъл и Мария Матилда, с двете си кукли — гости, седяха сериозно на масата, в полите на своите малки господарки. Кейти си сложи една престилка и една импровизирана готварска шапка, заговори много бързо с ирландски акцент и им сервира кифлички с какао, малинов конфитюр и вкусни бадемови кексчета. Ставаше все по-весело, когато дойде лейтенант Уъртингтън, с купища подаръци за коледната елха и улови Кейти точно когато казваше със силен акцент:

— Ох, наистина, мис Ейми, тази вечер няма да получите повече кейк. Изядохте вече четири парчета, бедната ви майчица се чуди какво да ви прави с тази ваша лакомия.

— О, мис Кейти, поговорете още малко на ирландски! — извикаха децата.

— Разбира се, че ще ви говоря на ирландски, той ми е родният език, аз друг не зная — каза Кейти. В този момент зърна новодошлия и спря мигновено, като се засмя изчервена.

— Заповядайте, мистър Уъртингтън — каза тя, — ние тъкмо вечеряхме, както виждате, а аз се правя на сервитьорка.

— О, вуйчо Нед, моля те, иди си — замоли го Ейми, — иначе Кейти ще се държи любезно и няма да говори на ирландски!

— Наистина, по-добре не говори за любезност, след като гониш така този джентълмен! — каза сервитьорката с ирландски акцент. След което си свали шапката и развърза престилката си. — А сега да видим коледната елха.

Елхичката беше много малка, на нея освен малките играчки и детските свещички в последния момент бяха добавени разни подаръци. Корабът „Начиточес“ наскоро се бе върнал от Леванта^[4] и за Ейми и мисис Аш имаше прелестни източни дрехи: турски чехлички, целите в златни бродерии; хавлиени кърпи, с богато украсени краища с коприна и ламе — примери за красивото изобилие на Изтока, което омагьосва западния посетител и изпразва джобовете му. Между предметите, които лейтенант Уъртингтън наричаше „моята плячка“, имаше едно красиво ножче от ахат и сребро, предназначено за Кейти. Мисис Аш ѝ подари най-красивото нещо, което момичето беше виждало сред инкрустираните предмети, с които Ница се славеше — едно огледало с поставка и малки капаци. Прекараха чудесно Бъдни вечер, много по-различно, отколкото у дома.

На следващата сутрин Кейти седеше на пясъка след службата в Английската църква и довършваше писмото до семейството си, слънцето топлеше страните ѝ, а ароматният вятър беше нежен като през юни.

Няколко дни след тази весела Коледа си тръгнаха от Ница. Всички отпътуваха с неохота и Ейми се разплака, че трябва да тръгват.

— Ако останем тук, докато стане време да се прибираме вкъщи, изобщо няма да ми е тъжно за дома — заяви тя.

— Но ще е жалко да не видим Италия! — каза майка ѝ. — Помисли си за Неапол, Рим, Венеция!

— Не искам да си мисля за тях. Имам чувството, че уча урок по география.

— Ейми, скъпа, грешеш.

— Напротив — права съм; просто не искам да си тръгвам от Ница.

— Трябва да си учиш уроците по география малко по малко — предложи Кейти, — а и е много по-хубаво да учиш така, отколкото от учебник. — Но въпреки че говореше с ведър тон, Кейти също не искаше да си тръгва.

— О, това е просто мързел — каза си тя. — В Ница беше толкова хубаво, че направо съм се разглезила.

За тяхно успокоение пътуваха по крайбрежния път до Сан Ремо, вместо с влак до Генуа, както правят повечето пътници в наши дни. Тръгнаха си от Швейцарския пансион рано, в една прекрасна утрин, приятна като през месец юни, но с малко хладина във въздуха, което я правеше още по-приятна. Средиземно море беше добило тъмен виолетово-син цвят, като че ли върху водата бе разцъфнало цвете. Небето беше с цвят на тюркоаз, извивките на брега светеха като бижута под златната светлина. Каретата, която криволичеше по пътя, прокаран по скалите, като че ли пътуваше от земята към рая. Отдолу беше морето, отгоре — планинските върхове, а помежду им имаше мека зеленина. Пътуването беше като сън, в който се редуваха магии и невероятни изненади. А когато се настаниха в един странен хотел в Сан Ремо и Кейти зърна между палмите Корсика, която за пръв път се виждаше посред бял ден съвсем ясно, тя призна, че колкото и да обича Ница, тя не е най-красивото място в Европа. Тя усети как хоризонтът пред очите ѝ се разширява и се появява странното желание да погледне отвъд него.

На следващия ден отидоха до Генуа. Настаниха се трите заедно в един хотел, който някога е бил дворецът на архиепископа. Попаднаха в една огромна стая, която беше толкова голяма и на височина, и на ширина, че трите легла, покрити с балдахини и подредени зад един параван от резбовано дърво, се губеха в това голямо помещение. Имаше поне четири канапета и осем кресла, както и два огромни гардероба, но, както отбеляза Кейти, можеха да се внесат и няколко рояла и дори така стаята нямаше да изглежда претъпкана. От едната страна на хотела беше пристанището на Генуа, пълно с кораби от всички части на света, на които се вееха знамената на десетина различни държави. От другата страна се виждаше великолепият стар град, в който се издигаха църкви, дворци и градини. В по-близката част имаше равни улици, на които блестяха витрините на бижутерските магазини.

Докато те се разхождаха и гледаха с възхищение красотите на Генуа, Лили Пейдж казваше в Швейцарския пансион:

— Толкова се радвам, че Кейти и онази мисис Аш си отидоха! Откакто дойдоха, всичко тръгна наопаки. Лейтенант Уъртингтън се

държи ужасно хладно и глупаво, много по-различно от преди. Но след като се отървахме от тях, всичко ще си дойде на мястото.

— Не мисля, че Кейти е виновна — каза мисис Пейдж. — Мисля, че изобщо не се опитваше да му привлече вниманието.

— О, Кейти е лукава! — отговори Лили отмъстително. — Винаги изглежда безобидна, но получава това, което иска. Сигурно си мисли, че не видях как го задържа долу на плажа онзи ден, когато той идваше да ни види. Направи го от злоба, искаше да ме ядоса. Сигурна съм.

— Виж, скъпа, тя вече си тръгна, вече няма какво да те притеснява — успокой я майка й. — Стига си се цупила, Лили, недей да бърчиш чело. Ще ти се появят бръчки.

— Да, тръгна си — сопна се Лили. — Те тръгнаха на изток, а ние ще тръгнем на запад, така че едва ли ще я срещнем пак, за което безкрайно се радвам.

[1] Красив площад в Рим. — Бел.ред. ↑

[2] Момче; келнер (фр.). — Бел.пр. ↑

[3] Местен говор. — Бел.пр. ↑

[4] Левант — общо наименование на страните, разположени край източната част на Средиземно море — Сирия, Ливан, Израел, Египет. — Бел.ред. ↑

ОСМА ГЛАВА

ПО СЛЕДИТЕ НА ОДИСЕЙ

— Ще минем по следите на Одисей — каза Кейти, вперила поглед в малката пътна карта на пътеводителя си. — Разбираш ли това, мила Поли? Той и неговите спътници са прекосили тези морета преди нас, ще видим местата, които те са видели — нос Кирка, островите на сирените, и може би самия Полифем — кой знае?

Параходът „Марко Поло“ току-що се бе отделил от претъпканото пристанище на Генуа и бавно потегляше към обагрения в розово залез. Водата беше огледално гладка. Единственото движение, което се усещаше, беше само туптенето на двигателя. Тук-там в трептящата пяна на дългата диря проблясваха фосфоресциращи точки, а ниско на източното небе засвети една голяма сребърна звезда.

— Полифем е бил страшен гигант. Веднъж четох за него — не искам да го виждам — отбеляза Ейми, седнала в скута на майка си.

— Може сега да не е толкова лош, колкото е бил в миналото. Някой мисионер може да го е превъзпитал. Ако е добър, няма да имаш нищо против, че е голям, нали? — предположи Кейти.

— Н-е-е — отвърна Ейми колебливо, — но ще трябва доста мисионери, за да го убедят да стане добър, бих казала. Един-единствен ще се страхува да говори с него. Нали няма наистина да го видим?

— Не мисля. А ако натъпчем памук в ушите си и гледаме на другата страна, няма да чуем как пеят сирените — каза Кейти, която беше в много добро настроение. — О, Поли, скъпа, забравих да ти съобщя нещо много хубаво! Капитанът каза, че ще спрем утре в Легхорн и ще останем целия ден, за да вземем товар, така че ще имаме предостатъчно време да отидем до Пиза и да видим катедралата, наклонената кула и всичко останало. Ето нещо, което Одисей не е направил! Толкова се радвам, че не съм умряла от заушка, когато съм била малка, както казваше Роуз Ред! — Тя подхвърли книгата си във въздуха, докато говореше, точно както би направила Кейти Кар преди дванадесет години.

— Какво дете си! — каза мисис Аш весело. — Нищо не може да ти развали настроението и нищо не ти омръзва.

— Да не съм в настроение! Какво говориш! Защо да не съм, Поли, скъпа?

Кейти беше започнала напоследък да нарича своята приятелка „Поли, скъпа“ — навик, който почти несъзнателно бе добила от лейтенант Нед. На мисис Аш ѝ харесваше; все едно че бяха сестри, казваше тя, а и това обръщение я караше да се чувства на възрастта на Кейти.

— Кулата наистина ли е наклонена? — попита Ейми. — Искам да кажа, толкова много, че да се вижда?

— Ще разберем утре — отвърна Кейти. — Ако не е наклонена, завинаги ще изгубя вярата си в хората.

Но тя успя да запази вярата си. На следващата сутрин отидоха на „Плас дел Дуомо“ в Пиза и видяха всеизвестната кула. Беше накривена, точно както по снимките и алабастровите макети и като че ли всеки момент щеше се катурне на главите им от собствената си тежест. Мисис Аш каза, че било толкова необикновено, че тръпки я побивали; и когато успяха да я убедят да се качи с тях по извитите стълби в кулата, така ѝ се зави свят, че всички се успокоиха едва когато я свалиха на твърда земя. Докато прекосяваха полянката към старата катедрала, тя каза, че като си спомни за кулата, ѝ се завива свят.

Екскурзоводът им показва лампата, висяща на дълга тънка верига, пред която, казват, седял Галилео Галилей и размишлявал върху своята теория за махалото. Лампата им се стори като първа братовчедка на земното привличане, затова я гледаха с уважение. После отидоха в Баптистерията да видят разкошния амвон на Николо Пизано; огромната статуя бе поставена на гърбовете на няколко лъва. Екскурзоводът им демонстрира мистериозното ехо, с което явно беше добре запознат, понеже го караше да казва каквото си пожелае и почти да му „отговаря“.

На излизане от Баптистерията им се случи едно приключение, което Ейми никога нямаше да забрави. Пиза е най-просяшкият град на Италия и улиците са пълни с религиозни просяци, които се наричат Братята от Ордена на милосърдието. Носят широки черни роби, сандали, обути на бос крак, и черни батистови маски с дупки, от които очите им гледаха ужасяващо; носят тенекиени купички за подаянията,

които завират в лицето на всички чужденци в града, и които смятат за своя съвсем законна плячка.

Когато малката групичка тръгна да излиза от Баптистерията, двама от братята ги забелязаха и като големи човеци прилепи се втурнаха към тях с големи крачки, при което робите им се развяха, а очите им святкаха иззад маските. Подадоха купичките си за милостиня, на които имаше надпис „За бедните“ и затракаха по тях. Имаше нещо ужасяващо във външния им вид и в бързите им движения. Ейми изпищя и се скри зад майка си, която така се стресна, че подскочи. Кейти запази самообладание, но пред очите ѝ изникнаха дяволите с крила на прилепи от илюстрациите на Доре в книгата „Ад“ на Данте. Пръстите ѝ трепереха, докато пускаше няколко монети в купичките им.

Но дори просяците от братството са хора. Кейти спря да трепери, когато видя как един от тях, както се отдалечаваше, се върна няколко крачки за да погледне пак мисис Аш, чиито страни бяха порозовели и я правеха изключително красива. Тогава Кейти се разсмя, мисис Аш също, но Ейми продължаваше да си мисли, че са я нападнали демони. Дълго след това разказваше как онези ужасни черни хора връхлетели отгоре ѝ и тя се скрила зад мама. Зловещите картини от „Триумфът на Смъртта“ по стените на „Кампо Санто“ съвсем я ужасиха и когато тръгнаха към един хотел да обядват, тя беше пребледняла и държеше Кейти здраво за ръката.

Трябваше да минат по една тясна уличка, населена от бедняци — прашна улица, с високи занемарени сгради от двете страни и широки врати, през които се виждаха вътрешни дворове. В тях се търкаляха празни бъчви, варели и ръждясали казани; имаше големи тави със спагети, оставени да съхнат на слънцето. Спагетите бяха сиви, бели или жълти. Съвсем не изглеждаха апетитно, проснати в прахта, с надвиснали недоизпрани дрехи по телта над тях, опъната от къща до къща. Както по всички бедни улици, имаше рояци деца и малката Ейми, с дългата си, лъскава коса, разпиляна по раменете ѝ, с Мейбъл на ръце, предизвика голям интерес. Децата на улицата крещяха нещо към нея. Други деца по къщите чуха виковете и дотърчаха, а майките им и по-големите им сестри занадничаха от вратите. Отвсякъде надзъртаха любопитни мургави лица, черните им очички бяха вперени в красивата Мейбъл. С гъстата си руса коса, синята си кадифена рокля,

жилетката, шапката с пера и малкия маншон, тя им изглеждаше като малко чудо от друг свят. Не можеха да разберат дали е истинско дете, или кукла, а не се осмеляваха да я доближат. Затова се скупчиха на прилично разстояние и сочеха с пръст, шепнеха и се кикотеха, а Ейми, която беше много доволна, че всички така се възхищават на любимото ѝ дете, вдигна Мейбъл всички да я видят.

Най-накрая едно момиченце с бяла шапчица върху къдравите коси се пристраши, изтича у тях и се върна със своята кукла — една окаяна дървена фигурка, облечена само с една риза от груб червен памучен плат. Тя я протегна така, че Кейти да я види. Ейми се усмихна за пръв път след срещата с просяците, които приличаха на прилепи. Кейти взе Мейбъл от нея и я поднесе напред, за да целуне другата кукла. Но въпреки че италианчето се разсмя при идеята за „бачо“^[1] между двете кукли, категорично отказа. То скри съкровището зад гърба си, изчерви се и се изкикоти. После каза нещо много бързо, което никой от тях не разбра, и размаха два пръста с интересен жест.

— Мисля, че се страхува да не би Мейбъл да урочаса куклата ѝ — каза Кейти, когато най-накрая разбра какво означава цялата тази пантомима.

— Как, това е толкова глупаво — извика ядосано Ейми. — Да не мислиш, че моето дете може да навреди на мръсната ти стара кукла? Трябва да се радваш, че куклата ти е била забелязана от някой, който е чист.

Звукът на чуждия език съвсем смути малкото италианче. То избяга с писък и всички останали деца хукнаха след него. След като се отдалечиха, спряха предпазливо и се обърнаха да видят красивите чужденци. Кейти, която искаше да оставят добро впечатление у децата, мръдна ръката на Мейбъл, все едно че куклата им изпращаше въздушна целувка. Децата отново се разсмяха и разприказваха и дълго вървяха след нашата групичка, която продължи към хотела.

Цялата нощ параходът „Марко Поло“ се плъзгаше в спокойната вода покрай бреговете, видени от Одисей през онези легендарни дни, които днес ни изглеждат така очарователни. Кейти стана в три сутринта и погледна през прозореца на каютата си. Зърна някакъв остров, който, според нейната карта, трябваше да е Елба, където Наполеон е бил заточен за известно време. После заспа отново и когато стана по-светло, параходът минаваше покрай пристанището Остия и

наближаваше устието на Тибър. Отвъд далечната Кампаня се издигаха приказни планини, като всяка извивка и чупка на брега носеше някакво име, познато от античната история.

Около единадесет на хоризонта се появи нещо като далечен хълм. Капитанът ги увери, че това е кубето на катедралата „Свети Петър“, която беше на около тридесет мили разстояние.

Продължаваха да плават на юг, докато кубето се скри от погледа им. Ейми беше съвършено равнодушна към предстоящата среща с Вечния град. Тя се настани на дългото дървено канапенце, на което седеше Кейти, и замоли за приказка за Вайълет и Ема.

— Само една малка приказчица, мис Кейти, как са прекарали Нова година или нещо такова. Толкова е скучно непрекъснато да пътуваме по цял ден и нищо да не правим. А и толкова отдавна не си ми разказвала нищо за тях.

Ако трябва да бъдем честни, Вайълет и Ема се бяха превърнали в проклетие за Кейти. Беше разказала всичко интересно в общо взето скучния им живот и сега се чудеше какво още да измисли. Чувстваше въображението си като суха гъба, от която е изцедена и последната капчица. Но Ейми беше ненаситна. Тя изобщо не губеше интерес към приказката и когато изтощената ѝ приятелка казваше, че вече не може да измисли и думичка за Вайълет и Ема, тя разменяше ролите и предлагаше мило:

— В такъв случай, мис Кейти, може ли аз да продължа?

И продължаваше в този дух:

— Било Бъдни вечер — не, няма да е на Бъдни вечер. Нека да е три дни преди Деня на благодарността. Вайълет и Ема станали сутринта и — ами, не направили нищо особено през деня. Просто закусили, после обядвали и вечеряли, играли и учили малко и си легнали рано, а на следващата сутрин — ами пак не се случило нищо интересно. Просто закусили, обядвали, вечеряли, играли.

Но да слушаш приказките на Ейми беше много по-зле, отколкото да ѝ ги разказваш, затова Кейти беше принудена да продължи, но вече изпитваше страшна омраза към Вайълет и Ема. Така че когато Ейми я помоли да ѝ разкаже приказка за тях на палубата на парахода, тя реши да сложи край на тези ужасни героини веднъж завинаги.

— Да, Ейми — каза тя. — Ще ти разкажа още една приказка за Вайълет и Ема, но ще бъде последната.

Ейми се сгуши до приятелката си и заслуша доволно и внимателно как в един ден малко преди Нова година Вайълет и Ема излезли съвсем самички с шейна, теглена от пони, за да занесат на далечна бедна жена, която живеела сама на една планина, кошница с пуйка, буркан желе от боровинки, връзка целина и една коледна пирожка.

— Толкова се радвали, че ще занесат всички тези хубави неща на бедната вдовица Симпсън и че тя толкова ще им се зарадва — продължи Кейти, — че изобщо не забелязали колко черно става небето и как вятърът вие в голите клони на дърветата. Трябвало да се движат бавно, тъй като пътят бил все нагоре по хълма и на понито му било много трудно да тегли шейната. Но то било храбро животинче и кретало по хлъзгавата пътека, а Вайълет и Ема си говорели и се смеели и изобщо не подозирали какво ще се случи. На половината път по склона на планината имало едни скали, които били надвиснали над пътеката, а на тези скали растяла една огромна канадска ела. Клоните били отрупани със сняг и били по-тежки откогато и да било. Точно когато те минавали бавно с шейната под скалите, от дефилето задухал страшен вятър, заблъскал канадската ела и я изтръгнал от земята с корените. Дървото паднало право върху шейната и Вайълет, и Ема, и понито, и кошницата с пуйката и другите неща, всичко било смачкано като палачинка!

— И? — каза Ейми, когато Кейти спря. — Давай нататък! После какво станало?

— Нищо не станало — отвърна Кейти с ужасно сериозен глас, — нищо не можело да стане! Вайълет и Ема умрели, понито умряло, храната се разсипала, извила се страхотна снежна буря и ги затрупала и никой не знаел къде са и какво им се е случило, докато снегът не се стопил през пролетта.

Ейми скочи от канапето с ужасен писък.

— Не! Не! Не! — викаше тя. — Не са умрели! Не им давам да умират! — След което избухна в плач, изтича надолу по стълбите, заключи се в каютата на майка си и не се появи няколко часа.

Кейти сърдечно се разсмя на реакцията ѝ, но после започна да съжалява и да си мисли, че е постъпила лошо със своята малка любимка. Тя слезе долу и почука на вратата на каютата, но Ейми не отговаряше. Кейти я повика тихо през ключалката, молеше я да излезе,

но напразно. Ейми не се показа до вечерта. Когато излезе на палубата, очите ѝ бяха червени от плач, а лицето ѝ беше бледо и тъжно, като че ли се връщаше от погребението на най-добрата си приятелка.

Сърцето на Кейти се сви.

— Ела, миличката ми — каза тя и протегна ръка. — Ела, седни в скута ми и ми прости. Вайълет и Ема няма да умрат. Ще оживеят, щом толкова ги обичаш, и ще ти разказвам истории за тях до края на пътуването.

— Не — каза Ейми и поклати тъжно глава, — не можеш. Те са умрели и никога повече няма да се съживят. Всичко свърши и ми е толкова мъ-ъ-чно.

Всичките извинения и усилия на Кейти да възобнови приказката бяха безполезни. Във въображението на Ейми Вайълет и Ема бяха умрели и тя не можеше вече да повярва в тях.

Беше прекалено тъжна, за да слуша историите за Кирка и нейната свиня, които Кейти ѝ разказваше, докато минаваха около прелестния нос Кирка, а островите, на които пеели сирени, не можеха да я утешат. Слънцето залезе, звездите изгряха; и под техните безбройни светлилки параходът „Марко Поло“ навлезе в залива на Неапол. Мрачният дим на Везувий се открояваше върху осветеното от луната небе.

Когато се събудиха на следващата сутрин, навън като че ли беше лято: денят беше изпълнен със слънчева светлина и истинска юлска топлина. На всеки ъгъл имаше цветари, които подтичваха след минувачите с ароматната стока. Докато се движеха бавно с каретата нагоре-надолу по улиците, цветарите им подаваха букети през прозорците и Кейти беше удивена колко евтини са цветята. Купи си разкошен букет, в средата на който имаше бяла камелия, обградена от няколко кръга розови пъпки. Струваше само десет цента! Но след като си купи два-три от тези големи букети и видяха, че никоя от розите нямаше дръжка, а всички цветове бяха набучени на телчета, Кейти вече не беше толкова възхитена.

— По-добре да си бях купила някой сувенир, отколкото букети с набучени цветчета — каза Кейти на мисис Аш. А когато излязоха извън портите на града и кочияшът спря каретата до една стена, отрупана със същите рози, Кейти видя, че може да си бере от тях както

си е в каретата и то колкото си поиска. От цепнатините на каменния зид се подаваха и шибои.

— Това е Италия от сънищата ми — каза тя.

При всичката хубост на Неапол, в него се усещаше скрита опасност. През прозорците нахлуваха лоши миризми или ги лъхваха, както се разхождаха из града. Като че ли имаше нещо смъртоносно във въздуха. Носеха се слухове, че има случаи на треска. Говореше се, че един американец бил на легло в някакъв хотел, тежко болен. Една жена починала в друг хотел миналата седмица. Мисис Аш ставаше все по-нервна.

— Само ще погледнем набързо най-важните неща — каза тя на Кейти — и после заминаваме колкото може по-бързо. Толкова се тревожа за Ейми. Не си въобразявам, че не изглежда добре. И въпреки че зная, че си измислям, нямам търпение да се махнем. Нямах нищо против, нали, Кейти?

След тези думи правеха всичко набързо. Кейти се чувстваше като че ли е попаднала в циклон. Тичаха от една забележителност към друга, като междувременно купуваха много неща, на които не можеха да устоят, защото всичко беше толкова хубаво и толкова евтино. Кейти си взе ветрило от черупка на костенурка и една верижка за Роуз Ред, на която поръча да гравират монограма ѝ; един коралов медальон за Елси; някакви мъниста за Дори; за баща си купи една красива вазичка от бронз, копие на една от помпейските антики.

— Колко е хубаво да имаш пари за харчене на такова място! — каза си тя с доволна въздишка, когато разгледа покупките си. — Как ми се иска да можем да купя десет пъти повече неща и да ги подаря на десет пъти повече хора. Колко мъдро постъпи татко! Не зная как винаги знае предварително как ще се почувстват хората и какво ще поискат!

Мисис Аш купи много неща за себе си и Ейми, както и подаръци за вкъщи. Всичко беше много приятно, като се изключи чувството за опасност, от което не можеха да се отърват и заради което се радваха, че си тръгват. Една поговорка гласи: „Виж Неапол и умри“; за съжаление тя се бе сбъднала за не един американски турист.

Освен за треската, се носеха слухове и за бандити, които вилнеели наоколо, което е типично за Неапол и околностите му. Говореха, че някаква група туристи пострадала на едно от

възвишенията над Соренто. И въпреки че никой не знаеше какво точно им се е случило и никой не беше сигурен дали изобщо се е случило, мисис Аш и Кейти доста се притесниха, когато приближаваха Соренто. Пътят между Кастел Маре и Соренто е един от най-хубавите в целия свят. Той следва извивките на прелестния бряг, миля след миля. Прокаран е сред стръмните скали, с портокалови, лимонени и маслинови горички по височините под него, а в подножието му блести неаполският залив, лазурносин, осеян с живописни островчета, подобни на бижута.

Беше жалко, че мисис Аш и Кейти пропуснаха да видят толкова много красиви неща, но бяха прекалено изплашени, за да им се наслаждават. Опърпаният младеж, който караше каретата, изглеждаше доста подозрително и също можеше да е бандит. Плющеше силно с камшика и непрекъснато подсвиркваше на коня, дълго и пронизително. Мисис Аш беше сигурна, че така подава сигнали на бандата си, която се спотайва някъде из маслинените горички. Беше убедена, че го е видяла един-два пъти да прави знаци на разни мъже с престъпен вид, докато минаваха покрай тях; и си въобразяваше, че хората по пътя ги гледаха със съчувствие, все едно че са жертви, които отиват на екзекуция. Нейните страхове заразиха и Кейти и въпреки че си говореха, смееха се и се шегуваха, за да развеселят Ейми, всъщност трепереха от страх през целия път и бяха обзети от напълно излишни тревоги.

В крайна сметка стигнаха благополучно до Соренто, а кочияшът, който им изглеждаше толкова опасен, се оказа достопочтен млад мъж, който имаше да храни жена и семейство, и който смяташе паница спагети и чаша кисело червено вино за лукс. Той беше благодарен на малкия бакшиш от тридесет цента, с който можеше да си купи тези деликатеси. На следващия ден мисис Аш имаше силно главоболие от всичките тези страхове, но с Кейти си дадоха сметка, че са били много глупави, и решиха повече да не обръщат внимание на непроверени слухове, които им провалят удоволствието: доста разумно решение.

Хотелът им се намираше точно над морето. Под балкона на всекидневната им се спускаха отвесни скали, високи двадесетина метра, в чието подножие се разбиваха вълните. Спалните гледаха към градина с рози, зад която имаше портокалова горичка. Недалеч от хотела беше големият пролом, който почти разделя малкото градче

Соренто на две и стига до морето. На Кейти не ѝ омръзваше да гледа в това необикновено и красиво природно образувание, чиито стени, дълбоки шейсет метра, са покрити с лози, всякакви увивни растения и нежни папратови листа. Двете с Ейми се разхождаха по брега към Маса и се наслаждаваха на красивите островчета в залива, на кактусите и пищните южни цветя край пътя. Винаги се връщаха с портокалови цветове, които могат да се берат свободно, както ябълковите цветчета в овощните градини на Ню Ингълънд през пролетта. Самите портокали бяха много кисели по това време на годината, но тъй като градинките бяха романтично място, на всички им се струваше, че портокалите са много сладки.

Два пъти ходиха до Помпей, който е недалеч от Соренто. Катериха се с магаре по хълмовете и успяха да зърнат в далечината Калабрийския бряг и храмовете в Пестум, блестящи на слънцето. На рождения ден на Кейти, който беше към края на януари, мисис Аш ѝ каза сама да си избере подарък. Кейти си избра да отидат на остров Капри, който не бяха виждали. Денят беше прекрасен, вятърът и морето бяха много подходящи за плаване. Успяха да влязат в известната „Синя пещера“, в която може да се влиза само при определени атмосферни условия и ниво на водата. Качиха се на големите скали в края на острова и видяха останките на вилата, построена от злия император Тиберий, също и страшното място, известно като „Скока“, откъдето, както се говори, карал жертвите си да се хвърлят. Обядваха в един хотел и при залез-слънце отплаваха обратно. Пътуването на връщане беше почти най-приятното нещо от целия ден. Водата беше гладка, имаше пълнолуние. Луната беше по-голяма и по-ярка отколкото в Америка и като че ли топлеше. Лодкарите замахваха едновременно с греблата в ритъма на неаполитански песни. И когато носът на лодката заора в пясъка на пристанището в Соренто, Кейти въздъхна дълбоко със съжаление, че пътуването свършва и заяви, че това е най-хубавият подарък в живота ѝ. По-хубав и от цветята на Ейми или медальончето от черупка на костенурка, което мисис Аш ѝ подари, по-хубав даже от писмото, което получи от семейството си и което по щастлива случайност пристигна същата сутрин като едно прекрасно начало на деня.

Но всички хубави неща си имат край.

— Кейти — каза мисис Аш един следобед в началото на февруари, — току-що чух едни дами да си говорят в приемната, че в Рим има голям наплив. Карнавалът започва след по-малко от две седмици и всеки иска да е там по това време. Ако не побързаме, няма да можем да си вземем стаи.

— О, господи! — каза Кейти. — Много е неприятно, че не можем да бъдем на две места едновременно. Страшно ми се иска да видя Рим, но не мога да понеса идеята, че ще трябва да напусна Соренто. Беше много хубаво тук, нали?

Събраха си багажа за пореден път и тръгнаха към Рим, без да знаят какво ги очаква там.

[1] Васіо (итал.) — целувка. — Бел.ред. ↑

ДЕВЕТА ГЛАВА

РИМСКИ ПРАЗНИК

— О, господи! — каза мисис Аш, като сгъна писмата си и ги остави настрана. — Искане ми се онова семейство Пейдж да се махне от Ница и изобщо да не припарва там, където са фрегатите.

— Защо! Какво има? — попита Кейти и вдигна поглед от дългото писмо, което Кловър ѝ беше написала.

— Нищо, само дето онези дами още не са тръгнали за Испания, а казаха, че ще ходят. Нед непрекъснато се вижда с тях — отвърна мисис Аш кисело.

— Но, скъпа Поли, какво значение има? Не са казали точно кога ще отидат, нали?

— Не, но предпочитам да знаех. Не че Нед е такъв глупак, та да си загуби ума по тази префърцунена Лили! — Тя се изсмя на собствената си нетактичност и добави: — Но не трябва да я обиждам, защото ти е братовчедка.

— О, няма нищо — каза Кейти весело. — Но, Поли, скъпа, наистина, не разбирам защо бедната Лили толкова те притеснява.

Стаята, в която говореха, беше на най-горния етаж на хотел „Дел Мондо“ в Рим. Беше голяма, с много прозорци. Мисис Аш не бе успяла да наеме самостоятелна всекидневна поради приближаващия фестивал, за който идваха много чужденци, но и тази стая вършеше работа. Беше достатъчно просторна, въпреки че в единия ъгъл имаше малко легло, полускрито зад параван, бюро, стойка за простиране, както и една закачалка, на която висяха роклите и палтата на Кейти. Останалата мебелировка се състоеше от едно канапе и фотьойли, подредени около една камина и кръгла маса с книги и лампа на нея. Всъщност, бяха уверили мисис Аш, че при тези обстоятелства трябва да се радва и на тези стаи. Това беше и извинението и за не особено добрата храна, за лошото обслужване в хотела и за четирите етажа, които ги деляха от столовата.

Нашите пътешественички бяха в Рим само от четири дни, но вече бяха видели много интересни неща. Разгледаха великия римски форум, от който бяха останали само мраморния под и изпочупени колони. Посетиха Колизеума, който по това време още беше обвит в бръшлян и други увивни растения, а сега е чист, оплевен и лишен от тогавашната си живописност. Видяха баните на Каракала, храма на Янус, катедралата „Свети Петър“, Ватикана. Ходиха извън града до „Вила Памфилия“ да си наберат лилави и червени анемонии и отидоха до английското гробище да видят гроба на Кийтс. Минаха по магазините и бяха на прием у американския посланик — накратко, както повечето хора, които идват за пръв път в Рим, свършиха два пъти повече неща, отколкото позволяват разумът и опитността.

Романтичната по природа Кейти бе зашеметена от стария град — столицата на света, както с право може да се нарече. По пътя им непрекъснато изникваха безбройни, неочаквани красоти. Тук имаше прелестен фонтан със скулптури на коне, нимфи и тритони, които държаха чаши и рогове, от които бликаше бяла пяна високо във въздуха и падаше като порой в мраморното корито на фонтана. Там имаше порта с арка с ажурна украса, фина като дантела — останка от езически храм, подмятана от вълните на времето и изхвърлена на пустия бряг на настоящето. Или пък параклис на кръстовището на три улици, където една бледа лампа светеше над скулптура на Мадоната, до която в каменна ваза аленееше свежа роза. Или огряна от слънцето тераса на някой хълм, претъпкана с карети с красиво облечени хора, а под тях целият Рим беше в лека мъгла, могъщ, великолепен. Или пък изящни стълби с масивни парапети и колони, по които стояха хора със странни костюми, в странни пози, като че ли излезли от някоя картина, но всъщност бяха модели, чакащи някой художник да ги наеме. „Няма значение какво точно виждам — мислеше си Кейти, — някакъв зид, на който има китка кафяви и оранжеви шибои, или сергия за зеленчуци, отрупана с къдрави марули, подредени като венци с мънички кратунки и алени чушки за красота, това беше Рим, различен от което и да било друго място — по-внушителен, по-интересен, десет пъти по-мистериозен от всеки друг град.“

Този факт ѝ беше успокоение за всичко — за бълхите, за мръсотията, за особените неща, които им поднасяха за ядене и още по-особените миризми, които трябваше да понасят! Тези неща не бяха

толкова важни, колкото огромната наслада, новооткритият свят и новите мисли и усещания.

Единствената пречка пред нейното щастие беше, че малката Ейми напоследък не изглеждаше добре. Беше настинала по пътя от Неапол към Рим и въпреки че не беше болна, по тази или някаква друга причина, беше бледа и слаба. Майка ѝ каза, че расте бързо, но това не обясняваше тъжните очи на детето и чувството на умора, от което непрекъснато се оплакваше. Мисис Аш започна тревожно да говори как трябва да съкратят престоя си в Рим и да отведат Ейми във Флоренция при по-добър климат. Но междувременно приближаваше карнавалът, който не трябваше да изпуснат за нищо на света. При мисълта, че може да се наложи да го видят съвсем набързо, мисис Аш и Кейти се опитваха да свършат още повече неща. Дните им бяха изцяло заети със забележителности и минаваха неусетно. Понякога вземаха Ейми с тях, но в повечето случаи я оставяха в хотела под грижите на една мила камериерка — германка, която говореше английски доста добре и която Ейми много харесваше.

— Мраморните неща са толкова студени, а старите, изпочупени колони ме натъжават — обясняваше детето. — Мразя просяците, защото са мръсни, а от стъпалата ме заболява гърбът. Предпочитам да остана с Мария и двете да отидем на покрива, ако нямаш нищо против, мамо.

Покривът, който Ейми си беше избрала за място за игра, покриваше целия хотел. Бяха го превърнали в градина, като го бяха застлали с дребен чакъл, сложили рамки с бръшлян тук-там и саксии с портокали, зокуми, здравец и карамфили по парапетите. Най-странното бе, че за парапета бе вързано едно питомно еленче, незнайно как попаднало в Рим. Ейми обичаше да си играе с него и докато майка ѝ и Кейти бяха навън, тя съвсем не скучаеше с компанията на еленчето.

Кейти тичаше на покрива веднага щом се приберяха от дългото разглеждане на забележителности. Години след това тя си спомняше как се радваше Ейми, като я видеше. Склоняваше малката си главица на гърдите на Кейти и я прегръщаше силно няколко минути, без да каже дума. Когато говореше, винаги ставаше дума за стаята или за градината. Никога не питаше къде е била Кейти или какво е направила. Като че ли и не ѝ беше интересно да мисли за това.

— Щях да съм много самотна, ако не беше милото ми еленче — каза тя веднъж на Кейти. — Толкова е сладко, че не ми е много мъчно за вас с мама, когато си играем с него. Нарекох го Флорио — много хубаво име, нали? Много по-хубаво ми е да стоя с него, отколкото да ходя с вас насам-натам, в онези църкви, в които мирише лошо и навсякъде подскачат бълхи!

Така че Ейми си стоеше в хотела кротко с еленчето, а мисис Аш и Кейти бързаха да видят каквото могат, преди да е станало време да тръгват за Флоренция.

Кейти усети един от „моментите“, заради които бе дошла в Европа, когато застана за пръв път на балкона над „Виа дел Корсо“^[1], който мисис Аш беше наела заедно с някои нови познати от хотела, и погледна надолу към тълпата на току-що започналия карнавал. Тясната улица беше препълнена с всякакви хора. Някои бяха маскирани, други не. Имаше дами и господа с модни дрехи, селяни в шарени костюми, развълнувани туристи с високи шапки, клоуни, шутове, дяволи, монахини. Повечето хора си бяха сложили домино във всякакви цветове — червено, бяло, синьо, черно. Над тълпата балконите бяха разцъфтели като градина с рози — от тях надничаха красиви лица с дантелени воали и шарени шапки. Навсякъде имаше цветя: на венци по входовете на къщите, по сбруите на конете, в ръцете на дамите и в илиците на мъжете, а цветарите вървяха нагоре-надолу по улиците с големи подноси виолетки, карамфили и камелии. Въздухът беше изпълнен с говор, смях и виковете на продавачите, които хвалеха стоката си — сладкиши, плодове, фенери и конфети. Пред всеки балкон имаше провесени кутии, пълни с тях. Загребваха конфетите с тенекиени черпаци и ги хвърляха във въздуха. Всеки носеше на лицето си или в ръка маска против този безспирен бял дъжд и не след дълго въздухът се изпълни с фин прах, който надвисна над Корсо като мъгла и пълнеше очите, носовете и дрехите с дразнещи пращинки.

Точно когато Кейти и мисис Аш пристигнаха, под балкона мина карета, забулена с копринени драперии. Следваше я огромна платформа, върху която беше поставена цяла къщичка. В нея стоеше мъж, а пет слуги непрекъснато му подаваха конфети и той щедро ръсеше тълпата. После премина истински кораб с платна, само че на колела, с екипаж, облечен в британски моряшки униформи. Върху следващата платформа имаше група весели маскирани хора, които

пееха и танцуваха. Зад тях препускаха красиви циркаджийски коне с алени сбруи и червеникавокафяви със сини сбруи, яздени от дами, облечени с костюми от бледозелено кадифе със сребърни нишки или синьо кадифе със златни нишки. Следваше една клетка за птици, която беше точно копие на катедралата „Свети Петър“, и в която беше затворен стар, самотен папагал. Това изобретение явно имаше политическа насоченост, защото едни го освиркаха, а други — аплодираха, докато минаваше. Цялото шествие беше като шарен сън с бързоменящи се картини. Кейти стоеше със зяпнала уста и ококорени очи. Беше зашеметена от ярките образи, които вижда.

От унеса ѝ я изтръгна облак конфети. Един англичанин от съседния балкон много любезно се възползва от нейното замайване и хвърли черпак конфети върху нея. Склонността към груби шеги на някои недодялани хора се изостря от всеобщото настроение. Кейти се изтупа доколкото можа, след което се скри зад маската си. Един пъргав американски младеж размени мястото си с Кейти, при което стана мишена на същия англичанин. Младият американец обаче, тренирал тенис и атлетика в колежа, оказа сериозен отпор. Той хвърляше конфетите и отбягваше насрещните удари с такава сръчност, каквато англичанинът не притежаваше. Всяко попадение на американеца и всеки удар, от който се спасяваше, бяха аплодирани от зрителите на това състезание.

Точно срещу тях, от другата страна на улицата, имаше един балкон, покрит с бяла коприна. На него беше седнала дама, която явно беше важна особа. През пет минути прислужниците въвеждаха при нея или някой офицер с красива униформа, или някой държавен служител с много ордени и звезди. Всички ѝ се покланяха с най-голямо уважение и след кратък разговор се оттегляха, като ѝ целуваха ръка. Дамата беше много красива, с блестящи черни очи и тъмна коса, върху която с диамантени звездички беше прикрепена дантелена мантия^[2]. Роклята ѝ беше бледосиня на бели цветя и като цяло, както Кейти писа после на Кловър, приличаше на онези красиви принцеси, на които си играеха като малки.

— Чудя се коя ли е тя — каза тихичко мисис Аш. — Много е красива. Непрекъснато поглежда към нас, Кейти. Знаеш ли, мисля, че си ѝ симпатична.

И сигурно беше така, защото точно в този момент тя обърна глава и каза нещо на един от лакеите, който веднага остави нещо в ръката ѝ. Беше малка, лъскава бонбонiera. Дамата се изправи и я хвърли право към Кейти. Уви! Тя се удари в ръба на балкона и падна долу на улицата. Едно опърпано селско момиче с червена блуза я взе и погледна изненадано към небето, като че ли беше убедена, че кутийката е паднала оттам. Кейти се наведе да види какво е станало с бонбонierата и изигра малка пантомима на съжаление и отчаяние пред дамата отсреща, която се разсмя, взе друга бонбонiera от слугата и я хвърли, този път по-точно — кутийката падна право в краката на Кейти. Беше позлатена кутийка във формата на мандолина, с кръгли захарни бонбони в нея. Кейти изпрати на дамата въздушна целувка в знак на благодарност за красивия подарък и ѝ хвърли една китка рози, които случайно носеше. След което основното забавление на красивата непозната стана да хвърля бонбони на Кейти. Понякога улучваше, понякога не, но преди следобедът да свърши, Кейти бе събрала доста сладкиши и други подаръчета — рози, захаросани бадеми, красива кутийка за бижута, друга във формата на подкова, една миниатюрна гондолка и най-красивото от всички неща — малка арфа от слонова кост с лакирани виолетки вместо струни. Тя нямаше какво да предложи в замяна на тези подаръци, освен няколко бонбона, завързани с шарени панделки. Дамата отсреща ги хващаше много умело, почти не пропускаше, и всеки път пращаше на Кейти въздушна целувка в знак на благодарност.

— Не е ли невероятна? — каза Кейти с блеснали очи. — Виждала ли си някога по-красива жена, Поли, скъпа? Аз не. Ето, купува онези птички, за да ги освободи, сигурна съм!

Така си беше. Един продавач на чучулиги ѝ подаде с помощта на една дълга тояга клетка, пълна с малки птички затворници и „дамата на Кейти“, както вече я наричаше мисис Аш, плати всичките. След което отвори вратичката на клетката и с най-милото изражение на лицето си подкани птичките да отлетят. Клетите създания се страхуваха и се колебаеха, като в началото не знаеха какво да правят със свободата си. Най-накрая една от тях, най-смелата, подскочи до вратата и с весело чуруликане полетя право нагоре. После другите я последваха и всички се изгубиха от погледа на нашите дами.

— Ти си ангел! — извика Кейти, като се надвеси над парапета на балкона и целуна импулсивно двете си ръце. — Никога през живота си не съм виждала по-мил човек от теб. Поли, мила, мисля, че карнавалите са най-очарователното нещо на света. Толкова се радвам, че ще продължи цяла седмица и че можем да идваме всеки ден! Колко ще се зарадва Ейми на бонбоните! Дано моята дама да е тук и утре.

Изобщо не ѝ минаваше през ум, че повече няма да стъпи на този балкон! Не можем да предположим какво ни очаква, докато бъдещето не наближи толкова много, че не може да не го забележим, да си затворим очите или да обърнем гръб!

На следващата сутрин, още на разсъмване, мисис Аш почука на вратата на Кейти. Беше по пеньоар, а очите ѝ бяха големи и тревожни.

— Ейми е болна — извика тя. — Цяла нощ е с температура, тресе я и казва, че ужасно я боли глава. Какво да правя, Кейти? Веднага трябва да повикаме доктор, а не познаваме никого тук.

Кейти седна в леглото безмълвна и замаяна от лошата новина. След кратък размисъл вдигна енергично глава:

— Ще напиша бележка на мисис Сандс — каза тя. Мисис Сандс беше съпругата на американския посланик и беше сред малкото хора, с които се бяха запознали в Рим. — Нали помниш колко беше мила онзи ден и колко симпатична ни стана. Тя отдавна живее тук и би трябвало да познава всички доктори. Не мислиш ли, че това е най-доброто, което можем да направим?

— Да, наистина — каза мисис Аш с по-обнадежден глас. — Как не се сетих... но бях толкова объркана, че не можех да мисля. Напиши бързо писмото, моля те, мила Кейти. Аз ще звънна на прислугата и ще се върна при Ейми.

Кейти написа бързо писмото. Отговорът пристигна само след половин час и към десет часа препоръчаният доктор дойде. Доктор Хилари беше тъмен, дребен италианец; майка му била шотландка и той говореше английски много добре — за голямо успокоение на мисис Аш, която не знаеше нито дума италиански, само малко френски. Докторът премери пулса и температурата на Еми. Не каза нищо определено, само написа рецепта и каза, че ще дойде пак малко по-късно и тогава ще може да каже по-точно какво ѝ е.

Кейти много се разтревожи. Дори не стана дума да гледат карнавала. Бяха твърде притеснени, за да мислят за това. Кейти се опитваше да си спомни всички лекове, за които някога е чувала — какво трябва да се направи най-напред, какво трябва да се прави после — и обиколи магазините да намери пухена възглавница, защото Ейми непрекъснато повтаряше, че иска такава. Възглавниците в римските хотели са, общо взето, натъпкани с вълна и са много твърди.

— Няма да лежа на тази отвратителна възглавница — оплакваше се клетата Ейми. — Има тухли в нея. Боли ме врата. Махни я, мамо, дай ми една мекичка американска възглавница. Не искам да лежа на тази и секунда повече. Чу ли, мамо? Махни я!

Докато мисис Аш успокояваше Ейми доколкото може, Кейти хукна да търси възглавница. Оказа се, че пухените възглавници са почти невъзможен лукс. Най-накрая, след дълго обикаляне по

магазините, тя купи една надуваема възглавничка, една малка квадратна пухена възглавничка и една голяма стара пухена възглавница, която беше останала в магазина след някаква разпродажба и очевидно бе стояла в ъгъла на магазина с години. Кейти купи една нова бархетна калъфка за старата възглавница и Ейми се поуспокои. Вечерта състоянието ѝ се влоши и когато доктор Хилари дойде на следващия ден, бе принуден да изрече ужасяващата диагноза „римска малария“. Ейми щеше да получи криза — лека, надяваше се той — но реши, че е по-добре да им каже истината, за да са подготвени.

Мисис Аш крайно се притесни от тази диагноза и известно време не знаеше какво да прави. Кейти, за щастие, запази самообладание. Беше обмислила възможните диагнози и беше предположила какво трябва да се прави „в такъв случай“. О, това съдбоносно „в такъв случай“! Тя поговори с доктора, в резултат на което Кейти потърси съдържателката на хотела и без да споменава от какво точно е болна Ейми, нае няколко току-що освободени стаи, които бяха в края на коридора и малко по-отдалечени от останалите наематели. Имаше една голяма стая с ъглови прозорци, от която се влизаше в друга, по-малка, и трета, още по-малка до тях, където или щяха да оставят багажа, или да настанят Ейми.

Кейти свърши всичко това без да се консултира с мисис Аш, която беше като вцепенена и седеше, втрещена в Ейми и само отговаряше:

— Разбира се, скъпа, както кажеш.

Кейти подреди стаите според собствените си представи за комфорт и хигиеничност, които бе научила от малкия си наръчник за медицински сестри. Поръча да махнат почти всичко от по-голямата стая — килима, завесите и повечето мебели, да изтъркат и дезинфекцират пода и да преместят леглото от стената, за да минава свободно въздух около него. Кейти се постара да направи малката стая колкото може по-удобна за мисис Аш, като сложи там най-мекото диванче и най-хубавия матрак, които намери, защото си даваше сметка, че мисис Аш силно ще се изтощи, ако болестта на Ейми се окаже по-сериозна. Когато всичко беше готово, пренесоха Ейми, както беше в одеялата си, в новата стая и я сложиха на чистото легло, с меки възглавнички около нея. Кейти, която ходеше напред-назад и

пренасяше дрехи и книги и пълнеше чекмеджета, усещаше, че може би се готвят за голямо изпитание на съдбата.

На другия ден вече беше очевидно, че имат нужда от медицинска сестра и следобед Кейти излезе, нае една карета и отиде да търси такава. Имаше списък с имена и първо посети английските сестри, но те всички бяха заети и тя поръча на кочияша да кара към един манастир, където се надяваше да намери сестра.

Пътят минаваше през „Виа дел Корсо“. Карнавалът, с цялата веселба, бе така далеч от мислите ѝ, че за момент Кейти остана учудена, че се намира сред някаква шарена тълпа. Имаше толкова много хора, че кочияшът се принуди да спре конете и да изчака малко.

Покрай каретата минаваха същите маски, същите шарени селски костюми, които ѝ бяха направили толкова силно впечатление с красотата и настроението си само преди три дни. Въздухът бе все така изпълнен с шеги и смях, но очарованието на карнавала бе изчезнало за нея. Чувството на вледеняващ, отчайващ страх, което я беше обзело, бе убило способността ѝ да се радва. Мрачните страхове и угрижеността, които изпълваха сърцето ѝ, караха веселия говор и смехът на тълпата да звучат грубо и коравосърдечно. Ярките цветове контрастираха с нейната потиснатост, не искаше да ги вижда. Тя се облегна назад в каретата и притвори очи.

Сепна се от един порой конфети. Изглежда нямаше да има спасение от тях, докато не свърши карнавалът.

Кейти отърсваше праха от себе си, доколкото може, когато чу някакъв шум близо до ухото си, при което тълпата се разсмя и привлече вниманието ѝ към задната част на каретата. Един маскиран мъж, облечен в алено като дявол, се бе покачил зад нея. Тя го погледна и поклати глава, но той също поклати глава и продължи да говори и да прави гримаси; наведе се над нея, докато демонската му маска почти се опря в рамото ѝ. Кейти внезапно осъзна, че няма друго спасение, освен да прояви чувство за хумор. Спомни си, че в пазарската ѝ чанта бяха останали един-два от карнавалните бонбони, извади ги и му ги подаде с надеждата така да се отърве от него. Дяволът ухапа единия бонбон, за да се увери, че е от захар, не от вар, а тълпата се смееше по-силно откогато и да било; след което, явно доволен, той произнесе пред Кейти една кратка реч на италиански, като говореше много бързо.

Кейти не разбра нищо; той ѝ целуна ръка, скочи от каретата и изчезна в тълпата за голямо нейно успокоение.

Тогава кочияшът съзря една пролука и се възползва. Прекосиха „Корсо“, виковете и шумът на карнавала останаха зад тях; отново беше тихо и те продължиха бързо напред. Кейти, след като изчисти и последната пращинка вар, изтри и няколко сълзи от страните си.

Спомни си една сентенция, която беше чела някъде: „Колко шумно се търкалят колелата на чуждата радост, когато сърцето ти скърби!“ и си даде сметка колко истина има в това.

В манастира се отнесоха мило с нея и ѝ обещаха да пратят сестра на другата сутрин, с уговорката, че ще се връща през ден да спи и да си почива. Кейти беше благодарна на каквато и да е помощ и изобщо не възрази. Отпътува обратно към хотела, силно впечатлена от вида на монахините — с чисти, бледи лица, изпълнени с покой и смирение.

Сестра Амбродегия, която дойде на следващата сутрин, не беше точно такава. Беше дребна, пълна жена, с розови бузи и сериозни очи, а във формата на устата и брадичката ѝ личеше инат. Скоро се оказа, че тази ѝ черта и правилата на манастира бяха оформили теорията ѝ за гледането на болен, според която самата тя нямаше почти никакви задължения.

Ако мисис Аш искаше сестрата да слезе долу и да поръча нещо, получаваше следния отговор:

— Ние, сестрите, се грижим за болните. Не ни се позволява да говорим с хотелска прислуга.

Ако Кейти я помолеше на връщане в манастира да даде някоя рецепта в аптеката, сестрата отговаряше:

— Ние, сестрите, сме само гледачки. Не ходим по магазините.

А когато я запитаха дали може да прави говежди бульон, тя отговаряше:

— Ние, сестрите, не сме готвачки.

Всъщност, единственото, което сестра Амбродегия можеше или беше склонна да прави, освен да мие лицето на Ейми и да ѝ реше косата, с което се справяше много добре, беше да седи до леглото и да реди молитви или да плете дълги дантели с една абаносова совалка. Помощта ѝ не само беше незначителна, но и не действаше добре на Ейми. Детето вече почти не беше на себе си и се разстройваше веднага, щом зърне сестрата, и не искаше да остава само с нея.

— Не искам да стоя тук сама със сестра Бродерия — плачеше Ейми, ако майка ѝ и Кейти отидеха в другата стая за кратка почивка или да поговорят насаме. — Мразя сестра Бродерия! Върни се, мамо, ела веднага! Гледа ме страшно и непрекъснато бърбори като стар папагал, а не ѝ разбирам и думичка. Мамо, кажи на сестра Бродерия да си тръгва! Не ме ли чуваш? Мамо, върни се!

Гласчето ѝ преминаваше в остър писък и мисис Аш и Кейти дотичваха обратно. Заварваха Ейми седнала на възглавницата си с мокри, аленочервени бузки и очи, блестящи от треската, а сестра Амбродегия си стоеше спокойна като Мейбъл, чиято къдрава главица лежеше на възглавницата до малката Ейми, и кротко редеше молитвите си.

[1] Виа дел Корсо — централна улица в Рим. — Бел.ред. ↑

[2] Мантиля — копринено или дантелено наметало, което покрива главата и се спуска по гърба. — Бел.ред. ↑

ДЕСЕТА ГЛАВА

СЛЪНЦЕ СЛЕД БУРЯ

Когато се отърсят от първоначалния шок, осъзнаят неизбежното и го приемат, тези, които се грижат за болен човек, постепенно свикват. Всеки ден трябва да се правят едни и същи неща по едно и също време и по един и същ начин. И колкото и уморени и тъжни да са болногледачите, монотонността и редовността на техните действия ги крепят.

Но нещата не стояха така при мисис Аш и Кейти по време на боледуването на Ейми. Нямаше почти никаква възможност за монотонност, защото все изникваше нещо неочаквано и често им трябваше нещо, а го нямаша. Трудно можеха да осигурят най-обикновените удобства на една болнична стая или поне това, което американците смятаха за необходимо. Кейти прекарваше много време в изобретяване на заместители на тези удобства.

Трябваше им лед? Носеха им кофа с мръсен сняг, пълен с клечки, съчки и други отпадъци, който очевидно бе огребан от улицата след мразовита нощ. И частичка от тази смес не можеха да сложат в мляко или вода. Единственото, което можеше да се направи, бе да превърнат кофата в хладилник и да слагат разни купички и чаши в снега да се изстудяват.

Трябваше им купичка да хранят Ейми? Имаха една, огромна и стара, която сигурно би била подходяща за малкия Херкулес, но Ейми се отвращаваше от нея и отказваше да яде. В Рим не можеше да се намери такова нещо като стъклена тръбичка. Кейти напразно обикаляше града да търси каучукова възглавничка за топла вода.

Но най-големият проблем беше говеждият бульон. Това беше единствената храна на Ейми и, може да се каже, единственото ѝ лекарство, защото доктор Хилари смяташе, че природата сама трябва да си свърши работата в случай на треска. Когато поръчваша бульон в хотелската кухня, им пращаха някаква смес от мас и гореща вода, който изобщо не можеха да дадат на Ейми. Кейти напразно

възразяваше и им обясняваше как се прави. Напразно ходи в кухнята да преведе старателно написаната рецепта на готвача, като мушна една лъскава монета от пет франка в ръката му. Надяваше се така да го накара да се смили и да побърза. Напразно поръча лична доставка на говеждо месо от един магазин. Готвачите откраднаха месото и не обърнаха внимание на рецептата. Ден след ден им изпращаха все същата бърканица с мазна течност, която Ейми не искаше и да докосне, а и без това нямаше да ѝ се отрази добре, дори да изпиеше всичко.

Най-накрая се появи добрият самарянин в лицето на една дама от Америка, която имаше къща в Рим и след като бе чула за тяхната беда от мисис Сандс, решила да изпраща всеки ден силен, безупречно приготвен говежди бульон от собствената си кухня. Това беше невероятно облекчение. След като тази грижа отпадна, всички други проблеми изглеждаха лесни.

Друго голямо облекчение дойде когато след известно забавяне доктор Хилари в крайна сметка успя да намери английска сестра на мястото на неудачните сестра Амбродегия и нейната заместничка, сестра Агата, която Ейми, почти в несвяст, непрекъснато наричаше „сестра Зъбата“. Мисис Суифт беше висока, жилава жена, която като че ли беше направена от желязо и китова кост. Никога не се изморяваше, можеше да вдигне всекиго и да направи всичко; като че ли изпитваше антипатия към спането, предпочиташе да седи в някое кресло и да задрямва от време на време когато беше удобно, вместо да си ляга в леглото и да спи цяла нощ.

Ейми я хареса от самото начало, а сестрата се справяше много добре с нея. Никой друг не можеше да я успокои така добре когато бълнуваше или, което беше най-тъжното, хлипаше тихо и жално. Нямаше лек за това. Хората от стаите под тях и до тях се изнесоха, защото не можеха да спят. Преди да дойде сестра Суифт, бедната мисис Аш нямаше и минутка покой, защото не можеше да се отдели от милото си дете, което страдаше така ужасно.

Високата англичанка имаше някакво магическо въздействие върху Ейми, която вече не беше така неудържима. Кейти беше безкрайно благодарна за това. Най-големият ѝ страх — нещо, което не смееше да признае дори пред себе си — беше, че „скъпата Поли“ може да се разболее преди Ейми да се оправи и какво щяха да правят тогава?

Кейти полагаше големи грижи за приятелката си. Караше я да се храни, да си почива. Насилваше я да пие хинин и портвайн всеки ден и гледаше да ѝ спести всяко усилие. Но колкото и предана и грижовна да беше Кейти, не можеше да спаси мисис Аш от тревогите, които я бяха съсипали и от румена, красива жена, тя бе станала бледа сянка. Не я беше грижа как изглежда, откакто Ейми се разболя. Всички къдрички и украшения бяха изчезнали. Все пак, незнайно защо, Кейти я намираще за по-красива от когато и да било в семплата черна рокля, която носеше по цял ден, с коса, свита на кок отзад. Скромната ѝ дреха подчертаваше истинската красота и чара на лицето ѝ. Кейти се възхищаваше на своята приятелка повече от всякога през онези дни на умора и убийствено напрежение. Никога не си бе дала ясна сметка какъв чудесен характер има тя и на какво себеотрицание е способна.

„Поли е много силна — писа тя на баща си. — Беше съкрушена през първите два дни, но сега куражът и търпението ѝ са невероятни. Само като си помисля колко много означава Ейми за нея и колко празен ще е животът ѝ, ако тя умре, не мога да сдържа сълзите си. Но Поли не плаче. Тя е тиха и смела и почти радостна през цялото време, непрекъснато се занимава с нещо. Никога не се оплаква и изглежда — о, толкова е хубава! Мисля, че никога не съм осъзнавала какъв чудесен човек е.“

През цялото това време не получиха писмо от лейтенант Уъртингтън. Сестра му му беше писала веднага щом Ейми се разболя, и два пъти му телеграфира, но не получи никакъв отговор. Това странно мълчание подсилваше чувството за самота, безпомощност и откъснатост от дома, което обзема хората, които трябва да се справят с болест в чужда страна.

Измина една седмица, после втора. Маларията не отмина, нито се разрази на четиринадесетия ден. Докторът каза, че трябва да изчакат още една седмица, но треската намаля и той каза, че това е добър знак. Ейми стана по-тиха и не стенеше непрекъснато, но беше много слаба. Бяха отрязали красивата ѝ коса и лицето ѝ изглеждаше малко и изпито. Отрязаха и златните коси на Мейбъл. Ейми настояваше за това и не смееха да ѝ противоречат.

— И тя е болна от малария, много по-зле е от мен — възразяваше тя. — Бузите ѝ горят. Трябва да сложите лед на главата ѝ, а как ще стане това, като ѝ е толкова гъста косата? Отрежете я цялата и чак тогава ще ви дам да отрежете моята.

— Най-добре се съгласете с детето — каза доктор Хилари. — Не е момента да го дразним с дреболии, всичко ще се оправи накрая. А и инфекцията може да се крие в главата на тази кукла и ще трябва да я дезинфекцирам.

— Тя не е кукла — извика Ейми, като дочу думите му, — тя е моето дете, няма да я обиждате. — Тя прегърна Мейбъл силно и погледна доктор Хилари сърдито.

Така че Кейти, с голямо съжаление, отрязва русите коси на Мейбъл, така че главата ѝ заприлича на билиардна топка. Ейми, доволна, галеше детето си, докато режеха собствените ѝ кичури, и мърмореше:

— Косата ти ще порасне и сигурно този път ще е на ситни къдрички, миличка, както стана с косата на Джони Кар. — После заспа спокойно, както не беше спала от много време.

На следващия ден Кейти се връщаше от пазар. Завари мисис Аш пребледняла, застанала права, с гръб към стаята на Ейми, като че ли я бранеше от нещо. Срещу нея стоеше мадам Фрулини, съдържателката на хотела. Мадам Фрулини бе зачервена и гледаше свирепо. Очевидно беше много ядосана за нещо и говореше разпалено на италиански, като

от време на време използваше и френски изрази. Кейти не можа да разбере нищо.

— Какво има? — попита тя изумена.

— О, Кейти, толкова се радвам, че дойде! — извика клетата мисис Аш. — Не й разбирам и дума на тази ужасна жена, но мисля, че иска да ни изгони от хотела, да махнем Ейми оттук. Това ще я убие — сигурна съм. Никъде няма да ходя, освен ако докторът не ни каже, че е безопасно. Не трябва... не може. Не може да ме накара насила, нали, Кейти?

— Мадам — каза Кейти и очите й така засвяткаха, че съдържателката потрепна, — на какво прилича това? Защо идвате да притеснявате госпожата, когато детето е толкова болно?

Последва още един поток обяснения, които, обаче, не обясниха нищо. Кейти схвана, че предположението на мисис Аш е правилно и че мадам Фрулини моли, не, настоява, веднага да изнесат Ейми от хотела. Имало достатъчно апартаменти вече, защото карнавалът бил свършил — даже братовчедка й давала стаи наблизко — лесно щели да го уредят. Хората се изнасяли от „Дел Мондо“, защото в хотела имало малария. Не можело така, не трябвало така — съдържателката започна да крещи: „Трябва да махнете детето!“.

— Как може да сте толкова жестока — каза Кейти възмутено. — Толкова е грубо и малодушно да нападате клетата жена, която има такива проблеми на главата си. Там лежи единственото й дете — единственото, разбирате ли, мадам? — и е вдовица. Ако направим това, което искате, детето може да умре. Няма да ви позволя, нито на вас, нито на който и да било от служителите ви, да влезе в тази стая, преди да е дошъл докторът. Ще му кажа как сте се държала и ще видим какво ще ни посъветва той. — Докато говореше, Кейти завъртя ключа на вратата на Ейми, извади го от ключалката и го прибра в джоба си, след което се обърна решително срещу съдържателката и я погледна право в очите.

— Мадмоазел — избухна съдържателката, — четирима гости напуснаха хотела заради виковете на малката мис. И още ще си тръгнат. Ще изгубя печалбата си от зимата — цялата. Ще се разчуе, че в „Дел Мондо“ има малария — никой повече няма да стъпи тук. Има квартири предостатъчно, удобни — о, толкова удобни! Няма да позволя някаква болест да ми провали сезона. Не, няма!

Мадам Фрулини отново крещеше.

— Замълчете! — каза Кейти рязко. — Ще изплашите детето. Съжалявам, че ще изгубите клиентелата си, мадам, но маларията е тук и ние сме тук и трябва да останем тук, докато стане безопасно да си тръгнем. Детето не трябва да се мести, докато докторът не разреши. Парите не са единственото нещо на света! Мисис Аш ще ви плати обезщетение, но сега трябва да напуснете стаята и да не стъпвате тук, докато не дойде доктор Хилари.

След това Кейти се зачуди как успя да каже цялата тази дълга реч на френски, без да се запъне.

— Но не става въпрос за парите, а за престижа ми — отвърна съдържателката.

— Слава богу! Ето го докторът — извика мисис Аш.

Всъщност докторът стоеше от няколко минути на вратата и бе дочул част от разговора с мадам Фрулини. С него имаше някой: мисис Аш захлипа с облекчение, щом го видя. Беше брат й, най-послед.

Когато италианец си има работа с италианец, започва истинската караница. Само за секунда доктор Хилари издърпа съдържателката в коридора, където се вдигна страхотна разпавия. Съскаха си през зъби, надвикваха се, спореха, прекъсваха се! Беше като бой на бесни котки. След пет минути мадам Фрулини беше победена напълно, а докторът я караше да си вземе обратно всяка дума, която беше изрекла и всяка заплаха, която беше отправила.

— Престижът на мизерния ви хотел! — фучеше той. — А какво ще стане, като отида и кажа на англичаните и американците — всичките, които познавам, всичките! — как сте се отнесла с една дама в хотела си! Мислите ли, че престижът ще ви помогне особено, когато доктор Хилари сложи черен знак на входа ви? Сигурен съм, че не. Догодина няма да дойде и един чужденец дори да хапне чиния спагети под жалкия ви покрив! Ще опиша поведението ви във всички големи чуждестранни вестници от — Париж и Лондон до Ню Йорк.

— О, докторе, недейте така... Извинявам се за всичко, което казах... съжалявам!...

— Ще напиша обяви за вас, ще ги закача по гарите — продължи докторът неумолимо. — Ще накарам всичките си пациенти да напишат писма на приятелите си и да ги предупредят, че в „Дел Мондо“ е пълно

с бълхи. Ще известя всички плавателни компании в Генуа и Неапол! Ще видите какво ще стане — ще видите!

След като направи мадам Фрулини на пух и прах, докторът спря да си поеме дъх и да изслуша молбите ѝ за милост. Избута я обратно в стаята, докато тя протестираше, извиняваше се и обясняваше, че дамите не са я разбрали правилно, че не искала никой да пострада. Обещаваше, че няма да ги безпокоят и притесняват по какъвто и да било начин, че тя и всичките ѝ подчинени ще се стараят да помогнат „на малкото, болно божие ангелче“. След това докторът я освободи с презрително изражение и посегна да влезе в стаята на Ейми. Но тя беше заключена!

— О, забравих! — извика Кейти, разсмя се и извади ключа от джоба си.

— Вие сте героиня, мадмоазел — каза доктор Хилари. — Гледах ви как стояхте лице в лице с тази тигрица и очите ви бяха като очите на фехтовач, който следи рапирата на противника си.

— О, тя беше толкова смела, не зная какво щях да правя без нея! — каза мисис Аш и целуна Кейти спонтанно. — Не можеш да си представиш как ме крепи през цялото време, Нед, колко е добре, че е тук.

— Мога — каза Нед Уъртингтън с нежен, благодарен поглед към Кейти. — Мога да повярвам на всичко добро, което чуя за мис Кар.

— Но къде бяхте през цялото това време! — каза Кейти, объркана от този порой комплименти. — Така се притеснихме, че не ни писахте.

— Бях в отпуска десет дни, бях в Корсика на лов за диви кози — отвърна лейтенант Уъртингтън. — Получих телеграмите и писмата на Поли едва завчера и тръгнах веднага щом успях да си удължа отпуската. Това беше най-злополучното ми отсъствие. Толкова съжалявам.

— О, всичко е наред, щом си тук! — каза сестра му и облегна глава на ръката му с облекчение. — Всичко ще се оправи, сигурна съм.

— Кейти Кар беше истински ангел — каза тя на брат си, когато останаха насаме.

— Тя е невероятно момиче. Дойдох и видях част от сцената със съдържателката, откровено казано, беше великолепна! Не съм предполагал, че може да е толкова красива.

— Семейство Пейдж още ли са в Ница? — попита сестра му не много уместно.

— Да... или поне бяха там в четвъртък, но мисля, че тръгват днес.

Лейтенант Уъртингтън отговори непринудено, но лицето му помръкна при тези думи. В Ница се бе случило нещо, което не можеше да забрави. Седеше с Лили и майка ѝ в Английската градина, когато му донесоха телеграмите от сестра му; той ги прочете на глас, отчасти като обяснение за това, че явно трябва да замине веднага. Току-що се бяха уговорили с дамите за екскурзия следобед, която при тези обстоятелства се проваляше. Не е приятно да ти се провалят плановете. Тъй като нито мисис Пейдж, нито Лили ги беше грижа за малката Ейми, естествено бяха крайно разочаровани, че някой им проваля удоволствието. Все пак това не беше извинение за Лили, която спонтанно възкликна:

— О, каква досада!

И въпреки че бързо се извини за думите си и изказа съчувствие и надежда, че „бедното дете ще се оправи бързо“, вуйчото на Ейми не можеше да забрави лошото впечатление. Той окончателно се разочарова от нея. Мисис Аш се надяваше брат ѝ да забрави Лили Пейдж и хранеше известни надежди по отношение на него и Кейти, особено след като той демонстрираше възхищението си от куража ѝ и изведнъж прозря красотата ѝ.

Но моментът не беше подходящ за такива неща, след като състоянието на Ейми беше нестабилно. Тримата бяха твърде заети през следващите две седмици. Маларията не отмина, нито се разрази на двадесет и първия ден, което означаваше още една седмица на напрежение. Опасните симптоми намаляваха с всеки изминал ден, но същевременно силите ѝ, които бяха поставени на такова дълго и трудно изпитание, намаляваха. Ейми беше вече в съзнание и лежеше тихо, като спеше почти през цялото време и само от време на време говореше. Оставаше им само да чакат и да се надяват, но на моменти пламъкът на надеждата едва мъждукаше, също както животът тлееше в малкото телце.

От време на време лейтенант Уъртингтън успяваше да убеди сестра си да излязат за няколко минути на разходка с карета или пеша на чист въздух, от който се бе лишавала толкова време и веднъж-два пъти убеди и Кейти да дойде с тях, но никоя от тях не искаше да оставя Ейми за дълго.

Хората стават много близки, когато споделят едно и също възбуждение, едни и същи надежди и страхове всеки ден, когато говорят и мислят за едно и също нещо. Младият офицер от Ница, който нямаше нищо общо със света на Кейти, бе изчезнал и на негово място се бе появил внимателният, загрижен и добросърдечен Нед, съвсем различен в очите на Кейти. Тя започна да разчита на него като на приятел, който я подкрепя с помощ, съчувствие и разбиране и който беше силна опора във всякакви ситуации. Държеше се много по-непринудено с него, молеше го да направи това или онова или да дойде да ѝ помогне, все едно че беше Дори или Фил.

Той, от своя страна, намираще тази непринудена близост за много очарователна. След като се разочарова от Лили, огромната разлика между двете подсилваше симпатията му към Кейти. Разликата беше най-вече в това, че Кейти беше напълно искрена във всичко, което казваше и правеше. Ако Лили беше на нейно място, сигурно щеше да помага на мисис Аш и да се държи мило с Ейми дотолкова, доколкото ѝ е изгодно, но всичко, което щеше да казва и прави щеше да носи отпечатъка на самолюбието ѝ, и дори в критична ситуация щеше да си мисли кое е проява на добър вкус, кое е красиво и кое не.

Докато Кейти, погълната от грижите за момента, не обръщаше много внимание на външния си вид и какво ще си помислят другите за нея. По навик си правеше един основен, ежедневен тоалет — сресваше си косата, изчеткваше дрехите си, неща, без които не може; но това беше всичко, не обръщаше повече внимание как изглежда. Носеше една стара сива рокля всеки ден, която беше толкова невзрачна, че Лили Пейдж не би я облякла за нищо на света. Обаче някак си лейтенант Уъртингтън започна да харесва сивата рокля, като част от самата Кейти. И ако случайно донесеше някоя роза, за да разведри атмосферата в тъжната болнична стая, Кейти я закачаше в илика си и разцъфтяваше като цвете. Красивите рокли стоят много красиво на красивите хора и несъмнено играят важна роля в нашия малък свят, но имайте предвид, мили момичета, най-истинското признание за жената

идва, когато нейният любим спре да забелязва и харесва това, което тя носи, и започне да приема и оценява всичко по нея като част от любимия човек.

Сивата рокля изигра своята роля през дългата тревожна нощ, когато всички не мигнаха, притаили дъх, да видят как ще се развие болестта — дали ще отшуми или ще се разрази. Докторът дойде в полунощ, тръгна си и дойде пак призори. Мисис Суифт седеше напрегнато до възглавницата на Ейми, като от време на време ставаше да провери пулса и температурата на детето или да ѝ даде да глътне бульон. Вратите и прозорците бяха отворени, за да влиза въздух. В другата стая всичко беше притихнало. Една мъждива римска лампа, горяща със зехтин, светеше в ъгъла зад един параван. Мисис Аш лежеше на канапето със затворени очи, като понасяше напрежението и тревогата си мълчаливо. Брат ѝ бе седнал до нея и държеше горещата ѝ ръка, която потреперваше в нервни тикове и издаваше бушуващите страхове и надежди в душата на мисис Аш. Кейти седеше на голям стол близо до тях, вперила изтерзаните си очи в малкото телце на Ейми в мрака, нащрек за всеки звук, който се чуваше от болничната стая.

Гледаха и чакаха. От време на време Нед Уъртингтън или Кейти ставаха тихо, промъкваха се на пръсти до леглото и се връщаха да прошепнат на мисис Аш, че Ейми се е разшавала или че е заспала. Беше една от онези нощи, които се случват рядко в човешкия живот и които хората никога не забравят. Мракът е изпълнен с усещания, тишината — със звуци. Бог държи изгрева в дясната си ръка със слънцето на нашите земни надежди — какво ще донесе зората, мъка или радост? Не смеем да попитаме, можем само да чакаме.

Един полъх на вятъра и трепването на лампата сепнаха Кейти, която се бе унесла в мисли. Тя се промъкна пак до стаята на Ейми. Мисис Суифт сложи пръст на устните си предупредително. Каза ѝ с жестове, че Ейми спи. Кейти прошепна новината на неподвижната фигура на канапето и безшумно излезе от стаята. Големият хотел спеше дълбоко, нито звук не трепваше в тъмните коридори. Искаше ѝ се да подиша малко чист въздух, затова отиде на покрива.

Зората обагреше източното небе. Дори в този ранен час то беше с типичния за Италия мистериозен син цвят. Духаше приятен планински вятър и на Кейти ѝ стана приятно, когато се зави с шала си.

В далечината се издигаха хълмовете на Албано, а над тях се извисяваха още по-високи, ясно очертани на небето като вълна, замръзнала на гребена си. Под тях беше старият град, в който се преплитаха по невероятен начин старото и новото. Дали нещата от миналото прозираха в настоящето или настоящето беше като воал над богатото, могъщо минало — кой знае?

Чу се тропот на карети, тук-там се издигаше пушек — Рим се събуждаше. Светлината стопяваше тъмнината. Розово сияние озари хоризонта. Флорио се разшава в леговището си, дойде до Кейти с безшумни стъпки и мушна меката си муцунка в ръката ѝ. Тя го помилва, като си мислеше за Ейми; надвеси се над саксиите и вдиша аромата на резедата и шибоя, загледана в далечината. Дали трудностите ще свършат, дали ще могат да си тръгнат щастливи, не с мъка, дали ще бъдат безгрижни и весели отново на родна земя?

Чу стъпки и се сепна. Нед Уъртингтън идваше тихичко на покрива, като че ли се страхуваше да не обезпокои някого. Изглеждаше развълнуван.

— Искрах да ви кажа — каза той шепнешком, — че докторът каза, че Ейми е извън опасност.

— Слава богу! — извика Кейти и избухна в плач. Умората, страховете, които бе таила в себе си толкова дълго, безсънието си казаха думата. Тя плачеше ли, плачеше, като че ли никога няма да спре, но в същото време изпитваше такава радост и благодарност! Усети, че Нед я беше обгърнал с една ръка и стискаше нейната, но бяха толкова развълнувани, че в този момент това не изглеждаше странно.

— Колко е красиво слънцето! — каза тя, след като го пусна с щастлива усмивка през сълзите. — Не съм го виждала така ярко от толкова време насам. Колко съм глупава, защо плача! Къде е скъпата Поли? Трябва да слеза при нея веднага. О, как е тя?

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА

ПОСЛЕ

Отпуската на лейтенант Уъртингтън беше към края си. Трябваше да се връща на кораба си, но той остана до последния момент, за да помогне на сестра си с преместването в Албано. Бяха решили, че трябва да заведат Ейми там за няколко дни, да подиша свеж планински въздух, преди да тръгнат за Флоренция.

Беше прелестно утро в края на март, когато силният вуйчо Нед пренесе бледата малка Ейми в каретата. Тя щеше да ги откара в стария град сред планините, които бяха гледали през прозореца си през последните няколко седмици. Пролетта бе дошла в Италия в най-красивата си премяна. Кафявите и жълтеникави багри бяха заменени със свежи цветове. Маслинените горички бяха отрупани с пъпки. Бадемови клонки се протягаха към синьото небе. Кали, акантуси и бръшлян бликаха от всяка цепнатина, над всяка порта надничаха рози, килим от виолетки, циклами и иглики се простираше по полетата и напояваше вятъра с аромат.

Щом излязоха извън Рим и неговите акведукти, арки и бели гробници, и каретата бавно се заизкачва по склона на хълма, Ейми се почувства доста по-добре. С всяко вдишване от свежия въздух очите ѝ ставаха по-ясни, а гласът ѝ по-силен. Тя вдигна Мейбъл да види красивата гледка, а звукът на смеха ѝ, въпреки че беше тих и слаб, беше като музика за ушите на майка ѝ.

Късата косица на Ейми бе започнала да се оформя на малки къдрички, което ѝ доставяше голямо удоволствие, защото винаги си бе мечтала да има къдрава коса. Колкото и да е странно, същото се бе случило и с Мейбъл — нейната коса също беше на малки, меки къдрички. Вуйчо Нед и Кейти бяха преобърнали цял Рим, за да намерят тази кукленска перука, която осъществи всичките мечти на Ейми за нейното дете. На същата обиколка по магазините купиха материалите за красивия пролетен костюм, с който беше Мейбъл в момента, защото сметнаха за необходимо да жертват по-голямата част

от гардероба на Мейбъл — в дрешките можеха да се крият маларийни бацили. Ейми толкова се възхити на роклята и шапката с перлен цвят, якето с ресните и малкото чадърче за слънце с дантелка по края, че почти се примири, че костюмчето от синьо кадифе и хермелинова якичка, които бяха нейната гордост, откакто напуснаха Париж, се бяха загубили. Мисис Аш и Кейти не посмяха да ѝ кажат, че са ги изгорили.

Катериха се нагоре, нагоре, нагоре, докато минаха през портата на стар град и каретата спря пред една странна сграда, която навремето била резиденция на епископа на Албано, а сега бе хотел. Слязоха там; показаха им едни широки, стръмни стълби, които водеха до техните стаи. Настаниха ги в слънчевата част на къщата: имаха гледка към една оградена от стени градина, с лимонени дръвчета, рози, стари фонтани със скулптури на лъвове и езически божества, чиито носове бяха изпочупени, а някои от пръстите на ръцете и краката им липсваха. Отвъд градината се виждаше долината на Рим, която в далечината ставаше лилава и се простираше до седемте хълма, на които беше разположен вечният град. Кубето на „Свети Петър“ се извисяваше в ясното небе.

Сестра Суифт каза, че Ейми трябва да си легне веднага и да си почине хубаво. Но Ейми почти се разплака при тези думи и заяви, че изобщо не е изморена и няма да може да спи, ако си легне. Смяната на климата вече ѝ се беше отразила добре и тя ставаше все по-бодра. Разрешиха спора, като сложиха Ейми на едно канапе и я завиха добре. Въпреки протестите си, тя скоро заспа, а другите се заеха да разгледат и подредят багажа си.

Какви огромни стаи! Беше си цяло пътешествие да отидеш от едната до другата. Подовете бяха каменни, с квадратни килими, които изглеждаха абсурдно малки на големите пространства, които трябваше да покрият. Леглата и масите бяха с нормални размери, но изглеждаха почти като кукленски мебели, защото помещенията бяха много големи. Тапетите бяха стари, на огромни шарки с бананови дървета; тук-там имаше по няколко пукнатини, очертаващи правоъгълник, което издаваше скрита врата, облепена със същите тапети.

Тези мистериозни врати изнервяха Кейти и тя не се успокои, докато не ги отвори всичките и докато не проучи накъде водят. От едната се влизаше в странна малка баня. От друга се минаваше в тесен мрачен коридор, в края на който имаше тераса с гледка към градината.

Зад трета врата се криеше пращен килер. В него имаше пукнатина, през която можеше да се надникне в някогашната приемна на епископа. Днес приемната бе превърната в столова на хотела. Кейти си помисли, че този килер е използван за шпиониране. Представи си куп преподобни прелати, с долепени до пукнатината уши, подслушващи какво се говори за тях в стаята зад стената.

Кейти откри най-изненадващо врата едва на втората вечер, като си лягаше. Мислеше си, че е разучила всички врати и накъде водят. Но тази вечер пламъкът на свещта ѝ потрепери от някакво течение, което дойде незнайно откъде. Така Кейти откри още една врата, толкова умело прикрита с тапети, че не я беше забелязала. Полазиха я тръпки, когато си облече халата, взе свещ и влезе в тясното коридорче, което откри зад вратата. Коридорчето не беше дълго и отвеждаше до малък параклис. Имаше мраморен олтар, със стъпало за коленичене, свещници и разпятие отгоре. В свещниците още имаше остатъци от свещи. От двете им страни имаше вази, пълни с хартиени цветя. На стъпалото имаше избеляла копринена възглавничка. Без съмнение епископът бе коленичил често на нея. Кейти си помисли, че е единственият човек, който влиза там, откакто него го няма. Беше логично, след като толкова хора са отсядали в стаята преди нея, все някой да е открил олтарчето преди нея, но логиката често не е така приятна, като фантазията. На Кейти ѝ хареса да си мисли, че тя първа го е открила и че никой друг не знае за него. Затова забрави за логиката и си измисляше какви ли не легенди за мястото, които Ейми смяташе за по-хубави от която и да е приказка.

Преди да си тръгне, лейтенант Уъртингтън поговори със сестра си в градината. Тя настоя за разговора, защото искаше обяснения по някои въпроси.

— Хайде, Поли, стига си увъртала — каза той най-накрая, развеселен, но и малко раздразнен от нейните недомлъвки и малки женски трикове. — Зная какво искаш да ме попиташ. И тъй като няма смисъл да го държа в тайна, ще те попитам аз. Имам ли шанс, как мислиш?

— Шанс! Имаш предвид с Кейти? О, Нед, така се радвам!

— С нея, разбира се.

— Не разбирам защо казваш „разбира се“ — отбеляза сестра му с типичната за жените опърничавост, — след като само преди пет-шест

седмици не можех да заспя от тревога, че онази Лили Пейдж ще те оплете в мрежите си.

— Беше почти невъзможно — отвърна брат й сериозно. — Тя е изключително красива и танцува превъзходно, а и всички бяха полудели по нея и — знаеш как стават тези неща. Сега не разбирам какво толкова съм харесвал у нея, не мисля, че и тогава бях наясно. Но без проблем мога да кажа какво харесвам у... Кейти.

— Разликата между двете — започна мисис Аш — е като... като... между хляб и поничка! Без хляб не може, а поничките омръзват.

— О, стига, мис Пейдж не е толкова лоша. Тя е мило момиче, хубавица при това — по-хубава от Кейти. Не съм сляп, та да не го видя. Да не говорим за нея, в момента изобщо не става въпрос за Лили, а и едва ли тя щеше да отвърне на чувствата ми. Бях просто един от купа обожатели и никога не ми е давала повод да си мисля, че съм по-специален от другите. Да поговорим за твоята приятелка. Имам ли изобщо някакъв шанс, как мислиш, Поли?

— Нед, ти си най-милото момче на света! Не познавам друго момиче, което да искам да ми стане снаха повече от Кейти. Тя е идеална — така отзивчива, мила, просто без грешка.

— Да, и не само това. Тя е жена, с която можеш да се обвържеш за цял живот, на която можеш да разчиташ винаги. Би била чудесна съпруга за всекиго. Изобщо не я заслужавам. Въпросът е — още не си ми отговорила, Поли — какви са ми шансовете?

— Не зная — каза сестра му бавно.

— Значи трябва да попитам самата нея. Ще го направя още днес.

— Не зная — повтори мисис Аш. — Кейти никога не говори за такива неща. Въпреки че е толкова откровена, не мога да разбера дали мисли за тях. Но те харесва, сигурна съм. Нед, още не е разумно да й казваш каквото и да било.

— Да не й казвам каквото и да било! Защо?

— Припомни си, че доскоро в нейните очи ти беше обожател на друго момиче, и то на момиче, което тя не харесва особено, въпреки че са братовчедки. Трябва да й дадеш време да забрави това впечатление. Изчакай малко. Това е моят съвет, Нед.

— Ще чакам колкото трябва. Но ще ми е трудно да замина, без дори думичка, която да ме окуражи, а и ми се струва, че като мъж трябва да й разкрия чувствата си.

— Твърде рано е — настояваше сестра му. — Нали не искаш да си помисли, че си несериозен, че се влюбваш в ново момиче всеки път, когато корабът спре на някое пристанище, и го разлюбваш, щом отплавате. Моряците имат лоша слава в това отношение. Никоя жена няма да се гордее, ако спечели такъв мъж.

— Боже мой! Какво говориш! Да не искаш да кажеш, че поведението ми изглежда такова в нейните очи?

— Не, не исках да кажа точно това, но изчакай, скъпи Нед, сигурна съм, че така ще е по-добре.

Окуражен от този мъдър съвет, лейтенант Уъртингтън замина на следващата сутрин, без да каже нищо на Кейти, поне не с думи, но погледът и тонът му бяха достатъчно красноречиви. Нед ги накара да обещаят, че ще му пишат всеки ден как е Ейми. И тъй като мисис Аш често прехвърляше тази задача на Кейти, а отговорите бяха дълги писма, Кейти си даде сметка, че води редовна кореспонденция с лейтенанта, без да е имала такива намерения. Нед Уъртингтън пишеше много хубави писма. Имаше дарбата, която се среща по-често при жените, отколкото при мъжете, да нарисува картина само с няколко думи и да обясни нещо смешно или нещо характерно с една-единствена весела фраза. Писмата му се превърнаха в едно от удоволствията на Кейти. Понякога мисис Аш виждаше как страните на Кейти поруменяват, докато чете и сърцето ѝ трепваше с надежда. Тя беше мъдра жена, а и много искаше Кейти да ѝ стане снаха, затова никога не казваше думичка, нито пък я поглеждаше особено, за да не я стресне или изненада, а изчакваше всичко да си дойде от само себе си, което винаги е най-добрият път в любовта.

Малката Ейми се възстановяваше бързо в Албано. Мисис Суифт бдеше над нея. Ейми се хранеше, спеше, разхождаше се и си почиваше редовно и точно по часовник. Този дневен режим, комбиниран с благоприятния климат, действаша като добра магия. Момиченцето ставаше все по-добре с всеки изминал час. „Наддава просто пред очите ми“ — казваше госпожа Аш.

Ейми се чувстваше добре още преди да е станало време да тръгнат за Флоренция. Пътуването изобщо не ги притесняваше, но не бе така лесно, колкото си мислеха. Не можаха да си наемат собствена карета и бяха принудени да пътуват с влака в едно купе с две дами англичанки и трима католически свещеника — единият възрастен,

другите двама млади. Старият свещеник явно беше важна особа, защото доста хора бяха дошли да го изпратят и коленичиха почтително за неговата благословия, докато влакът потегляше. Кейти предположи, че другите двама са студенти в семинарията и са под негова опека. Основното ѝ развлечение по време на дългото прашно пътуване бе да гледа как единият студент се измъчва със собствената си шапка. Беше голяма, черна и триъгълна, с остри ъгли и прекомерно корава. Собственикът ѝ беше в непрекъсната борба с нея, като очевидно не се чувстваше добре, когато шапката бе на главата му, но пък му беше още по-зле, ако я беше свалил. Ако я сложеше на коленете си, тя се изхлузваше и тупваше на пода, при което той се изчервяваше и я вдигаше ядно. Когато влакът спреше на някоя гара, той я оставяше на седалката и излизаше бързо навън с облекчен вид. Обаче все забравяше, че я е оставил там и щом се върнеше, седнаше на нея и веднага отскачаше от ужас при изпукването ѝ. После я слагаше на полицата за багаж над него, откъдето тя се плъзваше и падаше, предимно в скута на някоя от сериозните англичанки, която му я подаваше с дълбоко обиден вид, казвайки на дамата до нея:

— За пръв път виждам подобно нещо. Представяш ли си, тази шапка пада върху мен вече четвърти път. Този младеж е нахалник! Най-нахалното същество, което съм виждала.

Младежът от семинарията не разбираше нито дума от казаното, но тонът нямаше нужда от превод и той се изчервяваше и смущаваше повече откогато и да било. Общо взето, шапката не му излизаше от ума и за минутка. Кейти разбираше по лицето му, че мисли за нея, дори когато прелистваше молитвеника си и се правеше, че чете.

Най-накрая влакът навлезе в долината на Арно и пред очите им се разкри прелестната Флоренция сред маслинените хълмове, с красивата камбанария на Джото, великата, многоцветна катедрала, квадратната кула на стария дворец, мостовите над реката, точно както по снимките. Всичко това щеше безкрайно да зарадва Кейти, въпреки праха и умората, ако Ейми не изглеждаше така изморена и изтощена. Силно се притесниха за нея и в този момент не можеха да мислят за нищо друго. За щастие умората не беше сериозна и Ейми се оправи след ден-два почивка. По щастлива случайност току-що се бе освободило едно чудесно апартаментче в новия квартал на града. Мисис Аш го нае за месец с всички допълнителни удобства,

включително една прислужничка на име Мария, която беше обслужвала наемателите, които току-що бяха напуснали.

Мария беше много висока жена, поне метър и осемдесет и пет и имаше хубав контраалтов глас, като от време на време пееше, докато се занимаваше с тенджерите и тиганите. Кейти така се впечатли, като чу от малката кухничка да долитат арии, че не можа да сдържи любопитството си. С помощта на речника тя засипа Мария с въпроси, след което стана ясно, че когато била млада, Мария учила малко оперно пеене. После решили, че е прекалено едра за сцена и бедната „гигантка“, както я нарече Ейми, била принудена да изостави оперната си кариера и постепенно бе затънала до тази си служба. Кейти подозираше, че не само ръстът, но и умът ѝ са ѝ попречили, защото Мария съвсем не блестеше с особена интелигентност.

— Възхищавам се как хората тук могат да направят новия си дом уютен само за пет минути — извика Кейти след първия ден в апартаментчето. — Да можехме и ние в Америка да правим така. Вече се чувствам като у дома си!

Наистина беше уютно. Имаше гостна, обзаведена в яркожълт брокат, с прозорци на юг и на запад; една красива малка трапезария, три спални с балдахини на леглата, едно квадратно коридорче, където през нощта светваха една висока и тясна месингова лампа с два фитила, които горяха със зехтин и гореспоменатата малка кухня, зад която имаше една спалничка, която беше твърде малка за гигантката. Стаите бяха пълни с всякакви удобства — кресла, канапета, бюра и тоалетки, ъглови камини, където в хладните дни палеха малки огньове с борови шишарки, трупчета пресовани стружки, които досущ приличаха на филийки бостънски черен хляб и малко съчки, хвърлени пестеливо, тъй като горивото във Флоренция е ценно като злато. Кейти беше в най-малката спалня, но на нея тя ѝ харесваше най-много, защото имаше едно балконче с увивно растение, чието стъбло бе колкото китката ѝ. Беше отрупано с бели цветчета, които ухаеха чудесно и всяко вдишване покрай тях беше сладко.

Всичко потръгна учудващо лесно в новата квартира. Всяка сутрин в шест часа английският пекар оставяше пред вратата две малки черни хлебчета и дванадесет кифлички. После идваше млекарят и носеше прясно избито масло, голяма бутилка мляко и две малки шишета гъста сметана, запушени с навити лозови листа, вместо с

коркова тапа. После идваше един селянин с бутилка червено вино „Кианти“, като гърлото на бутилката бе напълнено със зехтин, за да не се загуби ароматът на напитката. Хората във Флоренция трябва да пият вино, независимо дали искат или не, защото водата е наситена с варовик и е опасна, ако не се разрежда с нещо друго.

От едно ресторантче им носеха храна в тенекиена кутия с двойно дъно, пълно с въглени, за да не изстива. Бяха се договорили да им носят всеки ден храна за определена сума — супа, две ястия с месо, два зеленчука и десерт. Винаги им носеха толкова много, че все оставаше по нещо до другата доставка. Мария пазаруваше от стария пазар зеленчуци, плодове и пресни яйца. От сладкарницата им носеха пане санто, което беше някаква лека торта, направена от нишесте от тропически растения. Понякога като подарък им пращаха и пан форте да Сиена, направен от мед, бадеми и шоколад — смес, която беше колкото вредна, толкова и вкусна и която беше най-добрия начин за получаване на кошмари.

Ейми скоро научи магазините, от които идваха тези деликатеси. Имаше си любимци сред амбулантните търговци, които продаваха портокали и онези малки, сладки сушени смокини, които са един от специалитетите на Флоренция. Те на свой ред я запомниха и я чакаха да се появи на прозореца с шапчицата на главата и с русата Мейбъл. Обикаляха наоколо, докато се появи и така пленително хвалеха стоките си, че Ейми винаги изтичваше при Кейти, която играеше ролята на домакиня и я молеше да ѝ купи това или онова, защото „това е моят дядо и толкова иска да си го купя“.

— Но, миличка, имаме предостатъчно смокини за днес.

— Нищо, вземи още малко, моля те. Ще ги изям всичките. Наистина, обещавам.

И удържаше на думата си. С оздравяването апетитът ѝ нарастваше.

На всички им доставяше голямо удоволствие да купуват цветя. Във Флоренция цветята са толкова красиви и евтини, че всеки чужденец се изненадва. Всяка сутрин след закуска идваше един възрастен човек, изкачваше стъпалата, които водеха до апартамента на мисис Аш, потропваше на вратата и щом се отвореше, мушкаше вътре цяла кошница цветя. И то какви цветя! Десетки алени и кремави лалета, бели и златисти нарциси, рози във всевъзможни цветове,

карамфили, глицинии с големи цветове, диви зюмбюли, виолетки, тъмночервени и оранжеви лютичета, диви ириса — символа на Флоренция, толкова тъмнолилави, почти черни — анемонии, бръшлян, плодови цветове — всичко, което ви хрумне беше в разкошните букети. Старецът слагаше кошницата на масата. Мисис Аш и Кейти подбираха каквото искат, след което започваше пазаренето, което е неразделна част от търговията в Италия. Старецът казваше някаква висока цена, пет пъти по-голяма, отколкото очакваше да вземе в действителност. Кейти казваше някаква много ниска цифра, значително по-малко, отколкото мислеше да плати. Старецът правеше смаяна физиономия, започваше да кърши ръце, да ги уверява как щял да умре от глад, семейството му също, ако вземел по-малко, отколкото е казал; после сваляше цената с половин франк. Така продължаваха пет-десет минути, понякога четвърт час, като цената на стареца постепенно падаше, а цифрата на Кейти бавно се покачваше с по един-два цента. После великанката се заемаше с цветята. Тя изскачаше от кухнята, нахокваше цветаря, сграбчваше цветята му, заявяваше, че миришели ужасно и после ги хвърляше пак на масата, като през цялото време го гълчеше за нещо. Изглеждаше толкова огромна, когато беше развълнувана, че Кейти се чудеше как старецът се осмелява изобщо да ѝ отговаря. Най-накрая преставаха да се карат. Старецът свиваше рамене и казваше, че с жена си трябва да гладуват, защото днес няма да могат да си купят хляб, но това е волята на синьората, вземаше парите, които му даваха и си отиваше, като оставяше такава купчина цветя, че Кейти започваше да си мисли, че не е било честно да му плащат толкова малко. Чувстваше се леко виновна, но после виждаше как старецът направо танцува от радост по стълбите, доволен от добрата сделка и усещаше, че Мария е безкрайно възмутена от разточителството на дамите!

— Американците са прахосници — мърмореше си тя, докато подклаждаше огъня в кухненската печка, като му вееше с палмово листо, — пилеят парите като вода. Е, толкова по-добре за нас италианците! — свиваше тя рамене.

— Но, Мария, платихме само шестнадесет цента, а погледни цветята! Цяла кошница!

— Шестнадесет цента за такъв боклук! По-добре синьорината да ме остави аз да се пазаря вместо нея. Някоя италианка нямаше да

плати повече от единадесет су за такъв безполезен треволяк. Явно във вашия край копаете злато и го пилеете без да мислите!

Общо взето, месецът във Флоренция мина прекалено бързо. По-късно си спомняха за този период с най-голямо удоволствие. Апартаментчето беше удобно и спокойно, имаше безброй приятни неща за правене, а Флоренция бе пълна с прекрасни места.

Последната и най-приятна екскурзия беше до амфитеатъра във Фиезоле. Седяха в него под мекото слънце в един късен следобед и си правеха букетчета от виолетките, които бяха набрали край стените. Изведнъж някой им извика весело. Това беше неочаквана изненада — лейтенант Уъртингтън, който си беше издействал още петнадесет дни отпуска, бе дошъл да заведе сестра си във Венеция.

— Не ти писах, че поисках отпуск — обясни той, — защото почти нямаше шанс да ме освободят веднага; но Карутерс, който беше наред, си навехна глезена и бе принуден да лежи и старшият капитан ни позволи да се разменим. Оправдах се с болестта на Ейми. Повярвайте ми, почувствах се като лъжец, когато преди малко я видях с мисис Суифт, като ви търсих. Как е живнала само! Направо не е същото дете.

— Да, като че ли вече съвсем се възстанови, силна е както преди болестта, въпреки че милата мисис Суифт все така я пази като очите си. Не ни даде да я вземем с нас от страх, че ще закъснеем и ще падне роса докато сме още навън. Нед, толкова е хубаво, че успя да дойдеш. Съвсем друго нещо е да отидем във Венеция с теб, нали, Кейти?

— Една от най-големите ми мечти е да отида във Венеция — отвърна Кейти със смях.

— Надявам се, че няма да е неприятна компанията ми — каза мистър Уъртингтън, докато сестра му се наведе да вземе една виолетка.

— Не, разбира се, радвам се — каза Кейти. — Всички ще ходим за пръв път, нали? — Тя говореше просто и искрено, но усещаше някаква странна срамежливост.

— Просто не можех да издържам вече — сподели Нед Уъртингтън със сестра си, когато останаха насаме. — Все тя ми се върти в главата. Не мога да се съсредоточа в работата си. После си дадох сметка, че тази вечер ми е последният шанс. Скоро тръгвате на север, към Швейцария и така нататък, а не мога да дойда с вас там.

Така че разказах всичко на старшия капитан и тъй като той има слабост към любовни истории, ме пусна.

Мисис Аш не я беше грижа за капитана. Вниманието ѝ беше насочено към друга част от разговора.

— Значи няма да можеш да дойдеш пак? Няма да те видя след това! — възкликна тя. — Боже мой! Не си давах сметка за това. Какво ще правя без теб?

— Нали мис Кар ще е с теб. Тя ти е достатъчна — каза Нед Уъртингтън.

Сестра му кимна.

— Кейти е злато — отбеляза тя, — но е друго, когато има мъж наоколо. Ще се чувствам съвсем безпомощна без теб, Нед.

Вечерта направиха вечеря в чест на лейтенант Уъртингтън с всички провизии, които имаше в къщата. Освен това пратиха Мария да купи бързо пан форте да Сиена и вино Д'Асти, пресни яйца за омлет и пилешки гърди, задушени в сметана от ресторанта, зеленчуци за салата и цветя за украса. Гостът се хранеше с удоволствие, благодареше и се възхищаваше. Ейми и Мейбъл седяха на коленете му и непрекъснато му обясняваха нещо. Всички бяха много весели. Радостта им беше толкова заразителна, че хвана и гигантката, която цял ден се тревожеше при мисълта, че вече няма да им служи, защото това беше последната им вечер там. Мария извиси глас и изпя великолепно прочута ария. Музиката беше много прочувствена и отекваше в тенджерите не по-зле отколкото в опера. Кейти стана и тихичко откряна вратата на кухнята, за да чуват по-добре.

На следващия ден отидоха във Венеция. Кейти се качи за пръв път на гондола и си каза, че това несъмнено е един от „моментите“; разгледа красивите фасади, наредени покрай Канале Гранде. Някои бяха кремавобели, други оранжево-кафеникави, други в нещо средно между розово и червено, но постройката и орнаментите бяха различни за всеки дворец. В предната част на гондолата беше гондолиерът. Фигурата му се очертаваше ясно на фона на небето, докато въртеше дългото си гребло. От време на време вдигаше глава и издаваше напевен вик, за да предупреди приближаващите гондоли. Беше като сън. Нед Уъртингтън седеше до нея, като гледаше по-скоро реакциите на изразителното ѝ лице, отколкото дворците. Той също беше за пръв път във Венеция, но Кейти му беше по-интересна.

Следващите десет дни преминаха в непрекъснати забавления. Пристигането им съвпадна с един много известен фестивал, който превърна живота във Венеция за около седмица в празник. Непрекъснато се движеха по вода, като слизаха на сушата от време на време да разгледат някоя известна сграда или картина, или да ядат сладолед на площада пред красивата фасада на „Сан Марко“. Яденето и спането им се струваше пълна загуба на време! Прекарваха и вечерите по вода, защото всяка вечер, веднага след залез-слънце започваше голяма процесия от Двореца на дожите и правеше обиколка на Канале Гранде, а нашите приятели не пропускаха да се включат. В центъра на процесията имаше една лодка, обвита в бродерии и пълна с лимонови дръвчета и музиканти. Около нея плаваха редици лодки и гондоли с шарени фенери и знаменца, а лодкарите и гондолиерите бяха облечени във весели костюми. Всички плаваха като че ли в ритъм с музиката, а наоколо хвърчаха букети от многоцветни фойерверки. Всяко движение на приказната флотилия се отразяваше във водата, както и всяка искричка от фенерче или фойерверки. Имаше пълнолуние. Беше изключително красиво. Кейти си помисли, че предишните ѝ благоразумни идеи за живота и всичко останало се стопяват. В този момент целият свят ѝ изглеждаше преобърнат с главата надолу. Като че ли нямаше проблеми и неприятности; беше точно като приказка и тя беше в нея. Тя беше принцесата, обградена от веселие и забавления, точно като игрите с Кловър и Елси навремето — само че сега беше по-хубаво и боже мой! Кой беше този принц, който участваше в приказката и ролята му ставаше все по-голяма с всеки изминал ден?

Но приказките имат край. Историята на Кейти свърши, като че ли някой внезапно хлопна кориците на книжката. В края на тези две чудесни седмици мисис Аш влезе в стаята ѝ с изражение, което подсказваше, че новините са лоши.

— Кейти — започна тя, — ужасно разочарована ли ще бъдеш, ще ме сметнеш ли за абсолютна егоистка, ако искам да се приберем вкъщи сега, не наесен?

Кейти беше прекалено изненадана, за да отговори.

— Станала съм такава страхливка, толкова съм изтощена и изтормозена от това, което се случи в Рим, че не мога да си представя как ще ходим в Германия и Швейцария сами, без Нед. Ти си истински

ангел, скъпа, и зная, че ще направиш всичко възможно, за да ми спестиш трудностите, но съм такава глупачка, че не смея да продължа. Мисля, че нервите ми не издържаха — продължи тя, почти просълзена, — но само като си помисля да обикаляме още пет месеца, ми става толкова мъчно за дома, че не издържам повече. Зная, че ще съжалявам после, дори сега си давам сметка колко е глупаво от моя страна, но въпреки това — няма да се успокоя и за минутка, докато не прибера Ейми у дома в Америка, където ще е в безопасност под грижите на баща ти.

— Мисля — продължи тя, след кратка пауза, — че можем да отидем с Нед до Генуа и да хванем параход от там, с който ще стигнем директно до Ню Йорк. Съжалявам, че така те разочаровам, Кейти, но съм почти решена да го направя. Ще ми се разсърдиш ли много? — вече почти плачеше.

Кейти трябваше да преглътне буцата, която беше застанала на гърлото ѝ:

— Но, Поли, няма за какво да ти се сърдя. Имаш правото да си тръгнеш, щом искаш. — Преглътна още веднъж и добави: — Ти ми подари най-прекрасните шест месеца в живота ми и бих била ужасно алчна, ако те обвинявам, че трябва да си тръгнем малко по-рано от предвиденото.

— Толкова е мило, че не ми се сърдиш — каза приятелката ѝ и я прегърна. — Така съжалявам, че те разочаровам. Нямах да го направя, ако имаше друг начин, но просто не мога да продължа. Трябва да се върна вкъщи. Сигурно ще дойдем пак някой ден, когато Ейми порасне или се омъжи за някого, който ще се грижи добре за нея!

Тази далечна възможност не успя да успокои Кейти. Колкото повече мислеше за това, толкова повече съжаляваше. Не само че губеше шанса си да види Швейцария и Германия — най-вероятно единствения през живота ѝ; проваляха се толкова много други неща. Трябваше да се върнат вкъщи с някакъв странен кораб, с някакъв капитан, който не познават, а не с парахода „Спартак“, както бяха планирали. Щяха да слязат в Ню Йорк, където никой нямаше да ги посрещне, и нямаше да могат да се разходят в бостънския залив и да видят Роуз на пристанището, както се бяха разбрали. Освен това трябваше да прекарат горещото лято в Бърнет, вместо в прохладните алпийски равнини, а и къщата на Поли беше дадена под наем до

октомври. Двете с Ейми трябваше да се нанесат някъде другаде. Може би изобщо нямаше да останат в Бърнет. О, боже, колко жалко!

След като се съвзе от първоначалния шок, други мисли заеха съзнанието ѝ. Когато си даде сметка, че след три, най-много четири седмици ще види татко си, Кловър и всичките си любими хора у дома, започна така да се радва, че нямаше търпение да дойде този момент. Все пак в Европа нямаше нищо толкова ценно, колкото семейството ѝ в Америка.

— Не, не съжалявам — каза си тя, — радвам се. Клетата Поли! Как няма да се чувства изнервена след всичко, което преживя. Надявам се да не съм се държала зле с нея! И ще е много приятно да отидем с лейтенант Уъртингтън чак до Генуа.

През следващите три дни трябваше да се свършат куп неща. Нямаше возене в гондоли, освен ако не се налагаше. Трябваше да напазаруват толкова неща, които бяха отлагали, да опаковат багажа си. Непрекъснато изникваше още нещо, настана суматоха, а Ейми, която много се вълнуваше, се появяваше на всеки пет минути и питаше всички не се ли радват, че се прибират в Америка.

Кейти още не си беше купила подарък с парите, дадени ѝ от мисис Рединг. През цялото време изчакваше и си мислеше, че ще види нещо по-хубаво в следващия магазин или град, но сега, когато вече нямаше да ходят никъде другаде, реши да не чака повече и излезе да си избере нещо измежду многото изкушения, които се продаваха във Флоренция. Веднъж си беше харесала една гривна от стари римски монети в един магазин. Отиде право в него, като по пътя спря само за да купи една бледосиня стомна за Сиси Слак. Увиха ѝ я внимателно в морски водорасли и мека хартия.

Гривната беше малко по-скъпа, отколкото предполагаше. Трябваше да се пазари доста време, докато склониха да ѝ я продадат за сумата, с която разполагаше. Тъкмо се споразумяха и тя броеше парите, когато се появи мисис Аш и брат ѝ. Кейти им показа гривната и каза, че ѝ е подарък от мисис Рединг.

— Много хубаво магазинче — каза мисис Аш. — Чудя се колко ли струва онази старинна верижка с малките бутилчици.

Цената беше висока, но мисис Аш вече знаеше как се пазарува в Италия. Знаеше, че трябва да повтаря няколко думи по няколко пъти. Цената спадна бързо, след като повтори няколко пъти *troppo* и *molto*

саго, като от време на време свиваше рамене и гледаше изненадано. Накрая цената падна с повече от две трети от първоначалната цифра и тя купи верижката. Когато я сложи в джоба си, брат ѝ каза:

— Ако си свършила с пазаруването, Поли, предлагам да се разходим за последно с гондола.

— Кейти може би ще дойде, но аз не мога — отвърна мисис Аш. — Продавачът ми обеща да ми донесе ръкавици в шест часа, трябва да дойда да ги платя. Заведи я до Лидо, Нед. Вечерта е много подходяща за разходка по водата, а и залезът като че ли ще е хубав. Имаш време, нали, Кейти?

Кейти беше съгласна.

Мисис Аш се обърна да тръгне, но изведнъж спря.

— Кейти, виж! Тези хора не сме ли ги виждали някъде и преди?

„Хората“ бяха Ейми и мисис Суифт, които бяха дошли да нахранят гълъбите на „Сан Марко“. Това беше едно от любимите занимания на Ейми. Тези красиви птици са любимци на цяла Венеция и така са свикнали хората да ги гаят, че са абсолютно питомни. Когато майка ѝ я зърна, Ейми седеше на мраморните плочи с един гълъб на рамото, други два в скута ѝ, където беше сложила трохи и още няколко, които кръжаха над главата ѝ. Тя гледаше нагоре и им говореше нежно. Малките ѝ пухкави къдрици блестяха на светлината. Летящите гълъби кацнаха на земята и се скупчиха около нея. Перата им бяха бели, сиви и розови, крачката им — червени и както скачаха, прелитаха и гукаха, се преливаха в чудна цветна картинка; не се плашеха дори от звънкия смях на детето. На няколко крачки стоеше сестра Суифт, която гледаше внимателно Ейми и ѝ се радваше сдържано.

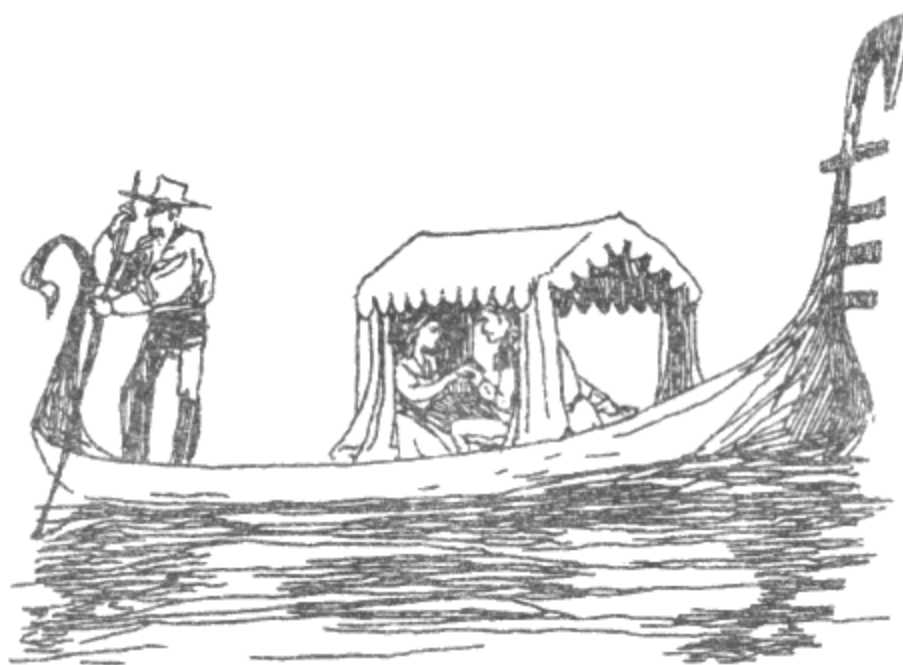
Очите на мисис Аш се напълниха със сълзи от радост.

— О, Кейти, помисли си на какво приличаше преди няколко седмици, а виж я сега! Толкова съм благодарна...

Тя стисна спонтанно ръката на Кейти, след което замина, като от време на време се обръщаше да погледне Ейми и гълъбите.

Нед и Кейти мълчаливо отидоха да си наемат гондола. Беше прекрасна вечер, със сребърни вълни, полюшващи се под розово опаловото небе, а при мисълта, че това им е последната разходка по тези приказни води, всеки момент им се струваше двойно по-ценен.

Не мога да ви кажа точно какво каза Нед Уъртингтън на Кейти на тази разходка и защо ѝ е говорил толкова време, че се прибраха чак след като слънцето залезе и звезди занадничаха по небето и се заоглеждаха във водите на Канале Гранде. Всъщност, никой не може да каже, защото никой не чу нищо, освен Джакомо, мургавия гондолиер, но той не разбираше и думичка английски. Но венецианските лодкари знаят много добре какво означава, когато един джентълмен и една дама си говорят тихичко толкова дълго в гондолата, че минават часове, докато поискат да се връщат. Джакомо, който проявяваше разбиране, караше гондолата колкото може по тихо и гледаше да е незабележим — с тази тактичност си спечели сребърната монета, която лейтенант Уъртингтън му даде на слизане.

Мисис Аш отдавна ги търсеше, но мисля, че не беше нито изненадана, нито съжаляваше, че са закъснели. Кейти я целуна припряно и изчезна — „да си опакова багажа“, каза тя — а Нед беше също така мълчалив; но изглеждаха щастливи и двамата и „скъпата Поли“ беше доволна и не задаваше въпроси.

След пет дни трябваше да се разделят. Когато параходът „Флорио“ бе готов да отплава от пристанището в Генуа, не им беше лесно да се сбогуват. Мисис Аш се разплака, Ейми също, като каза, че Мейбъл също е дълбоко разстроена. Но имаше успокоение.

Ескадрилата се връщаше в Америка през есента и офицерите щяха да излязат в отпуск да видят приятелите си. Разбира се, лейтенант Уъртингтън щеше да дойде в Бърнет — да посети сестра си. Пет месеца щели да минат бързо, каза той, но въпреки веселите му думи, лицето му беше много тъжно, докато стискаше ръката на Кейти на раздяла.

След това нашите приятелки трябваше просто да изтърпят пътуването — беше скучно, като се изключи, че зърнаха Марсилия и Гибралтар, един-два кита и един айсберг в далечината. Времето беше хубаво през целия път, а океанът спокоен. Ейми непрекъснато се жалваше как може да е толкова глупава и да не извади Мария Матилда, преди да тръгнат във Венеция.

— Това дете почти не е излизало от куфара от началото на пътешествието — каза тя. — Не видя нищо, освен малко от Ница. Толкова ще ме е срам, когато другите деца я питат как е в Европа. Мисля да кажа, че съм я пратила в пансион и изобщо не съм я вземала с мен! Така е най-добре, нали, мамо?

— Кажу ми, че е била в градския затвор, защото е направила някоя пакост — предложи Кейти, но Ейми отхвърли идеята.

— Тя никога не прави пакости — каза тя, — просто защото никога нищо не прави. Много е глупава, бедничката! Не е виновна!

Тридесет и шестте часа от Ню Йорк до Бърнет им се сториха по-дълги от цялото пътешествие. Но накрая всичко свърши. Паракорчето „Лейк Куийн“ пристана на познатия им кей, където ги чакаха доктор Кар, заобиколен от всичките си синове и дъщери, точно както стояха миналия октомври. Само че сега всички се радваха, а Дори скачаше от радост, вместо да тъгува. Стори им се, че мина цяла вечност, преди да пуснат пътниците, но тогава Кейти се втурна напред преди всички пътници право в прегръдките на баща си.

Мисис Аш и Ейми останаха при тях два-три дни, докато си търсеха временна квартира; докато бяха там цареше весела суматоха, говореха, прегръщаха се, радваха се и разопаковаха подаръци. Когато мисис Аш и Ейми си тръгнаха, всичко потръгна както обикновено и дори стана леко скучно. Прословутото пътешествие до Европа бе свършило. Кейти отново си беше у дома, няколко месеца по-рано от планираното; и все пак тя изглеждаше удивително весела и доволна! Кловър не можеше да я разбере: освен това беше много озадачена,

защото Кейти и татко ѝ си говориха един-два пъти насаме, като Кловър не бе поканена на тези разговори, а и от време на време пристигаше по някое писмо „от чужбина“ и никой не продумваше дума какво пише в него.

— Толкова е жалко, че се върна по-рано — каза тя на сестра си, когато бяха двете в спалнята им. — Чудесно е пак да си при нас, разбира се; но се бяхме подготвили да се справяме без теб до октомври, а и можеше да видиш и да направиш още толкова много неща.

— Да, наистина! — отвърна Кейти, но съвсем не изглеждаше разочарована.

— Кейти Кар, не те разбирам — продължи Кловър. — Защо не ти е тъжно? Загуби пет месеца от най-хубавия период в живота си, а изобщо не си разстроена! Ако бях на твое място, щеше да ми се къса сърцето. И е можело да не се връщате; това е най-тъжното. Било е просто прищявка на Поли. Татко каза, че Ейми е можела да остане. Защо не съжаляваш, Кейти?

— О, не зная! Може би защото и това ми беше достатъчно — ще ми стигне за цял живот, мисля, въпреки че бих искала да отида пак. Не можеш да си представиш какви хубави спомени ще ми останат.

— Не мисля, че си видяла чак толкова много — каза натъжена Кловър. — Беше там малко повече от шест месеца — като не смятаме пътуването — а толкова много време ти е отнело да се грижиш за Ейми. Едва ли ще ти останат „хубави спомени“ от това време.

— Напротив, ще ми останат.

— Е, много бих искала да зная какви. Седели сте в тъмната стая, изплашени и изморени до смърт, сами с мисис Аш и онази стара сестра... А, да, и братът бил там по едно време! Забравих за него...

Кловър млъкна изведнъж изумена. Кейти стоеше с гръб към нея и решише косата си, но лицето ѝ се виждаше в огледалото. При думите на Кловър тя внезапно се изчерви. Страните ѝ ставаха все по-червени, когато видя изумения поглед на Кловър, дори вратът ѝ поруменя. Явно не издържаше повече, остави четката, обърна се и избяга от стаята. Кловър погледна след нея и възкликна с весело удивление:

— Какво означава това? О, боже мой! Ето какво ще направи Кейти после...

ЗА КНИГАТА И АВТОРА

Сюзан Кулидж е псевдоним на Сара Чанси Уолси (1845–1905). Тя е родена в град Кливланд, щата Охайо. Израства в заможно, културно семейство, което е тясно свързано с университета в Йейл.

В своите романи Сюзан Кулидж описва много от преживяванията на своето детство, по-голямата част от което прекарва в град Ню Хевън, щата Кънектикът.

Сара Уолси започва да пише по време на Гражданската война, когато се записва доброволка като медицинска сестра. Първата ѝ книга за деца — сборник с приказки — е публикувана от издателство в Бостън, чиито главен редактор вече е превърнал Луиза Мей Олкът в литературна звезда с романа ѝ „Малки жени“. Вероятно по негово предложение Сара Уолси написва „Какво направи Кейти“ (1872), подписан с псевдонима Сюзан Кулидж. На следващата година се появява продължението на книгата — „Кейти на училище“. Години по-късно Кулидж се завръща към любимото си семейство Кар с романа „Какво направи Кейти след това“ (1886), в който е описана забавна екскурзия в Европа. Книгата излиза за първи път на български език.

Сюзан Кулидж е автор на много сборници с разкази, повечето от които се появяват за първи път в списанието „Дядо Коледа“ на Мери Мейпс Додж.

През целия си живот Сюзан Кулидж пише за своето детство, но не се омъжва и няма свои деца. Автор е и на няколко тома поезия за възрастни.

Издание:

Автор: Сюзан Кулидж

Заглавие: Какво направи Кейти след това

Преводач: Юлияна Димитрова

Година на превод: 2000

Издател: ИК „Пан ’96“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2000

Тип: роман

Печатница: „Балкан прес“ АД

Редактор: Цанко Лалев

Художник на илюстрациите: Пламена Тодорова

ISBN: 954-657-341-8

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/6571>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.